

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Postoje studentů denní formy studia Zdravotně
sociální fakulty Jihočeské univerzity k vlastní
uplatnitelnosti na trhu práce

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program: REHABILITACE

Autor: Bc. Lenka Koišová

Vedoucí práce: Ing. Marie Klímová, Ph.D.

České Budějovice 2017

Postoje studentů denní formy studia Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity k vlastní uplatnitelnosti na trhu práce

Abstrakt

Ve své diplomové práci zjišťuji postoje studentů ZSF JU k jejich budoucímu uplatnění se na trhu práce. Přestože situace nezaměstnanosti v ČR a stejně tak situace v Jihočeském kraji je příznivá, absolventi škol a mladí lidé stále patří ke skupině nejvíce ohrožené na trhu práce.

V první kapitole diplomové práce popisují teoretická východiska této problematiky. V této části je vymezena problematika celkové nezaměstnanosti ČR a konkrétněji nezaměstnanost v Jihočeském kraji, kde sídlí ZSF JU. Popisují trh práce a zaměřují se na problém nezaměstnanosti absolventů a mladých lidí, jejichž situaci popisují v závislosti na dosaženém vzdělání a porovnávám jejich situaci v ČR se zahraničím. Dále popisují ZSF JU a vymezují problematiku pomáhajících profesí, jichž se obory na ZSF JU týkají.

Cílem mé práce bylo zjistit, jak si studenti představují své budoucí povolání, zda chtějí zůstat v oboru, který vystudovali a případně proč by se chtěli/nechtěli uplatnit v oboru, který vystudovali. Z výsledků je zřejmé, že studenti ZSF JU se v budoucnu na trhu práce chtějí uplatnit v oboru, který studují.

Výzkum byl prováděn pomocí dotazníkového šetření. V praktické části diplomové práce jsem porovnávala postoje studentů zdravotních a sociálních oborů. Dále jsem porovnávala postoje studentů, kteří studují v bakalářských oborech a studentů, kteří pokračují ve studiu v rámci navazujícího studia. Při porovnávání mezi sociálními a zdravotními obory spatřuji rozdíly v postojích studentů, stejně tak při porovnávání bakalářských a magisterských programů.

Diplomová práce by mohla být přínosná pro ÚP ČR a ZSF JU a dále také může být rovněž přínosná i pro představitele státní správy, jež celý systém terciárního školství řídí a monitorují.

Klíčová slova

trh práce; absolventi; Zdravotně sociální fakulta JU; pomáhající profese

Attitudes of Students selected fields Faculty of Health and Social Studies University of South Bohemia in České Budějovice for their own employability in the Labor Market

Abstract

In my thesis, I am finding out about the attitudes of students of the health and social faculty towards their own future occupation prospects. Although the unemployment situation in the Czech Republic as well as the situation in the South Region is favorable, graduates and young people are among the most vulnerable groups in the labor market.

The first chapter describes the theoretical background of this issue. This part defines the overall unemployment problems of the Czech Republic, unemployment in the South Region. It describes the labor market and students situation is described based on the educational attainment and then their situation in the Czech Republic is compared to the similar situation abroad. Then it also describes the faculty and defines the issues of helping professions covered by the fields of the faculty.

The aim of my thesis was to find out what the students of the faculty imagine when asked of their future occupation. They would like to stay in the field which they graduated from and then why they would want to stay in it or why not. The results show that students of the faculty want to stay in the field they graduated from on the labor market in the future.

The research was conducted via questionnaire. In the practical part of the thesis I compared the attitudes of students of health and social fields. I also compared the attitudes of students who are studying in bachelor's program and students who continue their studies in the follow-up study. When it comes to comparison between the social and health studies, it is possible to see the differences in the attitudes of students, as well as the comparison of bachelor and master programs.

Thesis may be beneficial for the employment department of Czech Republic and for the health and social faculty. Furthermore it may also be beneficial for representatives of state administration who monitor and control the whole system of tertiary education.

Keywords

labor market; graduates; Faculty of Health and Social Studies University of South Bohemia; helping professions

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „ *Postoje studentů denní formy studia Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity k vlastní uplatnitelnosti na trhu práce*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 11. 5. 2017

.....

Bc. Lenka Koišová

Poděkování

Ráda bych touto cestou chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce Ing. Marii Klímové, Ph.D. za její odborné vedení této práce, cenné rady, trpělivost, laskavý přístup a věnovaný čas. Dále bych chtěla poděkovat všem lidem, kteří se na této práci podíleli.

Obsah

Úvod	6
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	10
1.1 Trh práce	10
1.2 Nezaměstnanost	11
1.2.1 Nezaměstnanost v ČR.....	14
1.2.2 Nezaměstnanost v Jihočeském kraji	15
1.2.3 Nezaměstnanost mladých lidí	16
1.2.3.1 Přejchod mladých lidí na trh práce	18
1.2.4 Nezaměstnanost mladých lidí v ČR a v Evropě	20
1.2.5 Nezaměstnanost ve vztahu k dosaženému vzdělání v ČR a v Evropě.....	21
1.2.6 Nezaměstnanost ve vztahu k dosaženému vzdělání v ČR.....	22
1.3 Pracovníci v pomáhajících profesích	23
1.3.1 Uplatnitelnost na trhu práce ve zdravotnických a sociálních oborech.....	26
1.4 Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.....	28
2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	31
2.1 Cíl práce	31
2.2 Stanovené hypotézy	31
1.2.1 Operacionalizace pojmů	31
3 METODIKA.....	33
3.1 Popis strategie výzkumu	33
3.2 Metoda a technika sběru dat	33
3.3 Charakteristika výzkumného souboru	34
3.4 Analýza dat	34
3.5 Etika výzkumu	34
3.6 Harmonogram výzkumu	34
4 VÝSLEDKY	36
4.1 Popisná statistika.....	36
4.2 Statistické vyhodnocení dat ve vztahu k hypotézám	65
5 DISKUZE	67
6 ZÁVĚR	73
7 SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	76
8 SEZNAM GRAFŮ	86
9 SEZNAM TABULEK.....	88
10 SEZNAM PŘÍLOH.....	90
11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	97

Úvod

Ve své diplomové práci jsem si, jako cíl výzkumu, stanovila zjištění postojů studentů Zdravotně sociální fakulty, které studenti zaujímají ke svému budoucímu uplatnění se na trhu práce. Tito studenti se na začátku svého studia rozhodli pro studium, jehož výsledkem v budoucnosti bude, uplatnit se na trhu práce v rámci pomáhajících profesí. Pomáhající profese mají v naší společnosti nezastupitelné místo, přestože se spousta lidí dívá na sociální, potažmo zdravotní pracovníky dívá s jistým despektem. Sociální práce, práce v pedagogických oborech i práce ve zdravotnictví se musí neustále přizpůsobovat požadavkům okolí a tudíž i pracovníci, kteří si jako své povolání zvolili právě pomáhající profese, se musejí neustále vzdělávat a zdokonalovat, což není v současné době zcela snadné.

Další ne zcela jednoduchou záležitostí, která se postupem času bude týkat všech studentů, je přechod ze vzdělávání na trh práce. Tento přechod mladých lidí ze vzdělávání na pracovní trh může být stresující a lze tím vysvětlit i neochotu mladých lidí začít pracovat hned po ukončení studia. Mnoho mladých lidí řeší tuto situaci tím, že se po studiu se vydají na zkušenou do zahraničí, kde získávají mnohé pracovní, zkušenosti. Mladým lidem a absolventům škol je potřeba na trhu práce věnovat větší pozornost, protože patří ke skupinám nejvíce ohroženým na trhu práce. Překážkou ve vstupu na trh práce ze vzdělávání jsou mimo jiné i zaměstnavatelé, kteří kladou na mladé lidi nároky a vyžadují od nich praxi, kterou absolventi většinou nemají. Zdravotně sociální fakulta se této překážce snaží vyvarovat formou odborných praxí, které jsou na Zdravotně sociální fakultě během studia povinné. Situace mladých lidí a absolventů není v zemích EU stejná. Můžeme být vlastně rádi, že žijeme právě v ČR, kde nezaměstnanost absolventů škol a mladých lidí není zdaleka tak alarmující, jako je tomu např. ve Španělsku, Chorvatsku nebo Řecku. Na druhé straně si se zaměstnáváním mladých lidí a absolventů nejlépe vede Rakousko, Nizozemsko nebo Německo.

Nezaměstnanost mladých lidí a absolventů škol představuje v dnešní době nejen problém ČR ale i celé EU, protože absolventi a mladí lidé patří ke skupinám nejvíce ohroženým na trhu práce. Přestože se nezaměstnanost v ČR pohybuje na nízké úrovni, nezaměstnanost mladých lidí a absolventů se pohybuje přibližně na dvojnásobné úrovni oproti celkové nezaměstnanosti. Jihočeský kraj, kde ZSF JU sídlí, se umístil na třetí místo v žebříčku s nejnižším podílem nezaměstnaných, což přináší pozitiva i pro budoucí absolventy Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity. Nezaměstnanost

mladých lidí a absolventů však neřeší jen ČR ale i ostatní země EU, jak jsem i výše uvedla. Také problematice uplatnitelnosti mladých lidí na trhu práce v EU se v diplomové práci věnuji.

Uplatnitelnost na trhu práce totiž ovlivňuje řada faktorů, mezi které řadíme odlišnou úroveň regionálních trhů práce, obor, který jsme si zvolili, osobní stránky samotného vysokoškolačka, zvláště když se jedná o budoucí uplatnění v pomáhající profesi a také to, že dnes vysokou školu vystuduje mnoho studentů, kteří pro ni nemají zásadní předpoklady. To, že právě absolventi škol patří ke skupinám na trhu práce, které jsou nezaměstnaností nejvíce ohroženy, může být i důvod pro odsun doby přechodu ze vzdělávání na trh práce.

Neméně důležitou roli při vstupu na trhu práce hraje vzdělání. Závislost mezi úrovní vzdělání a nezaměstnaností je více než patrná, tudíž vzdělávání jde ruku v ruce s nezaměstnaností. V naší industrializované společnosti by nejtěžší postavení na trhu práce měli mít lidé bez vzdělání a ti se základním vzděláním, na druhou stranu by na tom nejlépe měli být lidé s terciárním vzděláním. Musíme vzít ale v potaz řadu faktorů, které danou problematiku velmi ovlivňují. Velkou roli na trhu práce totiž hraje praxe a pracovní zkušenosti a v dnešní době také fakt, že dnes vystuduje vysokou školu ve své podstatě „každý“ student, i když k tomu nemá ty správné předpoklady.

Druhou největší fakultou Jihočeské univerzity je právě Zdravotně sociální fakulta, na kterou se ve své diplomové práci zaměřuji. Jako jediná v ČR propojuje oblast sociální a zdravotní, což by mělo poskytovat absolventům větší možnosti uplatnění se na trhu práce. V rámci Zdravotně sociální fakulty JU studují studenti, jež by měli nalézt uplatnění na trhu práce v rámci pomáhajících profesí, jež jsou pro naši společnost nezbytné a v oblasti náročnosti se řadí na první příčky. Na této fakultě studují lidé, kteří chtějí pomáhat lidem ve zdraví, v nemoci nebo při různých sociálních událostech. Tuto fakultu opouštějí kvalifikovaní lidé, z nichž někteří mají velmi široké uplatnění na trhu práce, ale na druhé straně může být situace absolventů ZSF JU i jiná.

Má diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá podloženými fakty z oblasti trhu práce, nezaměstnanosti ČR, nezaměstnanosti v Jihočeském kraji, přechodem absolventů a mladistvých na trh práce, nezaměstnaností mladých lidí v ČR a v Evropě, zmiňuji faktory, které uplatnění na trhu práce ovlivňují, jako např. vzdělání, praxe, osobní předpoklady a dále se zabývám Zdravotně sociální fakultou, pomáhajícími profesemi a uplatnitelností právě ve zdravotních a sociálních

oborech. V rámci praktické části pak pomocí dotazníkového šetření zjišťuji postoje studentů Zdravotně sociální fakulty, jež se týkají jejich budoucího pracovního uplatnění se na trhu práce. V rámci popisné statistiky, pomocí grafů a tabulek, vyhodnocuji konkrétní odpovědi respondentů a ověřuji dvě stanovené hypotézy. Popisnou statistiku dělím na tři části. Začínám s dělením studentů na dvě kategorie z hlediska zdravotních a sociálních oborů, ve druhé části jsou otázky zpracovány dle rozdělení studentů na ty, kteří studují bakalářské obory a ty, jež studují navazující magisterské obory a v poslední části popisné statistiky popisují celkové postoje všech dotázaných studentů. Součástí praktické části je i diskuze k jednotlivým otázkám.

Cílem mé diplomové práce je tedy najít odpovědi na otázky, zda existuje vůbec zájem studentů ZSF JU po ukončení studia pokračovat cestou, kterou se vydali na začátku svého studia. Zda studenti ZSF JU chtějí v budoucnu vykonávat zvolenou pomáhající profesi, nebo jestli mají vytvořenou poněkud jinou strategii, která souvisí pouze s touhou získat vysokoškolský titul a hledat uplatnění na trhu práce mimo svůj vystudovaný obor. Protože sama na ZSF JU studuji, tak jsou tyto otázky pro mě velmi aktuální, sama si je pokládám a zajímal by mě postoj ostatních studentů, kteří na ZSF JU studují.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1.1 Trh práce

Součástí tržního hospodářství je trh práce, který představuje velmi komplikovaný systém, jež se od ostatních trhů liší tím, že se v něm nabízí a poptává práce, jejímž nositelem je člověk (Řehoř, 2010). Kolibová a Kubicová (2005) uvádí, že na trhu práce se střetávají zaměstnavatelé a zaměstnanci, kteří svou jedinečností přinášejí mnohá specifika tohoto trhu. Řehoř (2010) popisuje trh práce jako trh, který je trhem primárního výrobního faktoru a Holman (2011) dodává, že mezi primární výrobní faktory patří půda, kapitál a práce.

Lidská práce je účelná a cílevědomá lidská činnost, která hraje klíčovou aktivitu pro udržení i rozvoj sociálních skupin a postupem času se vytvořila jak sociální, tak i psychologická závislost lidí na práci (Kolibová, Kubicová 2005). Tyto autorky také uvádějí, že práce se neustále vyvíjí a přizpůsobuje ekonomicko sociálním potřebám, v nichž můžeme spatřovat rostoucí nabídku pracovních míst v sektoru služeb. Práce dle Dohnalové et al. (2015) představuje uspokojení potřeby smysluplné aktivity, potřeby různorodosti a významnosti úkolů, potřeby osobního růstu a profesního rozvoje, potřeby smyslu života a seberealizace a také potřeby pomáhat druhým, být společensky užitečný. Buchtová et al. (2013) dodává, že práce je základní podmínkou důstojné existence, díky ní má člověk materiální prostředky a práce naplňuje potřebu seberealizace.

V následujícím odstavci Řehoř (2010) charakterizuje trh práce, na který se můžeme zaměřit dvojím úhlem pohledu. Jednak můžeme vidět ekonomickou instituci, která představuje směnu práce za mzdu, ale můžeme rovněž i vnímat sociální instituci, jež zahrnuje sociální jednání, které ovlivňuje koupi, prodej, i cenu lidské práce. Je to místo, kde se práce směňuje za mzdu, což je ovlivňováno následujícími faktory: geografie, průmysl, vzdělání a zkušenosti, povolání nebo zaměstnání. Na tomto trhu by se měly nabízet rovné příležitosti pro muže a ženy a mělo by se uplatňovat nediskriminační zacházení.

Ke skupinám nejvíce ohrožených na trhu práce dle Špátenkové et al. (2011) patří:

- absolventi,

- nekvalifikovaní lidé,
- ženy po mateřské dovolené a ženy s malými dětmi,
- jedinci samostatně pečující o dítě,
- starší lidé, kteří byli propuštěni před odchodem do důchodu,
- osoby se zdravotním postižením,
- etnické skupiny a lidé společensky nepřizpůsobiví (př. osoby po ukončení trestu odnětí svobody).

1.2 Nezaměstnanost

K nejdůležitějším poruchám na trhu práce se řadí nezaměstnanost (Keřkovský, 2004). Nezaměstnanost dle Jurečka et al. (2013) není jen ekonomický problém, ale i psychosociální a proto se na tuto poruchu trhu musíme dívat jako na komplexní problém, což potvrzuje i fakt, že pokud se člověk představuje, tak mezi pět prvních věcí, které o sobě řekne, je právě jeho zaměstnání. Autor také dodává, že vstup do ekonomické aktivity stejně jako i odchod z ní je jedním z klíčových mezníků lidí.

Krebs (2005) charakterizuje nezaměstnanost z různých hledisek:

- organizace a řízení zaměstnávání lidí v zemi,
- odraz nepersonálních tržních sil, kterými je ovládán lidský faktor,
- důsledek určitých schopností, dispozic a postojů jedinců.

Nezaměstnanost je zřejmě důsledkem všech těchto hledisek, proto žádné hledisko samo o sobě nemůže vysvětlit problematiku nezaměstnanosti. Buchtová et al. (2002) popisuje nezaměstnanost jako stav, který způsobuje ekonomické, sociální a psychologické problémy.

Když mluvíme o nezaměstnanosti, je třeba definovat i slovo zaměstnanost, což je podíl osob ve společnosti v produktivním věku, které jsou zapojeny do pracovního procesu (Tomeš et al., 2009). Jurečka et al. (2010) dodává, že lidé, kteří pracují na plný nebo částečný úvazek jsou zaměstnaní a nezaměstnaní jsou ti, kteří zaměstnání nemají, ale aktivně ho hledají, což v našich podmínkách znamená, být evidovaný na úřadě práce, docházet na pravidelné schůzky a v případě možnosti nastoupit na uvolněné pracovní místo v co nejkratší lhůtě. Liška et al. (2002) za aktivní hledání zaměstnání též označuje přímé hledání v podnicích či zprostředkovatelích práce, čtení inzerátů nebo projev snahy o založení vlastní firmy. Do skupiny nezaměstnaných zařazuje Brožová (2003) osoby, které jsou dočasně uvolněny z práce nebo nemají práci, ale čekají na

pracovní místo, které mají již domluvené. Mezinárodní organizace práce je specializovaná mezinárodní organizace OSN, která se zabývá problematikou práce a všech problémů, které s ní souvisí a její definice nezaměstnaných je pro všechny členské země EU stejná a proto umožňuje mezinárodně srovnávat údaje (ILO, 2012).

Nezaměstnanost se nejčastěji vyjadřuje pomocí tzv. obecné míry nezaměstnanosti, která se vyjadřuje podílem počtu nezaměstnaných a počtu pracovních sil (Krebs, 2005). Od roku 2013 bývá rovněž užíván ukazatel tzv. podílu nezaměstnaných, který dle definice MPSV (2013) zní: „*Podíl nezaměstnaných vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku*“.

Míra zaměstnanosti 15-64letých očištěná od sezónních vlivů dosáhla dle ČSÚ (2017a) v listopadu roku 2016 72,8 % a obecná míra nezaměstnanosti v této věkové kategorii dosáhla ke stejnému datu 3,8 %. Nejvyšší míru zaměstnanosti dlouhodobě dosahuje dle Novákové (2016) Švédsko, kde je i nejvyšší míra zaměstnanosti žen a ČR si za rok 2015 udržuje sedmé místo v míře zaměstnanosti mezi členskými státy EU, u nás je ale velmi patrný rozdíl v zaměstnanosti mužů a žen.

Dvořáková, Smrčka et al. (2011) rozdělují čtyři druhy nezaměstnanosti a to sezónní, frikční, strukturální a cyklickou. Daní autoři charakterizují sezónní nezaměstnanost jako nezaměstnanost, která je krátkodobá a souvisí s výrobou, která je závislá na počasí např. stavebnictví, povrchová těžba nerostných surovin, zemědělství, lesnictví či rybolov, tato nezaměstnanost se týká i navazujících zpracovatelských odvětví jako např. cukrovarnický a konzervářský průmysl. Holman (2008) popisuje frikční nezaměstnanost jako čas, kdy se lidé, z důvodu získání lepších pracovních podmínek, dobrovolně vzdají svého dosavadního zaměstnání a hledají si zaměstnání jiné. Dle Dvořákové et al. (2007) vzniká strukturální nezaměstnanost, když nabídka práce, resp. pracovních sil je vyšší, než je poptávka v uvedené struktuře, a když nejsou osoby hledající práci dostatečně mobilní na to, aby si našli práci v jiném odvětví. Za příčinu cyklické nezaměstnanosti je dle Holmana (2007) považován cyklický pohyb ekonomiky, kdy se v recesi cyklická nezaměstnanost zvyšuje, zatímco v expanzi ekonomiky nezaměstnanost klesá.

Dle Warra (2011) existuje sedm proměnných, které ovlivňují dopad nezaměstnanosti na jednotlivce a to:

- závazek vůči zaměstnání,
- věk,

- finanční tlak,
- délka nezaměstnanosti,
- zdravotní stav,
- lokální míra nezaměstnanosti,
- sociální vztahy.

Mezi faktory, které ovlivňují zdraví člověka, patří např. vzdělání, příjem, rodinný stav i nezaměstnanost (Imanishi et al., 2017). Nezaměstnanost souvisí se zdravotní i sociální stránkou člověka, což potvrzuje Jahodová et al. (2013), která popisuje negativní vliv nezaměstnanosti na společenský život a Buchtová (2000) dodává, že primární hrozbou pro zdraví, v souvislosti s nezaměstnaností, je stres, který pramení ze ztráty zaměstnání. Dle Malindové (2011) představuje existenciální stres nezaměstnanost a neschopnost daného člověka, najít si nové zaměstnání. Dle Kodymové a Koláčkové (in Matoušek et al., 2005) je pro nezaměstnané nejvíce stresující omezená možnost účasti na masovém konzumu, jež je způsoben nedostatkem financí. Stres může i dle (Daniels, 2017) způsobit nepohoda na pracovišti, která je pro zaměstnané velmi důležitá. Bernett (2002) říká, že se s nezaměstnaností pojí i pocit nejistoty. Krebs et al. (2007) ve své knize popisuje sociální důsledky nezaměstnanosti, mezi něž řadí nutnost žít ze sociálních dávek a typickým příkladem je snížení životní úrovně nezaměstnaného. Životní úroveň je dle Kubátové (2010) odvozena zejména od výše příjmů daných osob. Nezaměstnanost dle Mareše (2006) způsobuje sociální exkluzi.

Nezaměstnaností bývá zasažena i rodina, mluví se o pozitivním a negativním dopadu nezaměstnanosti na rodinu (Mayerová, Růžička, 2001). Pozitivní vliv je dle Buchtové (2000) solidární a podporující přístup ze strany rodiny. Negativním dopadem je dle Kodymové a Koláčkové (in Matoušek et al., 2005) stres, zátěž a snižující se životní úroveň, se kterou se musí rodina vypořádat. Snižující se životní úroveň dle Mašatové (2012) rodina řeší nevýhodnými půjčkami a v důsledku toho přichází o majetek nebo o bydlení.

Dle Plesníka et al. (2006) nezaměstnaný člověk ztrácí zájem o život a hodnoty majoritní společnosti, neboť ho společnost neuznává, přičemž hlavním důvodem neuznání je to, že společnost dle Vágnerové (2008) přisuzuje nezaměstnanému nižší sociální status. U nezaměstnaných můžeme dle Schraggeové (2011) pozorovat ztrátu životní spokojenosti, problémy se sociální nebo osobní identitou a nízké sebehodnocení.

Beck (in Cook and Grix, 2000) popisuje jednotlivé stavy nezaměstnaných počínající hněvem a končící někdy až apatií a fatalismem.

Dle Lukáčové et al. (2007) nezaměstnanost způsobuje řadu somatických onemocnění, mezi které dle Vágnerové (2008) patří bolest hlavy, zvýšená únava, poruchy spánku, zažívací obtíže a zvýšený krevní tlak. Ve srovnání s obecnou populací vykazují nezaměstnaní výrazně nižší výsledky ve všech rozměrech psychického zdraví (Seršič, et al., 2005). Dupre et al. (2012) ve své studii zaměřené na zkoumání vztahu nezaměstnanosti a kardiovaskulárních chorob zjistil, že riziko výskytu onemocnění srdce se zvyšuje se ztrátou zaměstnání. Kodymová a Koláčková (in Matoušek et al. 2005) popisují zejména u mladých lidí rizikové chování, které souvisí s nezaměstnaností.

1.2.1 Nezaměstnanost v ČR

Jak popisuje Jáč (2017) nezaměstnanost v ČR dosahuje pozitivních výsledků, protože průměrná míra nezaměstnanosti klesá a za celý rok 2016 byla 5,5 %. V daném článku téhož autora se též píše, že typický nárůst nezaměstnanosti v posledním měsíci roku 2016 je dán sezónními faktory: s příchodem zimy končí některé sezónní práce, s koncem kalendářního roku končí pracovní smlouvy a dohody na dobu určitou. Autor článku také dodává, že zaměstnavatelé potřebují pracovní sílu, což je doprovázeno růstem počtu volných pracovních míst, které by měla následně pomoci rychlejšímu růstu mezd v ČR. Nejvyšší míra nezaměstnanosti je dle Podráské (2016) tradičně v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, kde je také největší počet uchazečů o práci na jedno volné pracovní místo. Dle MPSV (2017b) evidoval ÚP ČR na konci ledna 2017 podíl nezaměstnaných osob 5,3 %, počet hlášených volných pracovních míst byl 135 536 a celkový počet uchazečů o zaměstnání byl 389 416.

Holý (2016) uvádí, že míry nezaměstnanosti se liší dle pohlaví i dosaženého vzdělání, což potvrzuje, že vyšší míru nezaměstnanosti vykazují ženy a mladší osoby do 25 let věku. Míry jsou také diferencovány dle Holého (2016) podle dosaženého stupně vzdělání, zatímco vysokoškoláci měli v roce 2016 míru nezaměstnanosti 2,3 %, osoby se základním vzděláním měly míru nezaměstnanosti 22,8 %.

Dle ČSÚ (2016) má nejnižší podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let hlavní město Praha, Královéhradecký a Plzeňský kraj, nejvyšší podíl pak Moravskoslezský a Ústecký kraj. V Jihočeském kraji je tento podíl 4,28 %, kde je na

tom nejlépe okres České Budějovice a nejhůře okres Tábor a okres Český Krumlov.

Dle Duškové (2016) je v současnosti nejvýznamnější terciární sektor, tedy sektor služeb, protože počet zaměstnaných v něm roste a dlouhodobě se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti, ale zastoupení v tomto sektoru se však v jednotlivých krajích značně liší. Dle této autorky má více než 80 % zaměstnaných hlavní město Praha, naopak v Kraji Vysočina a ve Zlínském kraji je ve službách zaměstnána necelá polovina z celkového počtu zaměstnaných osob v kraji. Petráňová (2016a) uvádí, že se v ČR zvyšuje počet pracujících osob ve věku 65 a více let, letos u nás již pracovalo 126 tisíc seniorů.

Dle Kellera (© 2005–2015) se začíná stále více mluvit o nové chudobě, která počíná osmdesátými lety dvacátého století a týká se nejvyspělejších zemí světa. Do nedávné doby patřili mezi chudé většinou lidé bez práce, ať už z důvodu nezaměstnanosti, stáří nebo nemoci, právě proto je dle téhož autora „nová chudoba“ nová především v tom, že i když lidé práci mají, nemohou se vymanit z bída. Velká pozornost se věnuje problému pracující chudoba, což je dle Horkého (2016) stav, kdy člověk sice pracuje, ale přesto se nachází pod hranicí chudoby. Tento fenomén dle Holého (2014) ukazuje, že mít v současné době zaměstnání již není zárukou jistoty kvalitního života natož blahobytu. Šustrová (2013) popisuje pracující chudé z hlediska jednotlivce, nebo domácnosti, přičemž do individuální skupiny pracujících chudých patří pracovníci s nízkou mzdou a z pohledu domácnosti jsou pracující chudí ti lidé, kteří žijí v chudé domácnosti. Dle Horkého (2016) existují profese jako např. uklízeči, pomocní kuchaři, servírky, vrátní nebo pracovníci ostrahy, kterých se tento problém týká nejvíce. Dalším příkladem nové chudoby, který uvádí Keller (© 2005–2015) je hrozba, že člověk zestárne v bídě, přestože celý život pracoval a zároveň poctivě platil daně a pojistné.

1.2.2 Nezaměstnanost v Jihočeském kraji

Jihočeský kraj se dělí na 7 okresů (Příloha č. 4) (RIS, © 2012 – 2016). Nezaměstnanost v ČR má klesající tendenci, což se projevuje i v jednotlivých krajích, kdy v Jihočeském kraji, stejně jako ve všech ostatních, s výjimkou Karlovarského kraje, dochází ke snižování počtu nezaměstnaných osob, stejně jako počet volných pracovních míst (ČSÚ, 2015). V rámci celé ČR se Jihočeský kraj dle ČSÚ (2015) umístil na třetím

místě s nejnižším podílem nezaměstnaných. V lednu v roce 2017 se v rámci krajů ČR umístil na pátém místě s 4,6 % (Příloha č. 3) (MPSV, 2017d).

V rámci jednotlivých okresů je na tom dle ČSÚ (2017b) nejlépe okres České Budějovice, kde podíl nezaměstnaných osob je do 3,99 %, naopak nejhůře je na tom okres Český Krumlov, kde podíl nezaměstnaných osob dosahuje 6 % - 7,9 % (Příloha č. 2). Důvodem nízké zaměstnanosti v okresu Český Krumlov je dle Zahradníkové a Urbanové (2015) poloha okresu, jež je příhraniční, proto tu lidé mají méně pracovních příležitostí a dalším důvodem je ukončení praxe některých větších zaměstnavatelů. Mezi nezaměstnanými v Jihočeském kraji bylo nejvíce žen, absolventi škol a mladiství a lidé se zdravotním postižením. Na celkovém počtu osob bez zaměstnání se ženy podílely 55,2 %, absolventi škol a mladiství 6,5 % a lidé se zdravotním postižením tvořili 16,6 % (ČSÚ, 2015).

Roční období značně ovlivňuje situaci na trhu práce, což dokazuje i fakt, že v zimních měsících se na ÚP eviduje více osob, kteří vykonávají sezónní profese (Zahradníková, Urbanová, 2015). Poměr mezi uchazeči na jedno volné pracovní místo v Jihočeském kraji se v roce 2015 snížil, což potvrzují statistiky, které ukazují, že v říjnu 2014 se o jedno volné pracovní místo ucházelo 6,5 uchazečů a ve stejném období roku 2015 připadlo na jednu volnou pozici jen 2,8 uchazečů. Tento poměr je nejnižší v okresu Prachatice a to 1,3 uchazečů na jedno volné pracovní místo a naopak nejvyšší poměr uvádí okresy Strakonice a Tábor, kde je tento poměr 5,4 uchazečů na jedno volné pracovní místo (ČSÚ, 2015).

Dle Zahradníkové a Urbanové (2015) Českobudějovický Úřad práce v roce 2015 nabízel zhruba 6000 volných pracovních míst a poměr mezi jedním volným pracovním místem a počtem uchazečů je 4. Tyto autorky udávají, že v evidenci ÚP jsou nejčastěji lidé s vyučením a průměrný věk nezaměstnaných je 41 let.

1.2.3 Nezaměstnanost mladých lidí

Mašek (2016) poukazuje na to, že situace nezaměstnaných mladistvých je velmi vážná, možná vážnější, než si sama Evropa připouští. Když každý druhý mladý člověk nemá práci, tak státu vyrůstá ztracená generace, která se do třiceti let nedostane k žádné slušné práci. Mladí lidé bez nedostatku praxe dle Nývlt a Strašilové (2014) hledají práci obtížněji a pro zaměstnavatele představují určitou nejistotu, neboť sami zaměstnavatelé nedokážou posoudit, zda potenciální mladý uchazeč o práci je pro

dané pracovní místo vhodný. Tito autoři též dodávají, že pro mladé lidi je typické střídání prvních zaměstnání, protože hledají své místo na trhu práce. Nývlt (2013) dodává, že s nejistým zaměstnáním se pojí i odsun jiných životních etap, jako např. založení rodiny.

Mašek (2016) charakterizuje mladistvé věkem od 15 do 25 let. Kleňhová (2016) uvádí, že průměrná doba studia a podíl mladých lidí ve vzdělávání se zvyšuje. Důvodem tohoto zvyšování jsou mimo jiné i rostoucí kvalifikační požadavky, uvolnění vzdělávacího trhu, prodlužování si středoškolského a vysokoškolského studia přestupem z oboru na obor. Dle Nývlt a Stražilové (2014) stojí za nepříznivou situací mladých lidí na trhu práce kombinace ekonomické nestability, neflexibility trhu práce a v některých státech minimální sladění pracovního a studijního života. Úlovec (2015) dodává nedostatečnou praxi a absenci pracovních zkušeností, na něž kladou zaměstnavatelé důraz, jako hlavní znevýhodnění absolventů škol vstupujících na trh práce.

Do roku 2008 měla nezaměstnanost mladých klesající charakter, zájem zaměstnavatelů byl především o absolventy technických oborů a na snižování míry nezaměstnanosti se pozitivně podepsal i vstup ČR do EU v roce 2004, díky kterému plynuly dotace z evropských fondů na rozvoj vzdělávací soustavy v ČR a zvyšování kvalifikace pracovní síly na trhu práce, ale celá situace se změnila s příchodem ekonomické krize na podzim roku 2008 (Úlovec, 2015).

Nezaměstnanost mladých lidí má dle Novákové (2016) tendenci být vyšší než celková nezaměstnanost, po hospodářské krizi rozdíl mezi těmito nezaměstnanostmi prudce vzrostl, protože zaměstnanost mladých se koncentrovala do odvětví, která jsou citlivá na hospodářský cyklus, tj. průmysl (zpracovatelský), stavebnictví, obchod, služby a cestovní ruch. Před krizí právě tyto sektory zaměstnávaly 65 – 75 % mladých lidí (Nováková, 2016).

Dle Úlovce (2015) je situace mladých lidí pozitivně ovlivněna demografickým stárnutím populace, což se projevuje ve snižujícím se počtu absolventů, ale tento faktor v roce 2013 nestačil ke zlepšení dané situace a zlepšení přináší až oživení ekonomiky od roku 2014.

Trh práce byl v posledních letech ovlivněn ekonomickou krizí a to se pochopitelně dotklo i nabídky pracovních míst pro studenty a absolventy (Kleňhová, 2016). Tato autorka také dodává, že po uvolnění pracovního trhu bude i vyšší nabídka pracovních míst právě pro tuto cílovou skupinu. Nicméně, jak nové tržní ekonomiky zrají, mladí

nezaměstnaní se stanou částí populace nejméně vybavené k tomu, aby uspěly v podnikání (Roberts, Kenneth, 2002).

Dle analýza Nývlt a Strašilové (2014) měli mladí lidé po ukončení vzdělávání nejmenší pravděpodobnost nezaměstnanosti v Praze a to 7,4 % a dále pak ve Zlíně 22,8 %, také v kraji Vysočina, Středočeském a Libereckém kraji, což dokazuje aktivitu velkých měst, kteří pro mladé lidi vytvářejí pracovní místa, kdy Praha působí jako magnet pro lidi s ještě nedostatečnými profesními zkušenostmi. Daní autoři též charakterizují nejhorší situaci mladých lidí na trhu práce, která je dlouhodobě v Ústeckém kraji a to 42,8 % a Karlovarském kraji 35,4 %, vyšší pravděpodobnost nezaměstnanosti těchto lidí též vykazují Královéhradecký, Olomoucký a Pardubický kraj. Z těchto poznatků vyplývá, že na severozápadě ČR je situace typická spíše pro státy jižní Evropy, kdy velký počet mladých lidí nemůže dlouhodobě sehnat jakékoliv uplatnění na trhu práce.

Dle MPSV (2017b) bylo ke konci ledna roku 2017 na ÚP ČR evidováno 15 909 absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých, s čímž se na celkové nezaměstnanosti podíleli 4,1 %.

1.2.3.1 Přechod mladých lidí na trh práce

Přechod mladých lidí ze vzdělávání na pracovní trh může být stresující a lze tím vysvětlit i neochotu začít pracovat hned po ukončení studia, mnoho mladých lidí v ČR mají tendenci udělat si ještě prázdniny nebo vyjet na pár měsíců do zahraničí studovat či poznávat nebo zkusit krátkodobou brigádu (Nývlt, Strašilová 2014). Tito autoři říkají, že pokud absolvent nezíská zaměstnání v horizontu půl roku až rok, může ho to negativně ovlivnit v postoji k uplatnění se na trhu práce, což ho může provázet po celý jeho budoucí pracovní život. Mladí lidé si představují první práci jako jakýsi ideál kariérního růstu (Cseh-Papp et al., 2017).

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti pojem absolvent nedefinuje, ale vyčleňuje uchazeče, kterému je potřeba při zprostředkování zaměstnání věnovat zvýšenou péči. Absolventem dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce je „*Zaměstnanec vstupující do pracovního poměru na práci odpovídající jeho kvalifikaci, jestliže celková doba jeho odborné praxe nedosáhla po úspěšném ukončení studia (přípravy) 2 let, přičemž se do této doby nezapočítává doba mateřské nebo rodičovské dovolené*“.

Část studentů se snaží pracovat během studia a to nejen z finančních důvodů, ale i kvůli praxi, která by jim mohla zlepšit pozici na trhu práce po ukončení studia, pro ČR ale ještě není tato situace, pravidelného si přivydělávání, zcela typická (Kleňhová, 2016).

Dle Paterové, Doležalové et al. (2015) zaměstnavatelé po absolventech zdravotních oborů vyžadují vyváženost mezi profesními a klíčovými kompetencemi, přičemž profesní kompetence jsou úzce svázány s konkrétní odborností a klíčové kompetence jsou pojímány jako kombinace znalostí, dovedností a postojů potřebných k osobnímu rozvoji.

V členských zemích EU je dle Petráňové (2016) situace na trhu práce mezi mladými lidmi velmi odlišná, na jedné straně jsou země, které vykazují počet pracujících ve skupině 15 – 19letých minimální, k těm se řadí i ČR (v roce 2014 pracovalo pouze 4,6 % ze všech mladých mužů a žen do dvaceti let). Na straně druhé jsou země, kde je práce těchto lidí velmi rozšířená, těmito státy jsou všechny severské země včetně Dánska, Nizozemska, Velké Británie, Rakouska a Německa, v těchto zemích je míra zaměstnanosti 22 – 50 %. Z údajů za země s vysokou zaměstnaností mladých do 25 let je patrné, že jak mladí muži, tak mladé dívky pracují nejen na místech, která jim umožňují získat praktické zkušenosti z oboru, jež studují, ale také kvůli ekonomickým důvodům a získané finanční prostředky umožňují mladým jejich ekonomické osamostatnění (Petráňová, 2016b). Dle této autorky pracující mladí v těchto zemích pracují často v obchodu, ubytování, stravování, pohostinství a také ve službách v oblasti sociální péče, zdravotnictví a školství.

Dle Vojtěch a Paterové (2016) přijímá EU řadu opatření, která by mladým lidem měla pomoci najít či získat zaměstnání, takovými opatřeními jsou např.:

- systémy záruk pro mladé lidi, které si kladou za cíl zajistit hladký přechod ze školy do zaměstnání a podpořit začlenění na trh práce,
- iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí v rámci níž jsou financovány činnosti zaměřené na přímou pomoc mladým lidem mladší 25 let, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy,
- kvalitní učňovská místa a stáže, které umožňují získat dovednosti, které potřebuje trh práce,
- mobilita pracovních sil, v rámci něhož dochází k posílení iniciativ, jako je „Tvoje první práce přes EURES“.

1.2.4 Nezaměstnanost mladých lidí v ČR a v Evropě

Nezaměstnanost této cílové skupiny byla po roce 1989 nižší než je tomu dnes, dříve měli problém nalézt práci spíše starší lidé. Dnes je tomu ale naopak a mladí lidé se postupem času stali na trhu práce rizikovou skupinou (Nývlt, 2013).

Nývlt a Stražilová (2014) ve své analýze poukazují na to, že problém nezaměstnanosti mladých lidí v EU vznikl v době hospodářské krize, kdy od roku 2009 do roku 2013 došlo v některých státech EU až k trojnásobnému nárůstu míry nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15 – 29 let. Stejná analýza ukazuje, že nejvyšší míra nezaměstnanosti mladých lidí je obecně v zemích jižní Evropy, konkrétně v Řecku, Španělsku, Chorvatsku, Itálii a Portugalsku, nejnižší naopak v Německu, Rakousku, Nizozemí, Dánsku a ČR se v roce 2013 s mírou nezaměstnanosti 7,0 % řadila na 5. místo. Dle Maška (2016) se ČR v roce 2016 řadí na 7. místo a to za Německem, Rakouskem, Dánskem, Maltou, Nizozemskem a Estonskem. Důvodem vysoké nezaměstnanosti ve státech jižní Evropy je dle Nývlt a Stražilové (2014) z velké části způsobena nepružným trhem práce, který nedokáže nabídnout uplatnění lidem vstupujícím na trh práce.

Rozdíly v zaměstnanosti mladých lidí jsou dle Novákové (2016) mezi jednotlivými zeměmi Evropy značné, nejvíce se tento problém týká zemí, které byly postiženy ekonomickým úpadkem, mezi tyto země patří např. Chorvatsko, Řecko a Španělsko. Vedle těchto zemí jsou i takové státy, kde se nezaměstnanost mladých lidí projevila jen nepatrně např. Rakousko a Nizozemsko, anebo dokonce klesla jako v Německu (Nováková, 2016).

Nývlt a Stražilová (2014) vidí pozitiva uplatnění mladých lidí v Německu, Rakousku nebo i v Norsku, kde platí systém záruk, který zajišťuje, že všichni lidé mladší 25 let během čtyř měsíců od ukončení vzdělávání nebo od ztráty zaměstnání získají konkrétní nabídku uplatnění, které odpovídá jejich vzdělání a dovednostem, konkrétně se jedná o pracovní místo, odbornou praxi či stáž, anebo o možnost dalšího vzdělávání.

Mašek (2016) píše, že dle údajů světové banky se v příštích deseti letech na trh práce dostane miliarda mladých lidí, pro které nejsou vytvořena pracovní místa a někdo je bude muset vytvořit. Problém ve tvoření pracovních míst Mašek (2016) spatřuje v soukromém sektoru, který trpí silně přehnanou přeregulovaností a právě ten vytváří 90

% pracovních míst. Tento autor dále popisuje pojem euroskleróza, což je pojem, který označuje strnulost mezd, přehnané ochrany zaměstnance na úkor zaměstnavatele, vysoké sociální dávky, jenž silně napomáhají dobrovolné nezaměstnanosti a vůbec celkově vysoké míře regulace celého evropského trhu práce. Euroskleróza způsobuje to, že následkem nepružnosti trhu práce má za následek větší nezaměstnanost v Evropě než je tomu např. v USA.

Nováková (2016) uvádí, že v posledních letech se míra nezaměstnanosti osob ve věku od 15 do 24 let snižuje, v ČR se za poslední dva roky snížila o 7 %. Ve Velké Británii je dle Nové (2013) bez práce téměř milion mladých lidí a více jak čtvrtina z nich hledá uplatnění déle než rok. Collins (2010) uvádí, že trh práce pro nové absolventy ve Velké Británii je konkurenceschopný a vyhlídky pro uplatnění absolventů na trhu práce jsou dobré.

1.2.5 Nezaměstnanost ve vztahu k dosaženému vzdělání v ČR a v Evropě

V každé zemi nejen hospodářský cyklus, ale i vzdělání ovlivňuje zaměstnanost a proto v červnu 2010 přijala Evropská rada novou strategii pro růst a zaměstnanost Evropa 2020, která navázala na Lisabonskou strategii (Nováková, 2016).

Vzdělání hraje na trhu práce velkou roli a v rámci EU má 82% mladých lidí přinejmenším středoškolské vzdělání a tento podíl stále narůstá. Mezi státy s nejvyšším podílem alespoň středoškolsky vzdělaných mladých osob patří Chorvatsko, Irsko, Kypr, Litva, Slovensko (nejméně 90,7 %), naopak mezi státy s nejnižším podílem středoškolsky vzdělaných mladých osob se řadí Španělsko (necelých 66 %) a dále Portugalsko a Dánsko (mezi 72,0 a 72,5 %) (Vojtěch, Paterová, 2016). K zemím s nejvyšším procentním zastoupením mladých osob s terciárním vzděláním, dle těchto autorů, patří Kypr, Irsko, Francie, Lucembursko, Velká Británie a Belgie. Z článku daných autorů je také patrné, že v zemích EU je největší skupina mladých lidí se středoškolským vzděláním, následuje skupina s terciárním vzděláním a nejméně mladých lidí je se základním vzděláním, přičemž nejsilnější skupinou se základním vzděláním je Španělsko (Vojtěch, Paterová, 2016).

V terciárním vzdělání zatím ČR nedosáhla průměru zemí OECD a zaujímá tak přední příčky v nízkém podílu obyvatel, kteří nemají ani vyšší sekundární vzdělání, tyto lidé mají na trhu práce největší problémy, jsou častěji nezaměstnaní a pokud pracují mají výrazně nižší výdělků (Kleňhová, 2016). EU si klade za cíl dosáhnout do roku

2020 alespoň 40% podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, což již nyní dosahuje 15 členských zemí EU, např. Lucembursko, Irsko, Belgie či Francie, ale na druhou stranu jsou země, které jsou stále poměrně hluboko pod stanovenou hranicí 40 %, do této poměrně početné skupiny se řadí např. Itálie, Rumunsko či Malta, ale také Česká republika (Vojtěch, Paterová, 2016).

V následujícím odstavci dle Kleňhové (2016) popíši terciární vzdělání. Lidé na trhu práce s terciárním vzděláním mají na trhu práce lepší postavení a v ČR se výhody ve vzdělání projevují ve větší míře. U lidí s nejnižším vzděláním je míra nezaměstnanosti 20,7 %, u obyvatel s vyšším sekundárním vzděláním 5,4 %. U terciárně vzdělaných se jedná o pouze 2,6 %. U skupiny mladých lidí se rozdíly projevují ještě více. U mladých lidí s nejnižším vzděláním je míra nezaměstnanosti v zemích OECD na úrovni 19,1 %, s vyšším sekundárním vzděláním 10,2 % a s terciárním vzděláním 7,5 % (v ČR: 26,8, 7,0 a 4,3 %).

Z pohledu výdělku má vzdělání také své zastoupení, jak udává Kleňhová (2016), tak v případě terciárně vzdělaných lidí se výdělky liší podle toho, jaký stupeň vzdělání dosáhli. U absolventů krátkých cyklů je to o 25 % více, u bakalářů o 57 % více a u magistrů a absolventů doktorandského studia o více než dvojnásobek (214 %) toho, co vydělávají lidé s vyšším sekundárním vzděláním. Obdobný trend je i v České republice, kde v porovnání s výdělky lidí s vyšším sekundárním vzděláním vydělávají lidé s nejnižším vzděláním o 24 % méně, zatímco lidé s bakalářským vzděláním o 43 % více a s magisterským vzděláním o 85 % více. Zvyšování vzdělanosti populace je dle Kleňhové (2016) výhodné pro celou společnost, protože lidé s vyšším vzděláním více vydělávají, platí vyšší daně a přispívají do sociálních systémů a v menší míře pobírají sociální dávky.

1.2.6 Nezaměstnanost ve vztahu k dosaženému vzdělání v ČR

Z hlediska kategorií vzdělání je dle Úlovce (2015) nejnižší míra nezaměstnanosti v rámci středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, také ve vyšším odborném vzdělání, naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti je v dubnu 2015 evidována v rámci nástavbového vzdělání a učebních oborů. V rámci oborů jsou na tom nejlépe absolventi ve zdravotnických oborech, strojírenských oborech a elektrotechnických oborech, naopak v oborech týkající se stavebnictví, geodézie a kartografie, zemědělství a lesnictví jsou na tom absolventi hůř (Úlovec, 2015). Tentýž autor zmiňuje zvyšující se

míru nezaměstnanosti v ekonomických oborech a skupiny oborů gastronomie, hotelnictví a turismu zaznamenaly v dubnu 2015 nadprůměrnou míru nezaměstnanosti.

Obecně nejmenší problémy vstoupit na trh práce mají dle Nývlt a Strašilové (2014) vysokoškoláci, kde se pravděpodobnost nezaměstnanosti v krátkém období po ukončení studia pohybuje kolem hranice 15 %, u osob se středním vzděláním bez maturity se jedná o hodnoty kolem hranice 30 % a u osob se základním vzděláním dosahuje pravděpodobnost nezaměstnanosti hranice 80 %. Regionálně je dle analýzy těchto autorů nejhorší situace na severozápadě Čech, kdy v Ústeckém a Karlovarském kraji v průměru každý třetí v krátké době po ukončení studia nenajde práci, naopak v kraji Hlavní město Praha je to pouze každý dvacátý. Úlovec (2015) dodává, že míra nezaměstnanosti absolventů je nízká v Plzeňském a Jihočeském kraji, ve většině případů ale platí, že s nižší celkovou nezaměstnaností nabývá nižších hodnot také míra nezaměstnanosti absolventů škol.

Z předchozích odstavců vyplývá, že závislost mezi úrovní vzdělání a nezaměstnaností je více než patrná. Vzdělání jde ruku v ruce s nezaměstnaností a na vzdělání má vliv i to, jak daný člověk prožil své dětství (Smart, 2017). Nejtěžší postavení na trhu práce mají lidé bez vzdělání a ti se základním vzděláním a nejlépe jsou na tom lidé s terciárním vzděláním, ale velkou roli hraje i praxe a pracovní zkušenosti (Úlovec, 2015). Autoři Rashid, Rutkowski a Fretwell (In Barr, 2005) vidí v nedostatku na trhu práce nejen krátkou či žádnou praxi, ale také příliš dlouhou praxi v jednom oboru.

Z výzkumu Paterové, Doležalové et al. (2015) vyplývá, že 74 % absolventů v kategorii středního vzdělání s výučním listem v závěru svého studia projeví zájem uplatnit se ve vystudovaném oboru, přibližně 14 % z nich projeví zájem uplatnit se v příbuzném oboru a 12 % z nich mělo v úmyslu odejít do jiného oboru. Ze stejného výzkumu vyplývá, že 78 % absolventů z kategorie středního vzdělání s maturitní zkouškou se chce uplatnit ve svém vystudovaném oboru, přibližně 12 % se chce věnovat po ukončení studia příbuznému oboru a 10 % z nich předpokládalo, že si nalezne práci mimo vystudovaný obor.

1.3 Pracovníci v pomáhajících profesích

Špirudová (2015) obecně charakterizuje pomáhající profese jako činnost, která je primárně zaměřena na práci s lidmi. Častěji vykonávají tyto profese ženy (Kepalaitė,

2012). Podle Špirudové (2015) k pomáhajícím profesím patří ty, které vychází z medicíny, psychologie, pedagogiky a sociální práce. MPSV ČR (© 2016 – 2017a) ve svém slovníku sociálního zabezpečení charakterizuje tyto profese takto: „*Pomáhající profese je všeobecné označení pro profese zaměřené na pomoc druhým. Pojem zahrnuje lékařské obory, psychologii, pedagogiku a sociální práci. Mezi pracovníky působící v pomáhajících profesích lze kromě pracovníků vykonávajících tyto obory dále řadit zdravotní sestry, pracovníky v sociálních službách, učitele, manželské a rodinné poradce, fyzioterapeuty apod. Některé činnosti vykonávané profesionálními pracovníky zajišťují v některých případech také dobrovolní pracovníci (dobrovolníci)*“.

Matoušek (2008) ve svém Slovníku sociální práce popisuje tyto profese jako profese, které souvisí s upadající úlohou rodiny a jiných tradičních systémů sociální podpory, přičemž pracovníci v těchto profesích jsou vystaveny fyzickému i psychickému tlaku ze strany okolí a jejich charakteristickými vlastnostmi jsou důvěryhodnost, empatie a komunikační dovednosti. Matoušek (2008) dále dodává, že velkou roli v této oblasti hraje lidský vztah mezi klientem a jeho pomáhajícím profesionálem. Dočkal (2008) popisuje vzájemnou pomoc a solidaritu jako vlastnost, která je nezbytná pro lidskou společnost již od jejího počátku. Kopřiva (2006) dodává, že existuje řada jiných profesí, které jsou též charakterizovány neustálým kontaktem s lidmi jako např. úřednice, kadeřník, manažer, u těchto profesí ale stačí, aby se pracovníci chovali v souladu s konvencemi, nevyžaduje se od nich osobní vztah.

Sociální pracovník je v ČR definován v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách takto: „*Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytující služby sociální péče, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, depistážní činnost, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitace, zjišťuje potřeby obyvatel obce a kraje a koordinuje poskytování sociálních služeb*“. Předpokladem, dle tohoto zákona, je pro výkon tohoto povolání svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní a odborná způsobilost. Sociální pracovníci mohou pracovat v rámci multidisciplinárního týmu, který představuje dle Kuzníkové et al. (2011) víceoborové zastoupení odborníků, kteří spolupracují na vyřešení problému. Solheim (2007) staví sociálního pracovníka v multidisciplinárním týmu do role koordinátora činností a cílů týmu a dále do role manažera, který organizuje činnost a spolupráci

v týmu i mimo něj. Impulsem pro rozvoj sociální práce se dle Gittermana (2001) staly první a druhá světová válka. Dle Gulové (2011) používá sociální práce postupy, které se vážou na sociální práci s jednotlivcem, skupinou, rodinou, komunitou a Matulayová s Musilem (2013) dodávají, že převládající metodou v sociální práci je práce s rodinou a případová sociální studie.

Chytil (2000) charakterizuje sociální práci pomocí pojmů podpora, pomoc a provázení. Sami sociální pracovníci se mezi sebou nemohou dohodnout, kdo je sociální pracovník, zda ten, kdo pracuje v domově pro seniory, kurátor, pracovník ve věznicích, v nemocnicích, v různých stacionářích nebo nadacích, ale zjednodušeně se může říci, že jsou to ti odborníci, kteří pomáhají lidem (Ningerová, © 2014). Pro sociální pracovníky jsou důležité znalosti, dovednosti a hodnoty v oblasti sociální práce (Stone a Clare, 2016).

Vedle sociálního pracovníka se v sociální oblasti pohybují i pracovníci v sociálních službách, kteří se, dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, od sociálních pracovníků liší zejména dosaženým vzděláním a rozsahem profesních kompetencí.

Strejčková (2007) považuje za pracovníky ve zdravotnictví všechny osoby, které poskytují přímo i nepřímo zdravotní péči za účelem udržení, podpoření a navrácení zdraví či zajištění klidného umírání a důstojné smrti. Mezi tyto pracovníky daná autorka řadí lékaře, sestry, diplomované specialisty v různých oborech (všeobecná sestra, porodní asistentka, zdravotnický záchranář), zdravotnický asistent nebo ošetřovatel. Kuzníková (2011) vidí smysl sociální práce ve zdravotnictví především v pomoci pacientovi – klientovi i jeho rodině a prostředí, ve kterém žije, vyrovnat se, odstranit či zmírnit negativní následky dané sociální situace s ohledem na holistický přístup.

Pracovníci v pomáhajících profesích mohou být ohroženi syndromem vyhoření, což je sociálně-psychologický jev emocionálního, motivačního a fyzického vyčerpání v důsledku chronického stresu z povolání. Je typický právě pro pracovníky v pomáhajících profesích z důvodu jejich vysokého věnování se pacientům, empatie pro pacienty trpící a rozhodování ve vztahu k životu a zdraví pacientů (Ovchinnikov, 2015). Syndrom vyhoření se dá ovlivnit mimo jiné i volnočasovými aktivitami (Malaquin, 2016).

1.3.1 Uplatnitelnost na trhu práce ve zdravotnických a sociálních oborech

Ve zdravotnických oborech dosahuje míra nezaměstnanosti nejnižších hodnot, tyto obory patří již tradičně ke skupinám oborů, které zaměstnavatelé nejvíce poptávají, ale v posledních letech dochází k poklesu počtu absolventů těchto oborů. Důvodem tohoto poklesu je snížený pokles absolventů v důsledku demografického vývoje, ale i snižující se atraktivita těchto oborů, jež je dána vysokou náročností studia i zaměstnání s relativně nízkým finančním ohodnocením, další skutečností je, že absolventi těchto oborů hledají uplatnění v zahraničí, kde jsou výhodnější platové podmínky (Úlovec, 2015).

Ze středních a vyšších odborných škol mají dle Burdové a Chamoutové (©2008) největší šanci na trhu práce najít zaměstnání absolventi zdravotnických oborů, což potvrzuje míra nezaměstnanosti, která byla v maturitních zdravotnických oborech 8,2 % a u vyššího odborného vzdělávání pak 4,9 %. Přesto tyto autorky ukazují na potřebu zvýšit počet absolventů zdravotnických oborů a to hlavně kvůli demografickému vývoji české i celoevropské populace.

Dle Paterové, Doležalové et al. (2015) vykazují absolventi zdravotnických oborů vzdělání z vyšších odborných škol výrazně podprůměrnou nezaměstnanost, což potvrzuje i míra nezaměstnanosti těchto absolventů, která byla v roce 2015 3,4 %. Tato míra je jednoznačně nejnižší ze všech oborů vzdělání z VOŠ a lze tedy říci, že uplatnění absolventů z těchto oborů je na trhu práce takřka bezproblémové.

Mezi obory s velice nízkou mírou nezaměstnanosti patří obory s vyšším odborným vzděláním Diplomovaný zdravotnický záchranář (1,4 %) a Diplomovaná všeobecná sestra (1,9 %) a špatně na tom na trhu práce nejsou ze zdravotnických oborů ani Diplomovaná dentální hygienistka a diplomovaný farmaceutický asistent (Paterová, Doležalová et al., 2015).

Průměrně pracuje v ČR v sociálních službách 896 zdravotnických pracovníků a to v rámci pečovatelské služby, osobní asistence, odlehčovacích služeb a ostatních služeb, v rámci Jihočeského kraje je to 63 pracovníků (statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2015, 2016).

Do druhů sociálních služeb patří sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence (MPSV, 2016). Celkový počet registrovaných sociálních služeb je dle MPSV (2016) 3 271 a jejich kapacita je 78 502 lůžek, což je dvakrát vyšší číslo než v roce 2006 (MPSV, ©2016 – 2017b).

V sociálních službách k datu 31. 12. 2015 pracuje 86 650 osob, kam se započítávají sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách, lékaři, všeobecné sestry, ošetřovatelé, sanitáři, vychovatelé a speciální pedagogové, přičemž počet sociálních pracovníků ke stejnému datu byl dle statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí (2016) 6 897.

Ukončením studia na Zdravotně sociální fakultě může absolvent získat i profil administrativního pracovníka. V roce 2014 bylo v ČR 113 000 těchto pracovníků, jejich hrozbou na trhu práce je elektronizace služeb a veřejné správy a dále dostatek pracovníků s vhodným profilem vzdělání, což budoucím absolventům ztěžuje najít vhodné pracovní místo (Doležalová, 2015).

V ČR existuje široké spektrum sociálních služeb, jejichž cílem je:

- zachovávat lidskou důstojnost klientů,
- vycházet z individuálně určených potřeb klientů,
- rozvíjet aktivně schopnosti klientů,
- zlepšit nebo alespoň zachovat soběstačnost klientů,
- poskytovat služby v zájmu klientů a v náležitě kvalitě (MPSV, 2016).

Dle MPSV (2017a) jsem zpracovala do následujících tabulek č. 1 a č. 2 počty volných míst a uchazečů o zaměstnání, kteří v dané profesi hledali zaměstnání v Českých Budějovicích za posledních 5 let. V těchto tabulkách jsou znázorněny i počty uchazečů na jedno volné pracovní místo (1VPM). V období 2. pololetí 2012 - konec roku 2013 byla evidence uchazečů o zaměstnání vedena v jiném informačním systému, který je dnes pro ÚP nedostupný, údaje nebylo možno sledovat ani tehdy.

Tabulka č. 1 - **Obor zdravotní sestra**

	Počet volných pracovních míst	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet uchazečů na 1VPM
30. 6. 2012	1	5	0,2
31. 12. 2012	1	X	x
30. 6. 2013	2	X	x
31. 12. 2013	1	X	x
30. 6. 2014	6	24	0,3
31. 12. 2014	3	17	0,2
30. 6. 2015	4	14	0,3
31. 12. 2015	7	16	0,4
30. 6. 2016	6	14	0,4
31. 12. 2016	6	16	0,4

Zdroj: mpsv.cz (2017a); vlastní zpracování

Tabulka č. 2 - **Obor sociální pracovník**

	Počet volných pracovních míst	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet uchazečů na 1VPM
30. 6. 2012	1	21	0,0
31. 12. 2012	1	X	X
30. 6. 2013	3	X	X
31. 12. 2013	2	X	X
30. 6. 2014	0	51	0,0
31. 12. 2014	3	57	0,1
30. 6. 2015	17	35	0,5
31. 12. 2015	16	54	0,3
30. 6. 2016	9	52	0,2
31. 12. 2016	16	56	0,3

Zdroj: mpsv.cz (2017a); vlastní zpracování

1.4 Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích se skládá z 8 fakult a jejím posláním dle výroční zprávy JU (2016, s. 33) je: „Rozvíjet vzdělanost, podporovat nezávislé poznání a tvůrčí činnost ve výzkumu a vývoji a aktivně plnit svoji společenskou odpovědnost v oblastech ekonomické, sociální, kulturní a enviromentální udržitelnosti“. S tímto posláním se ztotožňuje i Zdravotně sociální fakulta JU, která je druhou největší fakultou, s počtem více jak 2000 studentů a jako jedna z mála vysokých škol, propojuje

zdravotní a sociální problematiku (ZSF JU, © 2016). ZSF JU má velký výběr studia ze 13 bakalářských oborů, 4 navazujících magisterských oborů a dvou doktorských programů. Dříve byla součástí Pedagogické fakulty JU a samostatně ZSF JU existuje od roku 1991 a díky propojení zdravotní a sociální problematiky mají absolventi po ukončení studia větší šanci uplatnění se na trhu práce, k čemuž přispívá i odborná praxe, kterou musí studenti v rámci studia splnit a neopomíjená je i možnost odborných stáží v zahraničí, které Fakulta nabízí (ZSF JU, © 2016).

V akademickém roce 2015/2016 se ke studiu na ZSF, dle výroční zprávy ZSF JU o činnosti 2015 (2016), přihlásilo 2305 uchazečů o studium, přičemž největší zájem byl o studijní obor Fyzioterapie, Všeobecná sestra a Sociální práce ve veřejné správě.

V akademickém roce 2015/2016 bylo na ZSF JU přijato celkem 846 studentů a to 710 studentů bakalářských oborů, 125 studentů navazujících magisterských oborů a 11 studentů do doktorských oborů (výroční zpráva o činnosti ZSF 2015, 2016). ZSF JU se pomocí pracovišť, kde studenti vykonávají během svého studia odbornou praxi, snaží o podporu zaměstnanosti svých absolventů na trhu práce. Tyto pracoviště poskytují fakultě zpětnou vazbu o potřebách trhu práce v konkrétních oborech a také sama oslovují studenty a absolventy s nabídkou pracovní pozice (výroční zpráva o činnosti ZSF 2015, 2016).

V akademickém roce 2014/2015 měla ZSF JU celkem 528 absolventů, přičemž bylo 400 absolventů z bakalářských oborů a 128 absolventů navazujících magisterských oborů. Nejvíce absolventů bylo v oboru Všeobecná sestra a to 94 absolventů (výroční zpráva o činnosti ZSF 2015, 2016).

Dle MPSV (2017c) bylo na ÚP ČR evidováno celkem 16 absolventů ZSF JU. Uchazeči dle oborů jsou zpracováni v následující tabulce č. 3. Mezi absolventy jsou zahrnuti jak absolventi bakalářských, tak i absolventi navazujících magisterských oborů. Je nutno brát v úvahu, že všichni absolventi nejsou evidováni na ÚP v Českých Budějovicích, protože se po ukončení studia vrátili do svých rodných krajů.

Tabulka č. 3 - Absolventi ZSF dle oborů

Obor	Celkem	Dosud nepracovali	Počet absolventů v evidenci ÚP
Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE	1	1	1
Civilní nouzová připravenost	2	0	2
Všeobecná sestra	1	1	1
Ošetrovatelství ve vybraných oborech	1	1	1
Fyzioterapie	1	1	1
Rehab.-psychosoc. péče o postižené děti, dospělé a seniory	2	2	2
Zdravotní laborant	4	3	4
Zdravotnický záchranář	2	1	1
Ochrana obyvatelstva	2	1	2

zdroj: mpsv.cz (2017c)

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Pro tuto diplomovou práci byly zvoleny celkem dva cíle. Prvním cíl tvořilo zhodnocení postojů studentů denní formy studia ZSF JU k vlastní uplatnitelnosti na trhu práce. Druhý cíl diplomové práce představovalo zjištění, zda se studenti denní formy studia ZSF JU chtějí uplatnit na trhu práce v rámci svého vystudovaného oboru.

2.2 Stanovené hypotézy

K prvním z výše stanovených cílů se váží níže uvedené hypotézy. K druhému z výše uvedených cílů byla pouze použita popisná statistika.

Hypotéza č. 1: Studenti sociálních oborů vykazují negativnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti zdravotních oborů.

Hypotéza č. 2: Studenti magisterských oborů vykazují pozitivnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti bakalářských oborů.

2.2.1 Operacionalizace pojmů

Sémantický diferenciál: Metoda, která v tomto případě zaznamenává postoje studentů pomocí posuzovacích škál. V této diplomové práci slouží k porovnání postojů dvou kategorií studentů (studenti zdravotních oborů X studenti sociálních oborů, studenti bakalářských oborů X studenti navazujících magisterských oborů).

Pozitivnější postoje: Zhodnocení vlastních postojů studentů ke svému uplatnění na trhu práce se ověřují pomocí otázky č. 5 (viz dotazník v Příloze č.1). Tato otázka zní: „*Chtěl/a byste se v budoucnu uplatnit v oboru, který studujete?*“ Pokud respondenti zvolí variantu a) případně b) (u výše uvedené otázky č.5) vykazují, rozuměno v rámci výzkumu, pozitivnější postoje.

Negativnější postoje: Zhodnocení vlastních postojů studentů ke svému uplatnění na trhu práce, které se ověřují pomocí otázky č. 5 (viz dotazník v Příloze č.1). Tato otázka opětovně zní: „*Chtěl/a byste se v budoucnu uplatnit v oboru, který studujete?*“ Pokud respondenti zvolí variantu c) či d) (u výše uvedené otázky č. 5) vykazují, rozuměno v rámci výzkumu, negativnější postoje.

Sociální obory: Mezi sociální obory se řadí obory Rehabilitační – psychosociální péče o postižené děti, dospělé a seniory, Sociální práce ve veřejné správě, Speciální pedagogika – vychovatelství.

Zdravotní obory: Mezi zdravotní obory se řadí obory: Fyzioterapie, Civilní nouzová připravenost, Nutriční terapeut, Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE, Ochrana veřejného zdraví, Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví, Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech, Porodní asistentka, Radiologický asistent, Všeobecná sestra, Zdravotní laborant, Zdravotnický záchranář a Nurse.

3 METODIKA

3.1 Popis strategie výzkumu

Pro naplnění cíle práce a ověření stanovených hypotéz, byla zvolena kvantitativní strategie výzkumu. Kvantitativní výzkum dle Hudečkové et al. (2001) vychází ze znalostí o určitých sociálních jevech, které jsou nám již známé a pomocí hypotéz, které si předem stanovíme, ověřuje a upřesňuje to, co již víme. Nový a Surynek (2006) dodávají, že kvantitativní výzkum se zabývá stabilizovanými jevy a jejich odhadnutelnými poměry. Baum a Gojová (2014) uvádí, že tento výzkum je založen na tzv. hypoteticko-deduktivním principu, který nám říká, že fakta mohou být odvozena z obecné teorie. Kvantitativní strategie zároveň předpokládá, že sociální fenomény, které chceme zkoumat, jsou určitým způsobem měřitelné a tříditelné (Reichl, 2009). Mezi charakteristické rysy této strategie patří dle Olecké a Ivanové (2010) nezávislost výzkumníka na zkoumaných jevech, identifikace kauzálních jevů a možnost zobecnění zjištěných výsledků na základě pravděpodobnosti. Vysoká reliabilita výzkumu je zajištěna díky silné standardizaci (Disman, 2011).

3.2 Metoda a technika sběru dat

Pro sběr dat byla použita metoda dotazování a technika dotazníku. Dotazování je metoda, která se dle Reichla (2009) často používá v sociálních výzkumech a její podstatou je kladení otázek. V této metodě existuje dle Surynka et al. (1999) řada dotazovacích technik, které se od sebe odlišují různými kritérii.

Dotazník Baum a Gojová (2014) popisují jako předem připravený formulář, ve kterém jsou písemně položeny otázky. Technika dotazníku umožňuje snadné získání informací v relativně krátkém čase, s nízkými náklady a ve velkém množství (Hudečková et al., 2001). Pro sběr dat byl vytvořen vlastní dotazník, který obsahoval celkem 8 otázek (Příloha č. 1). V dotazníku byly identifikační otázky a otázky, které se týkaly zkoumané problematiky. Většina otázek byla uzavřených a ve 3 otázkách mohli respondenti označit jednu z nabízených odpovědí, nebo napsat vlastní odpověď. Po vyplnění otázky č. 5 mohli respondenti pokračovat na otázku č. 5.1 nebo na otázku 5.2 podle toho, jakou variantu odpovědi u otázky č. 5 vyplnili. Dotazník byl anonymní.

Otázka č. 8 představovala sémantický diferenciál. Sémantický diferenciál je metoda, ve které respondenti vyjadřují své mínění pomocí posuzovacích škál, na které

zaškrťávají bod na dané škále (Chráska, 2016). Stejný autor dodává, že krajní body škál jsou vyjádřeny dvojicí protikladných přídavných jmen. Průcha (2014) uvádí, že sémantický diferenciál zjišťuje individuální psychologické významy respondentů.

3.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořili studenti prezenční formy studia ZSF JU. Do výzkumného souboru byli zařazeni studenti bakalářských i magisterských studijních oborů. Pro výzkum byl použit nahodilý výběr, jež se dle Sedlákové (2014) neřídí žádnými pravidly a je zcela v režii osoby, která sběr dat provádí a záleží jen na ní, koho osloví.

3.4 Analýza dat

Odpovědi získané z dotazníkového šetření byly dále statisticky vyhodnoceny a zpracovány pomocí popisné statistiky. Stanovené hypotézy byly statisticky vyhodnoceny pomocí Testu dobré shody, nebo-li Pearsonovo chí-kvadrát testu. Data, pro než byla použita popisná statistika, byla zanesena do četnostních tabulek a grafů.

3.5 Etika výzkumu

Při realizaci výzkumu je potřeba dodržet určitá etická pravidla. V kvantitativním výzkumu je důležitá zejména anonymita (Walker, 2013), kterou jsem zabezpečila anonymním dotazníkem. Dle Walkera (2013) je též důležité získání informovaného souhlasu od respondenta, který je v kvantitativním výzkumu udělován vyplněním dotazníku. V dotazníku, který jsem vytvořila pro získání dat, informuji o anonymitě hned v úvodní části a na konci dotazníku a též sděluji respondentům, k čemu budou data použita. V konečné části dotazníku nabízím možnost zaslání výsledků výzkumu, což je dle Reichela (2009) další etické pravidlo výzkumu.

3.6 Harmonogram výzkumu

Před tím, než jsem vytvořila vlastní dotazník, provedla jsem předvýzkum, který je dle Bauma a Gojové (2014) nezbytný pro samotný výzkum. Předvýzkum jsem realizovala samostatně se studenty jednoho sociálního oboru a poté se studenty jednoho zdravotního oboru. Na základě předvýzkumu došlo k zrekonstruování odpovědí k otázkám č. 3, č. 5.1 a č. 5.2. Samotný výzkum pak probíhal v období od začátku měsíce února do konce měsíce března roku 2017. V měsíci dubnu byla data zpracována

do podoby výsledků. Pomocí Sample Size Calculator jsem spočítala velikost reprezentativního vzorku, který za použití intervalu spolehlivosti 3, byl 592 studentů. Celkem tedy bylo rozdáno 600 dotazníků. Protože některé dotazníky byly špatně vyplněné, či některé otázky nebyly vyplněny vůbec, byly vyřazeny. Část dotazníků jsem rozdávala studentům osobně sama a část studentům rozdala vedoucí mé diplomové práce, díky tomu byla zajištěna vysoká návratnost, přesněji 92 %. Vrátilo se mi tedy 552 dotazníků, se kterými ve výzkumné části pracuji.

4 VÝSLEDKY

4.1 Popisná statistika

V této kapitole bude provedena interpretace dat, které jsem získala z dotazníkového šetření. Nejprve bude prezentována popisná statistika, ve které budou data zpracována pomocí tabulek a grafů a následně budou vyhodnoceny některé vztahy pomocí statistického ověření hypotéz.

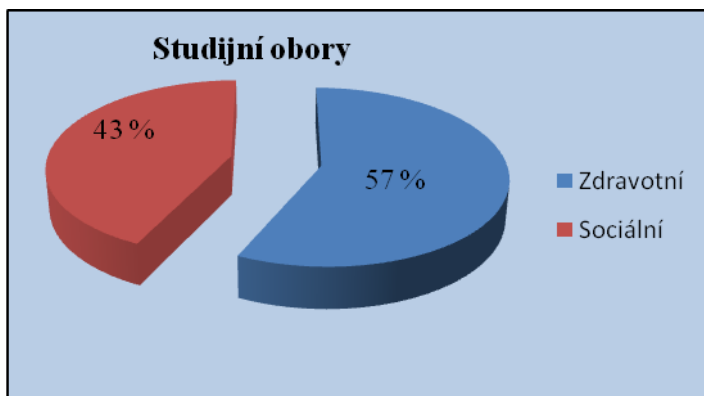
Otázka č. 1: Jaký obor studujete?

Tabulka č. 4 – rozdělení studentů dle studijních oborů.

	Počet	Procenta
Zdravotní	315	57%
Sociální	237	43%
Celkem	552	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 1 – rozdělení studentů dle studijních oborů.

Zdroj: vlastní výzkum

Celkový počet respondentů v dotazníkovém šetření, jak naznačuje tabulka č. 4 a graf č. 1, byl 552 respondentů z řad studentů Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity. V téže tabulce a grafu vidíme rozdělení na zdravotní a sociální obory. Respondentů, kteří studují zdravotní obory bylo 315, což v procentuálním vyjádření představuje 57 %. Z řad studentů, kteří studují sociální obory, vyplnilo dotazník 237 respondentů a v procentuálním vyjádření tedy představují 43 %.

Následující otázky budou zpracovány tak, aby bylo znatelné porovnání mezi tím, jak odpovídali studenti zdravotních oborů a jak studenti sociálních oborů.

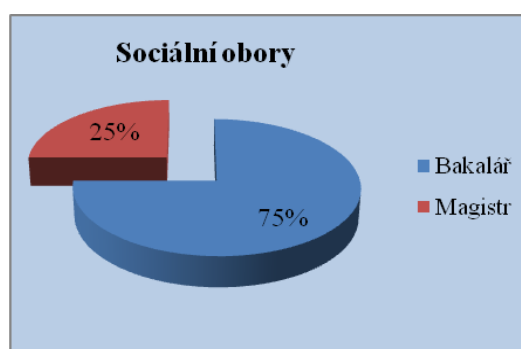
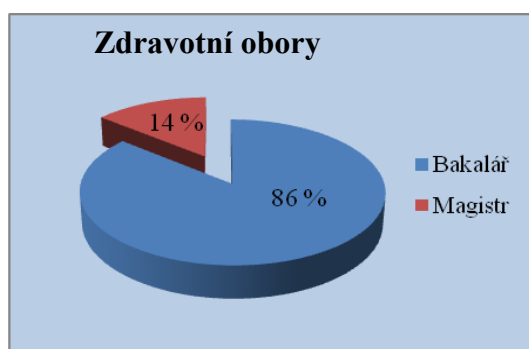
Otázka č. 2: Který studijní program studujete?

Tabulka č. 5 – rozdělení studentů na bakalářské a navazující magisterské studium.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Bakalář	449	81%	272	86%	177	75%
Magistr	103	19%	43	14%	60	25%

Zdroj: vlastní výzkum

Grafy č. 2.1 a 2.2 – rozložení studentů na bakalářské a navazující magisterské studium.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 5 a grafů č. 2.1 a 2.2 lze vyčíst kolik studentů bylo z bakalářských studijních oborů a kolik bylo z navazujících magisterských oborů. Celkem 449 studentů, kteří vyplnili dotazník, studovalo bakalářské obory, což z celkového počtu respondentů tvořilo 81 %. Z celkového počtu respondentů z bakalářských oborů bylo 272 studentů ze zdravotních oborů, což je procentuelně 86 % a 177 studentů ze sociálních oborů, v procentuelním vyjádření 75 %. Studentů, kteří vyplnili dotazník z navazujících magisterských oborů bylo celkem 103, procentuelně 19 %. Studentů, kteří studovali magisterské sociální obory, bylo 60, což představuje 25 %. Studentů, kteří studovali magisterské zdravotní obory, bylo 43, což představuje 14 %.

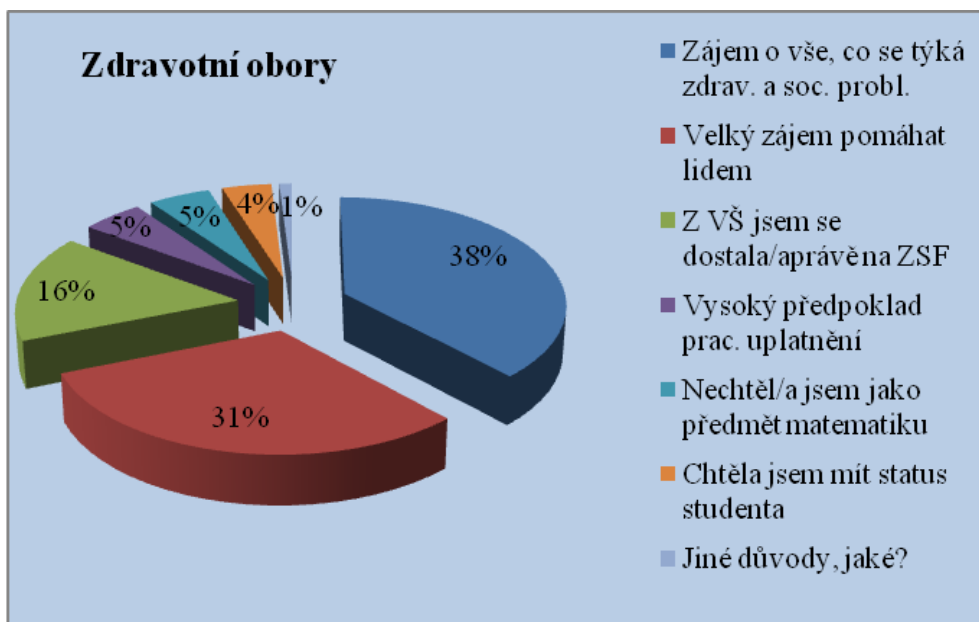
Otázka č. 3: Jaký byl hlavní důvod, že jste se rozhodl/a studovat vybraný studijní obor?

Tabulka č. 6 – důvod, proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Zájem o vše, co se týká zdravotní a sociální problematiky	201	36%	119	38%	82	35%
Velký zájem pomáhat lidem	189	34%	99	31%	90	38%
Z VŠ, které jsem chtěla studovat, jsem se dostala/a právě na ZSF	70	13%	50	16%	20	8%
Vysoký předpoklad pracovního uplatnění	26	5%	17	5%	9	4%
Nechtěl/a jsem jako předmět matematiku	39	7%	15	5%	24	10%
Chtěla jsem mít status studenta	23	4%	12	4%	11	5%
Jiné důvody, jaké?	4	1%	3	1%	1	0%

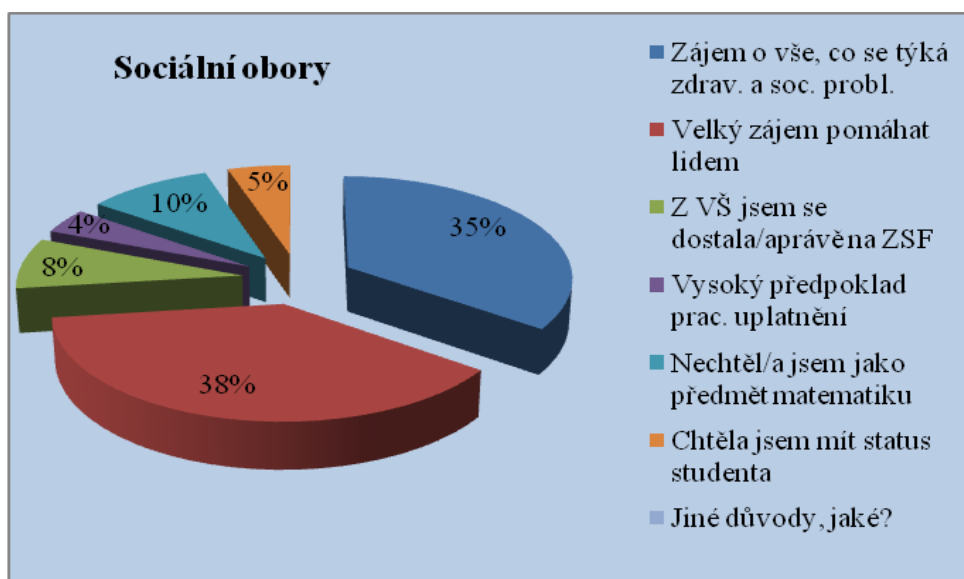
Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 3.1 – důvod, proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 3.2 – důvod, proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 6 a grafů č. 3.1 a 3.2 můžeme vyčíst důvody, proč se respondenti rozhodli studovat vybraný studijní obor. Nejvíce respondentů zvolilo první možnost v dotazníku, tedy zájem o vše, co se týká zdravotní a sociální politiky, celkem to bylo 201 studentů, procentuálně 36 %. Z těchto studentů bylo 119 studentů studující zdravotní obory a 82 studentů studující sociální obory. Procentuálně to bylo 38 % studentů ze zdravotních oborů a 35 % ze sociálních oborů. Možnost, velký zájem pomáhat lidem, zvolilo celkem 189 studentů ze všech dotazovaných, procentuálně tedy 34 %. Ze zdravotních oborů to bylo 99 studentů (31 %) a 90 studentů (38 %) ze sociálních oborů. Možnou odpověď, z vysokých škol, na které jsem chtěl/a, jsem se dostal/a právě na ZSF, odpovědělo celkem 70 (13 %) respondentů z celkových 552 dotázaných. Z hlediska rozdělení na zdravotní a sociální obory je to 50 respondentů ze zdravotních oborů (16 %) a 20 studentů ze sociálních oborů (8 %). Vysoký předpoklad pracovního uplatnění ve svém oboru vidí z celkového počtu dotazovaných 26 studentů (5 %). Je to konkrétně 17 studentů studující zdravotní obory, procentuálně 5 % a skoro o polovinu méně tedy 9 studentů ze sociálních oborů (4 %). Možnost, nechtěl/a jsem jako předmět matematiku, zaškrtno více respondentů než možnost týkající se pracovního uplatnění a to 39 respondentů (7 %), z toho 15 studentů ze zdravotních oborů (5 %) a 24 studentů ze sociálních oborů (10 %). Jedna z nejméně uváděných možností byla možnost, chtěl/a jsem mít status studenta, kterou zaškrtno celkem 23 studentů (4 %), ze zdravotních oborů 12 respondentů (4 %) a ze sociálních oborů 11 respondentů (5 %),

z hlediska srovnání jsou na tom sociální a zdravotní obory u této možnosti prakticky stejně. Jiný důvod výběru daného oboru uvedli 4 studenti, procentuálně je to 1 % z celkového počtu dotázaných. 3 Studenti byli ze zdravotních oborů a 1 student studoval jeden ze sociálních oborů. Důvody, které respondenti uvedly byly zájem o své zdraví, zaujetí přednášky o sociální práci, pokračování v oboru studia a 1 respondent uvedl zájem o nutriční terapii.

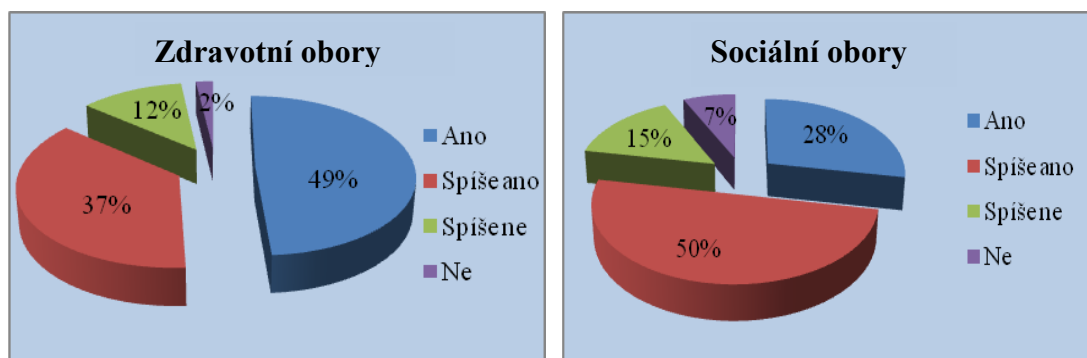
Otázka č. 4: Považujete Vaše rozhodnutí studovat ZSF JU, v současné době, za dobrý nápad?

Tabulka č. 7 - zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	221	40%	154	49%	67	28%
Spíše ano	235	43%	117	37%	118	50%
Spíše ne	74	13%	39	12%	35	15%
Ne	22	4%	5	2%	17	7%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 4.1 a 4.2 - zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 7 a grafů č. 4.1 a 4.2 je zřejmé, že studenti ZSF JU považují své rozhodnutí studovat na ZSF za dobrý nápad, protože z celkového počtu dotázaných odpovědělo 221 studentů možnost ano a 235 studentů možnost spíše ano, v procentuelní vyjádření je to 83 % kladných odpovědí. Z hlediska rozdělení na zdravotní a sociální obory jasné ano zvolili spíše studenti zdravotních oborů a to 154 studentů (49 %).

Studenti, kteří studují sociální obory volili spíše možnost spíše ano a to 118 studentů, což procentuálně představuje 50 %. Studentů, kteří nepovažují studium na ZSF za dobrý nápad, bylo celkem 96 respondentů (17 %), což potvrzuje, že studenti jsou rádi, že studují ZSF JU. Více studentů, kteří zaškrtnli zápornou odpověď, bylo ze sociálních oborů a to 52 studentů. Jasně ne odpovědělo 17 studentů sociálních oborů (7 %) a spíše ne odpovědělo 35 studentů sociálních oborů (15 %).

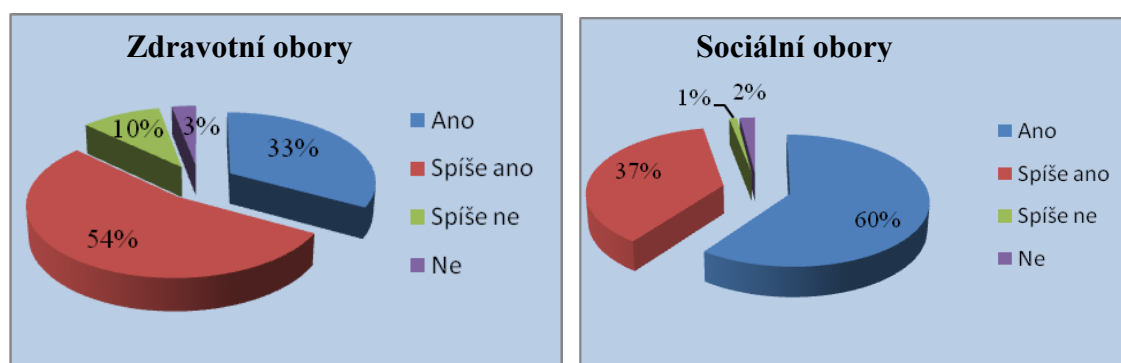
Otázka č. 5: Chtěla byste se v budoucnu uplatnit v oboru, který studujete?

Tabulka č. 8 - zda se studenti ZSF JU chtějí uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	267	48%	189	60%	78	33%
Spíše ano	248	45%	119	37%	129	54%
Spíše ne	26	5%	2	1%	24	10%
Ne	11	2%	5	2%	6	3%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 5.1 a 5.2 - zda se studenti ZSF JU chtějí uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 8 a grafy č. 5.1 a 5.2 zaznamenávají, zda by se studenti ZSF JU chtěli v budoucnu uplatnit na trhu práce v oboru, který vystudují. Převaha odpovědí je kladná, takže studenti zdravotních i sociálních oborů se chtějí na trhu práce uplatnit v oboru, který studují. Celkově ano a spíše ano odpovědělo 515 respondentů, což procentuálně představuje 93 %. Jasně ano odpovídali více studenti zdravotních oborů a to 189 studentů (60 %) a 78 studentů sociálních oborů (33 %), což může značit, že studenti

sociálních oborů se sice na trhu práce ve svém oboru chtějí uplatnit, ale mají i určité důvody, proč si nejsou zcela jistí a proto volili možnost spíše ano, konkrétně to bylo 129 studentů (54 %). Na trhu práce se ve svém vystudovaném oboru nechce uplatnit 37 studentů (7 %). Zde je ale vidět rozdíl v odpovědích studentů ze sociálních a zdravotních oborů. Více studentů, kteří se ve svém oboru nechťejí uplatnit bylo z těch sociálních, přesněji 30 studentů (13 %).

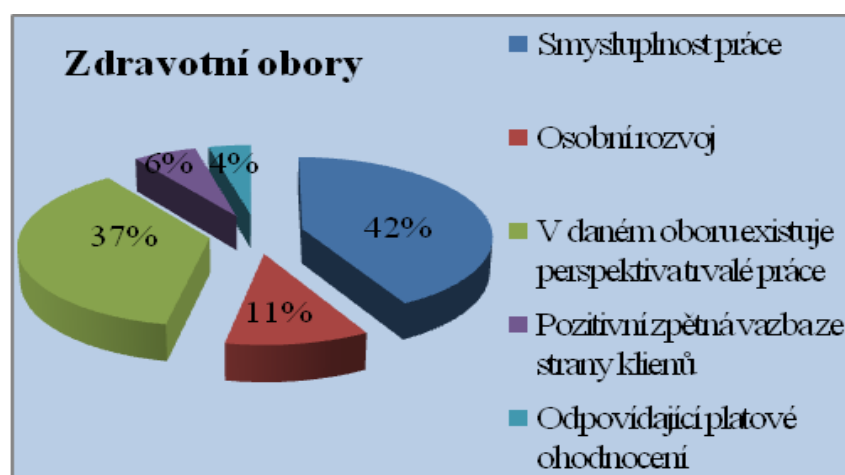
Otázka č. 5.1: Proč byste se chtěl/a uplatnit v oboru, který studujete?

Tabulka č. 9 - důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Smysluplnost práce	202	39%	128	42%	74	36%
Osobní rozvoj	89	18%	35	11%	54	26%
V daném oboru existuje perspektiva trvalé práce	176	34%	115	37%	61	29%
Pozitivní zpětná vazba ze strany klientů	34	7%	17	6%	17	9%
Odpovídající platové ohodnocení	12	2%	12	4%	0	0%
Jiné důvody, jaké?	2	0%	1	0%	1	0%

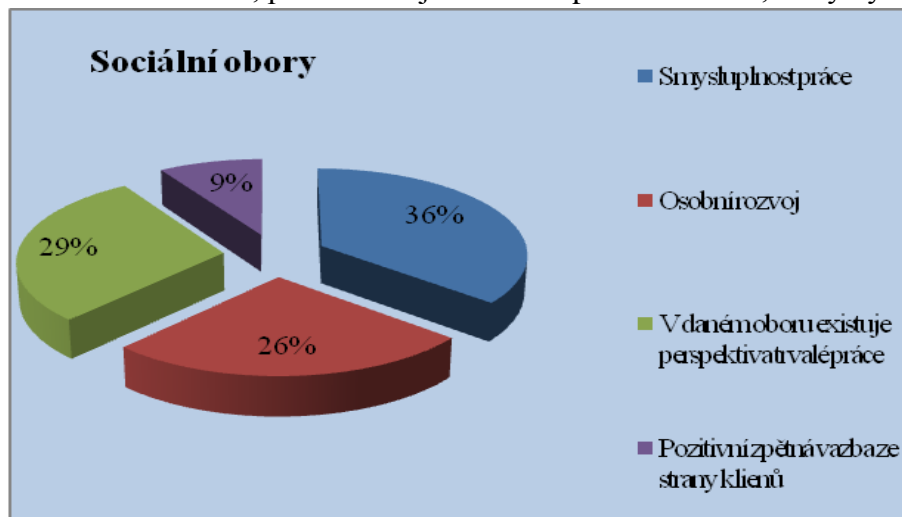
Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 6.1 - důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který vystudují.

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 6.2 - důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který vystudují.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 9 a grafů č. 6.1 a č. 6.2 je zřejmé, že nejčastějším důvodem, proč se studenti chtějí v budoucnu uplatnit na trhu práce v rámci svého studovaného oboru, je smysluplnost práce. Smysl dané práce vidí 128 studentů ze zdravotních oborů (42 %) a 74 studentů ze sociálních oborů (36 %). Druhým nejčastěji voleným důvodem, proč by se studenti chtěli uplatnit v oboru, který studují, je ten, že si myslí, že v daném oboru existuje perspektiva trvalé práce. Tuto možnost zvolilo celkem 176 studentů, z hlediska rozdělení 37 % studentů zdravotních oborů a 29 % studentů sociálních oborů. Možnost osobní rozvoj zvolilo 89 (18 %) dotázaných a z hlediska zdravotních a sociálních oborů to bylo 11 % studentů ze zdravotních oborů a 26 % studentů ze sociálních oborů. Respondenti ze zdravotních a sociálních oborů se početně shodli na možnosti pozitivní zpětné vazby ze strany klientů, kterou zvolilo 34 studentů, z toho 17 studentů zdravotních oborů a 17 studentů sociálních oborů. Možnost odpovídající finanční ohodnocení volili jen studenti studující zdravotní obory, konkrétně 12 dotázaných (4 %). Mezi jiné důvody zařadil 1 student ze zdravotních oborů, že se těžko uplatní v jiném oboru, než který studuje a jeden student ze sociálního oboru napsal, že obor, který si vybral jej baví. Výpočet procent jsem prováděla z počtu respondentů, kteří se chtějí v budoucnu uplatnit v oboru, který studují.

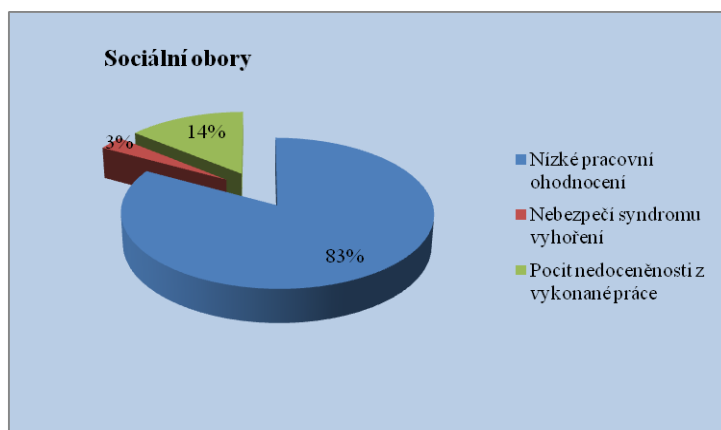
Otázka č. 5.2: Proč byste se nechtěl/a uplatnit v oboru, který studujete? (Uveďte stěžejní důvod zájmu)

Tabulka č. 10 - důvod, proč se nechtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Nízké pracovní ohodnocení	27	73%	2	29%	25	83%
Nebezpečí syndromu vyhoření	2	5%	1	14%	1	3%
Pocit nedocenění z vykonané práce	8	22%	4	57%	4	14%
Jiné důvody, jaké?	0	0%	0	0%	0	0%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 7.1 - důvod, proč se nechtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 10 a grafu č. 7.1 je patrné, že nejčastějším důvodem, proč se studenti nechtějí uplatnit ve svém studovaném oboru je nízké platové ohodnocení. Tuto možnost volili převážně studenti ze sociálních oborů, kterých bylo 25 (83 %) a ze zdravotních oborů to byli pouze 2 respondenti. Možnost nebezpečí syndromu vyhoření zvolili pouze 2 respondenti a to jeden ze zdravotního oboru a druhý ze sociálního oboru. Pocit nedocenění z vykonané práce shledávají 4 studenti ze zdravotních oborů a stejně tak 4 studenti studující sociální obory. Z důvodu malého počtu odpovědí studentů ze zdravotních oborů, jsem vytvořila graf pouze pro sociální obory. Výpočet procent, jsem

prováděla pomocí počtu studentů, kteří se v budoucnu nechtějí uplatnit v oboru, který studují.

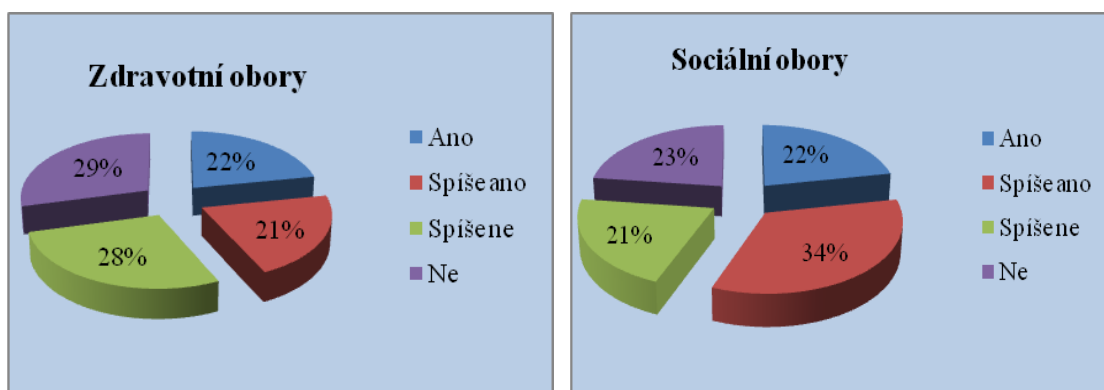
Otázka č. 6: Studujete pouze kvůli vysokoškolskému titulu?

Tabulka č. 11- zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu či nikoliv.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	121	22%	69	22%	52	22%
Spíše ano	146	26%	66	21%	80	34%
Spíše ne	137	25%	88	28%	49	21%
Ne	148	27%	92	29%	56	23%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 8.1 a 8.2 - zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu či nikoliv.

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 11 a grafy č. 8.1 a 8.2 zaznamenávají, zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu. Jak znázorňují tabulka č. 11 a grafy č. 8.1 a č. 8.2, tak nikterak přesvědčující výsledky nevyšly. 267 Studentů z celkového počtu dotázaných studuje z důvodu získání vysokoškolského titulu (48 %) a 285 studentů zaškrtno možnosti ne a spíše ne (52 %). Z hlediska porovnání zdravotních a sociálních oborů 135 studentů zdravotních oborů studuje kvůli vysokoškolskému titulu, což procentuálně představuje 43 % a 132 studentů sociálních oborů studuje z důvodu získání vysokoškolského titulu, procentuálně tito studenti představují 56 %. Odpověď ne a spíše ne zaškrtno ze zdravotních oborů 180 studentů (57 %) a 105 studentů (24 %) studující sociální obory.

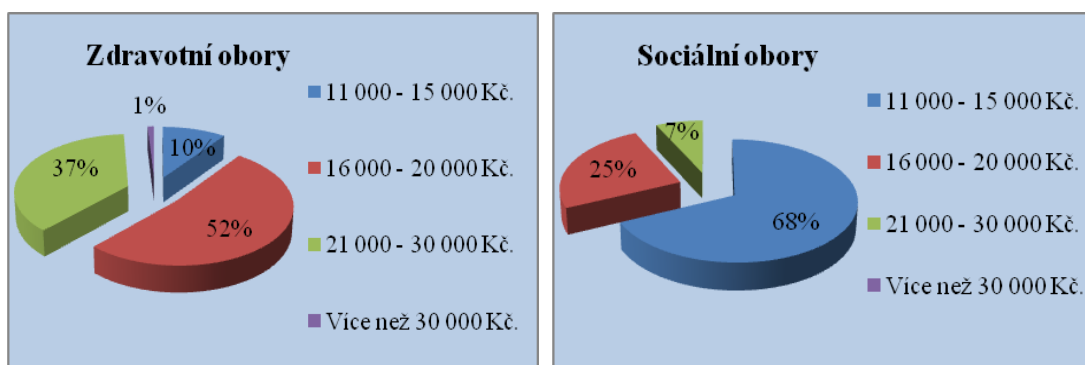
Otázka č. 7: Jaký hrubý nástupní plat očekáváte po absolvování studia?

Tabulka č. 12 - jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají po absolvování studia.

	Celkem		Zdravotní		Sociální	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
11 000 - 15 000 Kč.	192	35%	31	10%	161	68%
16 000 - 20 000 Kč.	225	41%	165	52%	60	25%
21 000 - 30 000 Kč.	133	24%	117	37%	16	7%
Více než 30 000 Kč.	2	0%	2	1%	0	0%

Zdroj: vlastní výzkum

Grafy č. 9.1 a 9.2 - jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají po absolvování studia.

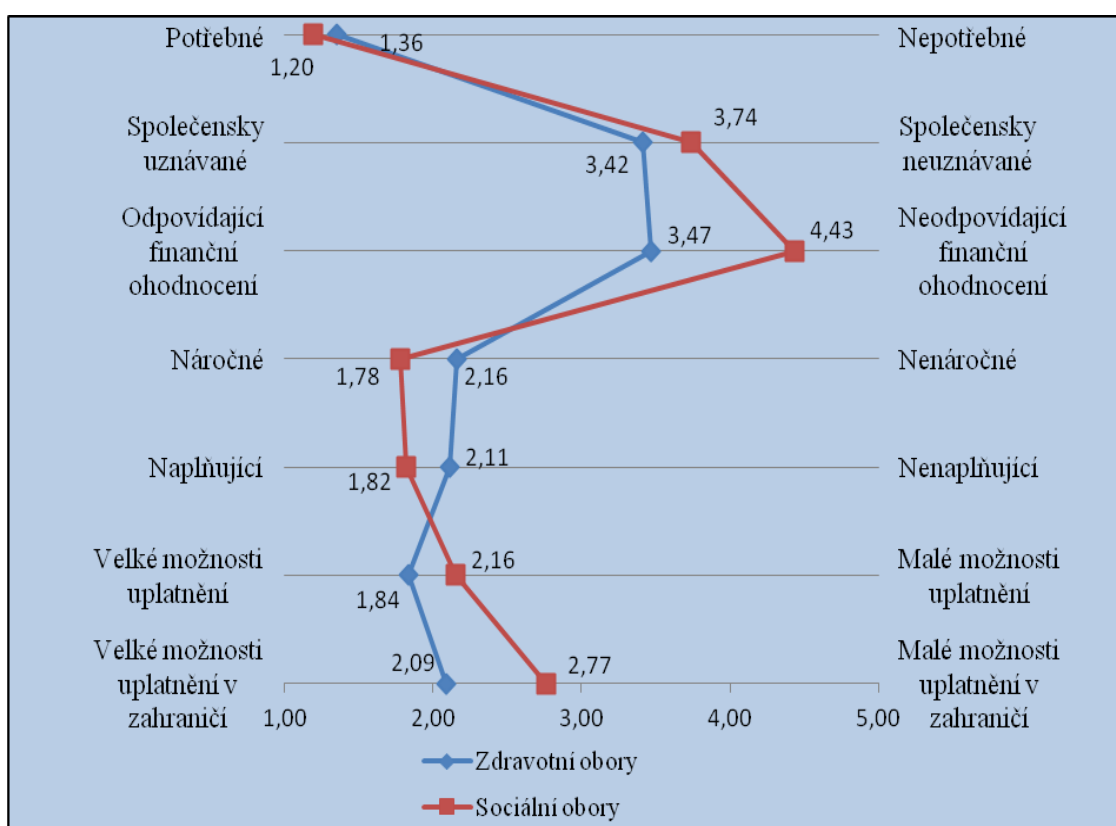
Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 12 a grafy č. 9.1 a 9.2 znázorňují platové ohodnocení, které si studenti představují po nástupu do praxe. Nejnižší možnost, kterou mohli respondenti zaškrtnout byla 11 000 – 15 000 Kč., tuto možnost zvolilo 192 respondentů, procentuálně 35 %. Možnost 16 000 – 20 000 Kč. zakroužkovalo nejvíce z dotázaných a to 225 (41 %). Menší množství dotázaných zvolilo odpověď 21 000 – 30 000 Kč. a to 133 respondentů (24 %) a nejméně volenou odpovědí byla možnost 30 000 a více, kterou zvolili 2 respondenti. Ve srovnání mezi obory můžeme pozorovat nerovnost, kdy studenti zdravotních oborů nejčastěji volili možnost 16 000 – 20 000 Kč., přesně to bylo 165 studentů (52 %), zatímco studenti sociálních oborů nejčastěji volili možnost nejnižšího platového ohodnocení 11 000 – 15 000 Kč., konkrétně to bylo 161 dotázaných, tedy v procentuelním vyjádření to bylo 68 %. Studenti zdravotních oborů jako druhou možnost nejčastěji volili platové ohodnocení 21 000 – 30 000 Kč., bylo jich 117 (37 %). 31 Studentů zdravotních oborů zvolilo možnost 11 000 – 15 000 Kč. (10 %). Celkem 2

studenti zdravotních oborů zvolilo i možnost více než 30 000 Kč. Respondenti studující sociální obory se v očekávání drží, oproti studentům zdravotních oborů, zpátky, což potvrzuje i tabulka č. 12 a graf č. 9.2, které ukazují, že na druhém místě se umístila možnost 16 000 – 20 000 Kč. Studentů sociálních oborů, kteří zvolili tuto možnost bylo 60 (25 %) a 16 studentů zvolilo možnost 21 000 – 30 000 Kč. (7 %). Možnost více než 30 000 Kč. z tázaných respondentů sociálních oborů nezvolil ani jeden student.

Otázka č. 8: Vaše budoucí povolání na trhu práce je/má:

Sémantický diferenciál č. 1 - postoje studentů, které mají ke svému budoucímu povolání, z hlediska porovnání zdravotních a sociálních oborů.

Zdroj: vlastní výzkum

Ze sémantického diferenciálu č. 1 je patrné, že jak studenti zdravotních oborů, tak studenti sociálních oborů považují své budoucí povolání za velmi potřebné. Rozdíl z tohoto hlediska porovnávání není velký. Studenti sociálních oborů si myslí, že jejich budoucí profese je ze strany společnosti neuznávaná. O něco lépe jsou na tom studenti zdravotních oborů, kteří se ovšem rovněž domnívají, že jejich budoucí profese je ze strany společnosti neuznávaná. Větší rozdíl můžeme shledat při posuzování platového

ohodnocení. Studenti zdravotních i sociálních oborů jej považují za neodpovídající, přičemž převažuje větší nespokojenost u studentů, kteří studují sociální obory. Z hlediska náročnosti povolání se postoje studentů příliš neliší. V podstatě si studenti obou druhů oborů myslí, že jejich budoucí povolání je náročné, přičemž studenti sociálních oborů nabývají dojmu, že je náročnější, než studenti zdravotních oborů. Stejně je tomu u možnosti naplňující. Studenti zdravotních oborů si myslí, že na trhu práce mají velké možnosti uplatnění. To samé se domnívají i studenti sociálních oborů, ale opět v menším množství než je tomu u studentů zdravotních oborů. Studenti zdravotních oborů předpokládají, že se více uplatní v zahraničí, než studenti sociálních oborů.

Následující otázky budou zpracovány tak, aby bylo znatelné porovnání mezi tím, jak odpovídali studenti bakalářských programů a jak odpovídali studenti navazujících magisterských programů.

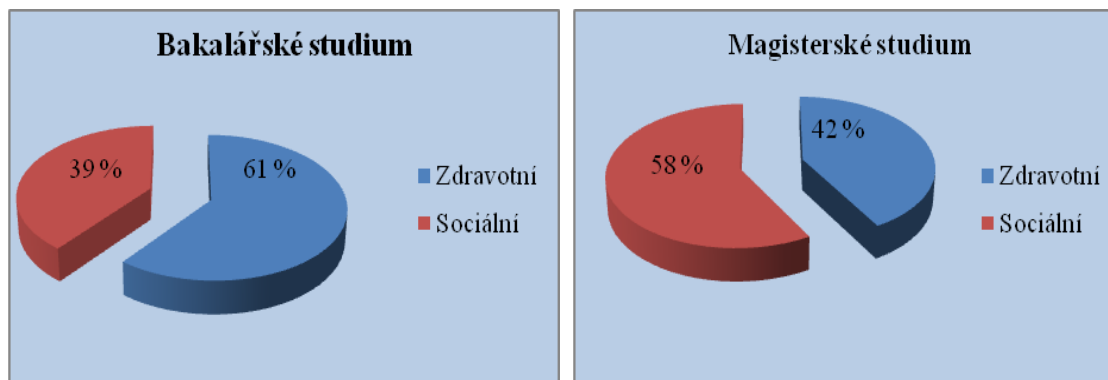
Otázka č. 2: Který studijní program studujete?

Tabulka č. 13 – rozdělení studentů na zdravotní a sociální obory.

	Bakalářské studium		Magisterské studium	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Zdravotní	272	61%	43	42%
Sociální	177	39%	60	58%
Celkem	449	81%	103	19%

Zdroj: vlastní výzkum

Grafy č. 10.1 a č. 10.2 – rozložení studentů na sociální a zdravotní obory.

Zdroj: vlastní výzkum

V tabulce č. 13 a grafech č. 10.1 a č. 10.2 vidíme rozdělení studentů ZSF JU dle bakalářského s navazujícím magisterského studia. Z celkového počtu 552 dotázaných studentů bylo 449 studentů z bakalářských oborů, procentuálně je to 81 %. Z magisterských studijních oborů vyplnilo dotazník celkem 103 studentů, což v procentuelním vyjádření vyjadřuje 19 %. Z bakalářského studia bylo 61 % studentů ze zdravotních oborů a 39 % ze sociálních oborů. V případě magisterského studia bylo 42 % studentů studující zdravotní obory a 58 % studující sociální obory.

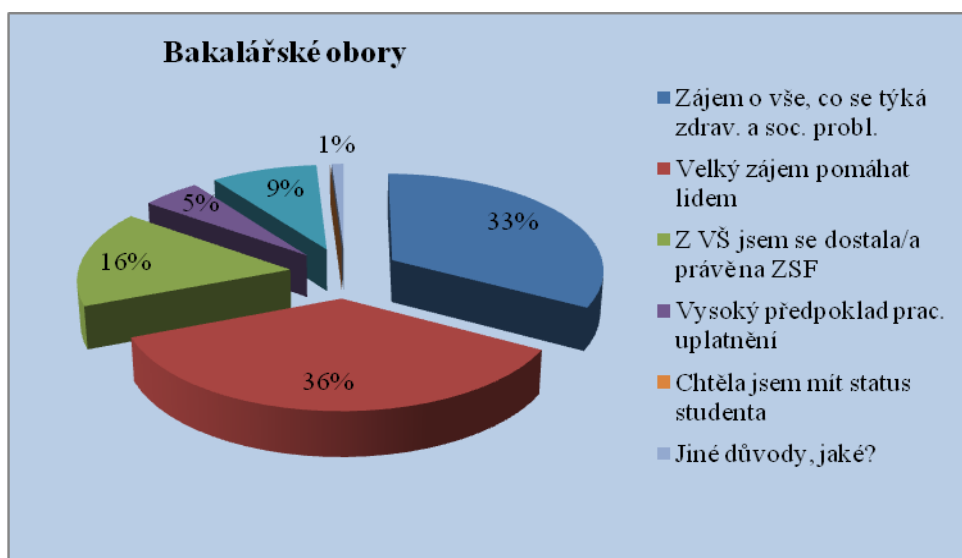
Otázka č. 3: Jaký byl hlavní důvod, že jste se rozhodl/a studovat vybraný studijní obor?

Tabulka č. 14 - proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

	Celkem		Bakalářské studium		Magisterské studium	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Zájem o vše, co se týká zdrav. a sociální problematiky	201	36%	146	33%	55	54%
Velký zájem pomáhat lidem	189	34%	165	36%	24	23%
Z VŠ jsem se dostala/a právě na ZSF	70	13%	70	16%	0	0%
Vysoký předpoklad pracovního uplatnění	26	5%	26	5%	0	0%
Nechtěl/a jsem jako předmět matematiku	39	7%	39	9%	0	0%
Chtěla jsem mít status studenta	23	4%	0	0%	23	22%
Jiné důvody, jaké?	4	1%	3	1%	1	1%

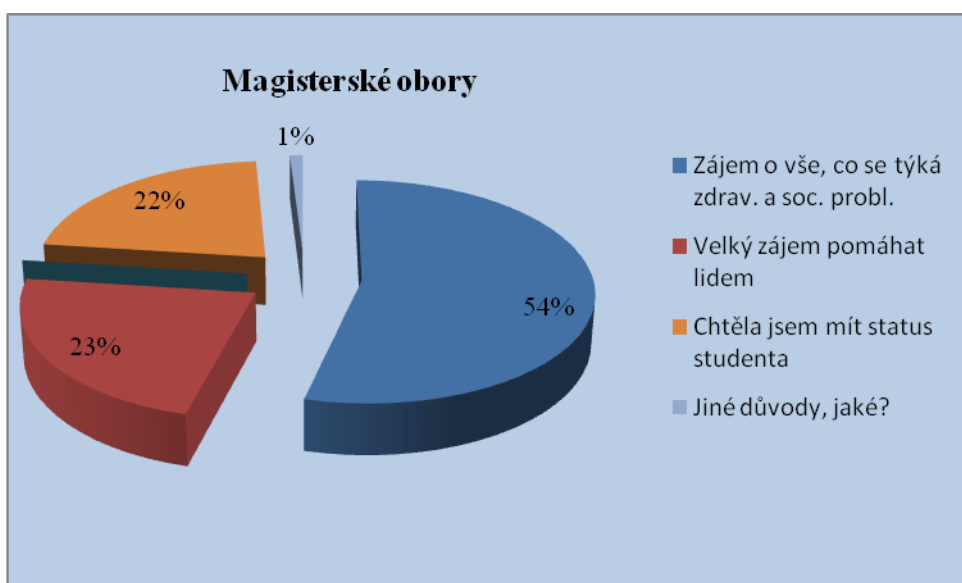
Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 11.1 - proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 11.2 - proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 14 a grafů č. 11.1 a č. 11.2 lze vyčíst, že studenti z bakalářských oborů volili nejčastěji variantu, velký zájem pomáhat lidem, kterou zvolilo přesně 165 studentů (36 %). Druhou nejčastěji volenou variantou byla možnost, zájem o vše, co se týká zdravotní a sociální problematiky, kterou volilo 146 studentů z bakalářských oborů (33 %). Dále studenti bakalářských oborů volili možnost, z VŠ, na které jsem chtěla, jsem se dostal/a právě na ZSF JU, jež zvolilo 16 %. Možnost nechtěl/a jsem jako předmět matematiku, zvolilo 39 studentů z bakalářských oborů, což představuje 9 %. 26

Studentů z bakalářských oborů zvolilo možnost vysokého předpokladu pracovního uplatnění (5 %) a 3 studenti (1 %) zvolili možnost jiné důvody, mezi které zařadili zájem o své zdraví, zaujetí přednášky o sociální práci a zájem o nutriční terapii. Nejčastěji volenou možností ze strany studentů, jež studují magisterské obory, byla možnost zájmu o vše, co se týká zdravotní a sociální problematiky (54 %). Dále tato skupina studentů volila možnost, velký zájem pomáhat lidem a možnost chtěl/a jsem mít status studenta. Tyto možnosti zvolil skoro stejný počet lidí v procentech, jež představovali 23 % a 22 %.

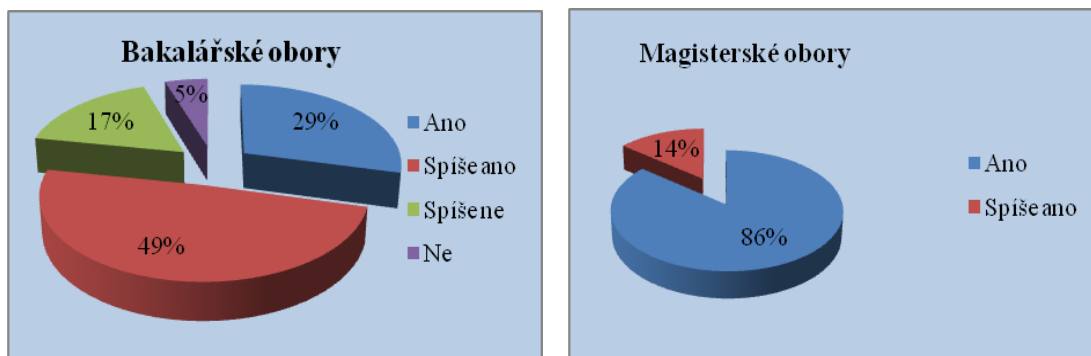
Otázka č. 4: Považujete Vaše rozhodnutí studovat ZSF JU, v současné době, za dobrý nápad?

Tabulka č. 15 – zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad.

	Celkem		Bakalářské obory		Magisterské obory	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	221	40%	132	29%	89	86%
Spíše ano	235	43%	221	49%	14	14%
Spíše ne	74	13%	74	17%	0	0%
Ne	22	4%	22	5%	0	0%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 12.1 a č. 12.2 - zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 15 a grafů č. 12.1 a č. 12.2 je zřejmé, že studenti magisterských oborů považují své rozhodnutí studovat daný obor za dobrý nápad. Konkrétně jasné ano zvolilo 89 studentů (89 %) a možnost, spíše ano, zvolilo 14 dotázaných studentů z magisterských oborů, což procentuelně představuje 14 %. Studenti z bakalářských

oborů si z větší části myslí, že jejich rozhodnutí studovat obor na ZSF JU byl dobrý nápad, ale jsou mezi nimi i ti, kteří zvolili negativní možnost. Spíše ne zvolilo 74 studentů z bakalářských oborů (17 %) a jasně ne zvolilo 22 studentů z dané kategorie, což procentuelně představuje 5 %. Z této tabulky a grafu je tedy patrné, že dotázaní studenti magisterských oborů jsou si jisti, že si zvolili svůj obor správně a chtějí v něm pokračovat.

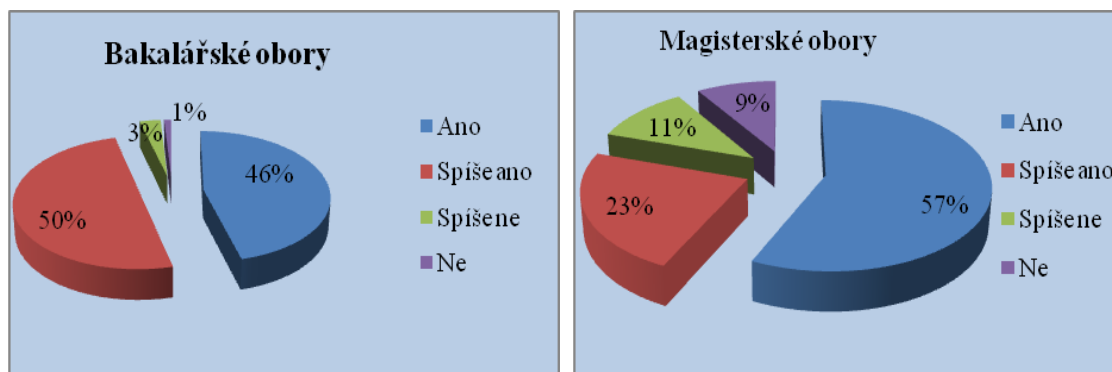
Otázka č. 5: Chtěl/a byste se v budoucnu uplatnit v oboru, který studujete?

Tabulka č. 16 – zda se studenti ZSF JU chtějí uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem		Bakalářské Obory		Magisterské obory	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	267	48%	208	46%	59	57%
Spíše ano	248	45%	224	50%	24	23%
Spíše ne	26	5%	15	3%	11	11%
Ne	11	2%	2	1%	9	9%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 13.1 a č. 13.2 – zda se studenti ZSF JU chtějí uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 16 a grafů č. 13.1 a č. 13.2 vyplývá, že se většina studentů chce v budoucnu uplatnit v oboru, který studují. Studenti z bakalářských oborů nejčastěji volili variantu spíše ano, přesně jich bylo 224, což představuje 50 % a jasně ano zvolilo 208 studentů (46 %). 17 Studentů z řad bakalářských oborů se nechce v budoucnu uplatnit na trhu práce. Konkrétně 15 studentů zvolilo spíše ne a 2 studenti zvolili jasně ne. Studenti z magisterských oborů volili převážně možnost ano a spíše ano, přesně jich bylo 83, což procentuelně představuje 80 %. 20 % Dotázaných studentů se ve svém

oboru na trhu uplatnit nechce, konkrétně 11 studentů zvolilo možnost spíše ne a 9 studentů zvolilo možnost jasně ne.

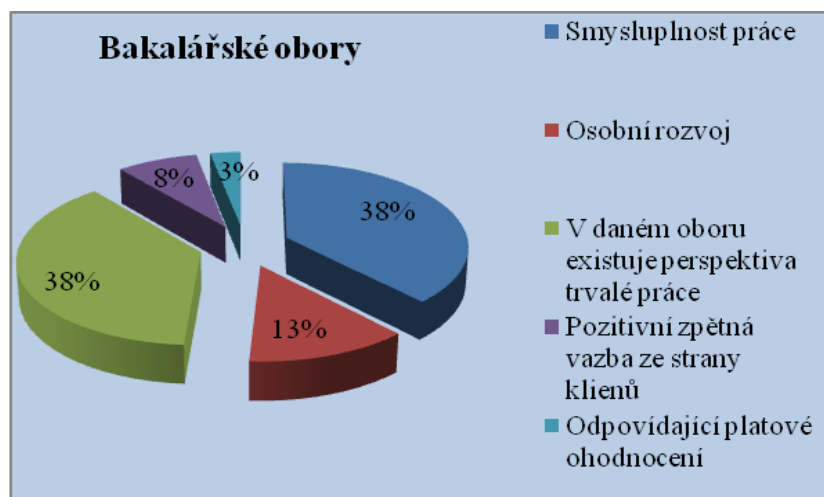
Otázka č. 5.1: Proč byste se chtěl/a uplatnit v oboru, který studujete?

Tabulka č. 17 – důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem		Bakalářské Obory		Magisterské obory	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Smysluplnost práce	202	39%	163	38%	39	47%
Osobní rozvoj	89	18%	57	13%	32	39%
V daném oboru existuje perspektiva trvalé práce	176	34%	166	38%	10	12%
Pozitivní zpětná vazba ze strany klientů	34	7%	34	8%	0	0%
Odpovídající platové ohodnocení	12	2%	12	3%	0	0%
Jiné důvody, jaké?	2	0%	0	0%	2	2%

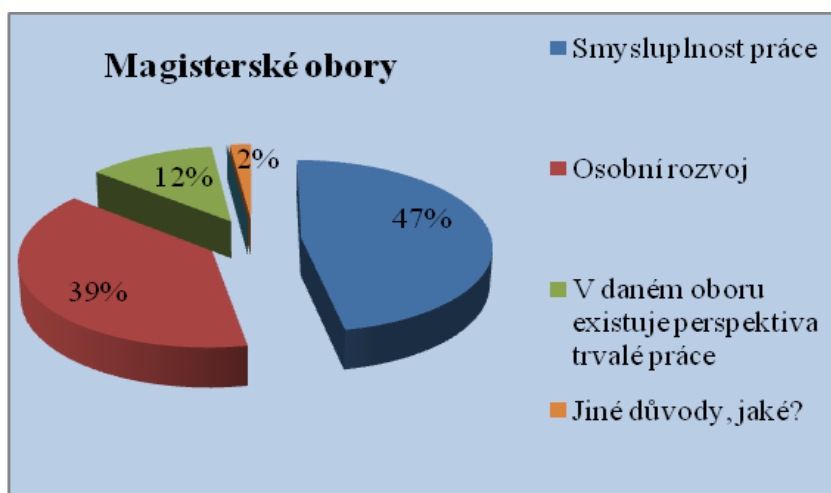
Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 14.1 – důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 14.2 – důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 17 a grafů č. 14.1 a č. 14.2 je vidět, že studenti bakalářských oborů se na trhu práce chtějí uplatnit nejčastěji z důvodu smysluplnosti práce, tuto možnost zvolilo 39 % studentů. Z řad studentů bakalářských oborů zvolilo 38 % studentů možnost, trvalé perspektivy v daném oboru, jako důvod proč by se na trhu práce chtěli uplatnit v jejich studovaném oboru. Možnost, osobní rozvoj, zvolilo 57 studentů z bakalářských oborů (13 %) a možnost, pozitivní zpětná vazba ze strany klientů, zvolilo 34 studentů (8 %). Nejméně, studenty bakalářských oborů, volená možnost byla, odpovídající platové ohodnocení, jež zaškrtnulo 12 dotázaných. Magistři se na trhu práce chtějí nejčastěji uplatnit z důvodu smysluplnosti práce, tuto možnost zvolilo 39 dotázaných (47 %) a o něco méně a to 32 studentů (39 %) zvolilo možnost osobního rozvoje. Možnost, perspektiva trvalé práce v daném oboru, zvolilo 10 studentů magisterských oborů, procentuelně 12 %. A 2 studenti zvolili možnost jiné důvody, mezi které zařadili to, že je to baví a to, že se těžko uplatní v jiném oboru, než v tom, který vystudovali. Výpočet procent jsem prováděla pomocí počtu studentů, kteří se chtějí v budoucnu uplatnit v oboru, který studují.

Otázka č. 5.2: Proč byste se nechtěl/a uplatnit v oboru, který studujete?

Tabulka č. 18 – důvod, proč se nechtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem		Bakalářské Obory		Magisterské obory	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Nízké pracovní ohodnocení	27	73%	9	53%	18	90%
Nebezpečí syndromu vyhoření	2	5%	0	0%	2	10%
Pocit nedocenenosti z vykonané práce	8	22%	8	47%	0	0%

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 18 zaznamenává, proč se studenti nechtějí uplatnit v oboru, který studují. Je patrné, že největším důvodem je nízké finanční ohodnocení, jež zvolilo 9 studentů z bakalářských studijních oborů (52 %) a 18 studentů z navazujících magisterských oborů (90 %). Nebezpečí syndromu vyhoření zvolili jen 2 studenti studující magisterské obory. Možnost, pocit nedocenenosti z vykonané práce, zvolilo 8 studentů z bakalářských oborů (47 %). Z důvodu malého počtu odpovědí jsem grafy k této otázce nezpracovala. Výpočet procent jsem prováděla pomocí počtu studentů, kteří se nechtějí v budoucnu uplatnit v oboru, který studují.

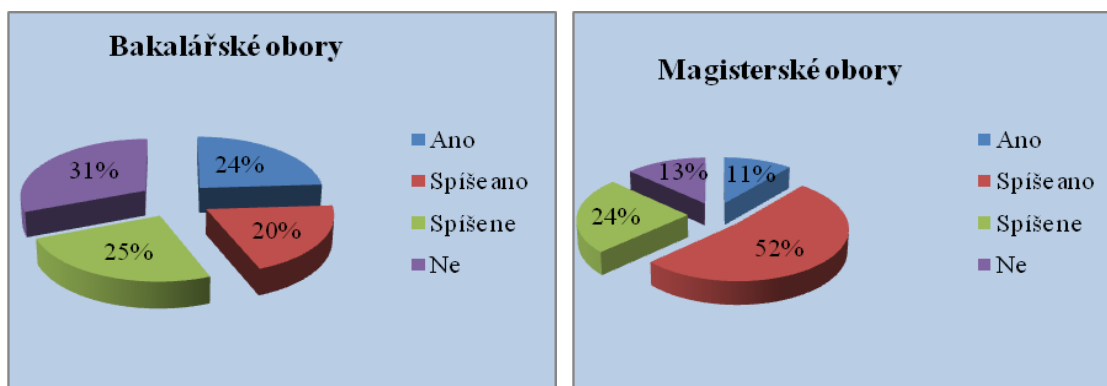
Otázka č. 6: Studujete pouze kvůli vysokoškolskému titulu?

Tabulka č. 19 – zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu či nikoliv

	Celkem		Bakalářské obory		Magisterské obory	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	121	22%	110	24%	11	11%
Spíše ano	146	26%	92	20%	54	52%
Spíše ne	137	25%	112	25%	25	24%
Ne	148	27%	135	31%	13	13%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 15.1 a č. 15.2 – zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu či nikoliv

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 19 a grafy č. 15.1 a č. 15.2 zaznamenávají, zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu. Z kategorie studentů bakalářských oborů nevyšly žádné převažující výsledky, je zřejmé, že část studentů studuje kvůli vysokoškolskému titulu a druhá neméně odlišná část kvůli vysokoškolskému titulu nestuduje. Z kategorie magisterských oborů je vidět, že větší část studentů studuje kvůli získání vysokoškolského titulu a to přesněji 65 studentů, procentuelně 63 %. 38 Studentů z magisterských oborů kvůli vysokoškolskému titulu nestuduje (37 %).

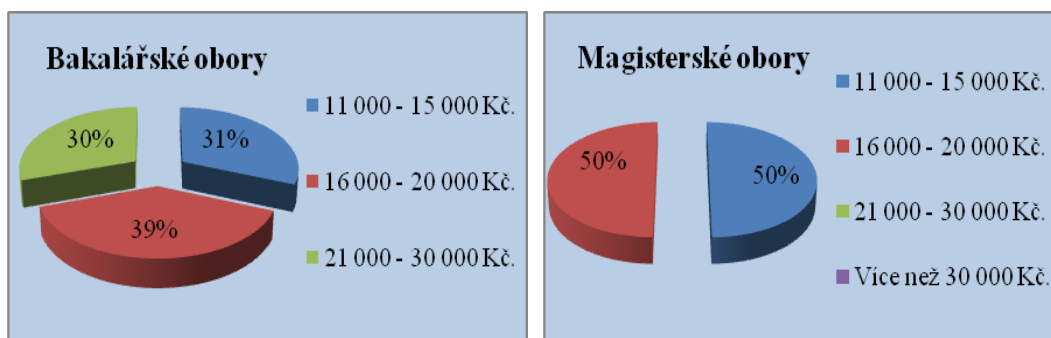
Otázka č. 7: Jaký hrubý nástupní plat očekáváte po absolvování studia?

Tabulka č. 20 – jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají po absolvování studia.

	Celkem		Bakalářské obory		Magisterské obory	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta	Počet	Procenta
11 000 - 15 000 Kč.	192	35%	141	31%	51	50%
16 000 - 20 000 Kč.	225	41%	173	39%	52	50%
21 000 - 30 000 Kč.	133	24%	133	30%	0	0%
Více než 30 000 Kč.	2	0%	2	0%	0	0%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 16.1 a č. 16.2 - jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají po absolvování studia.

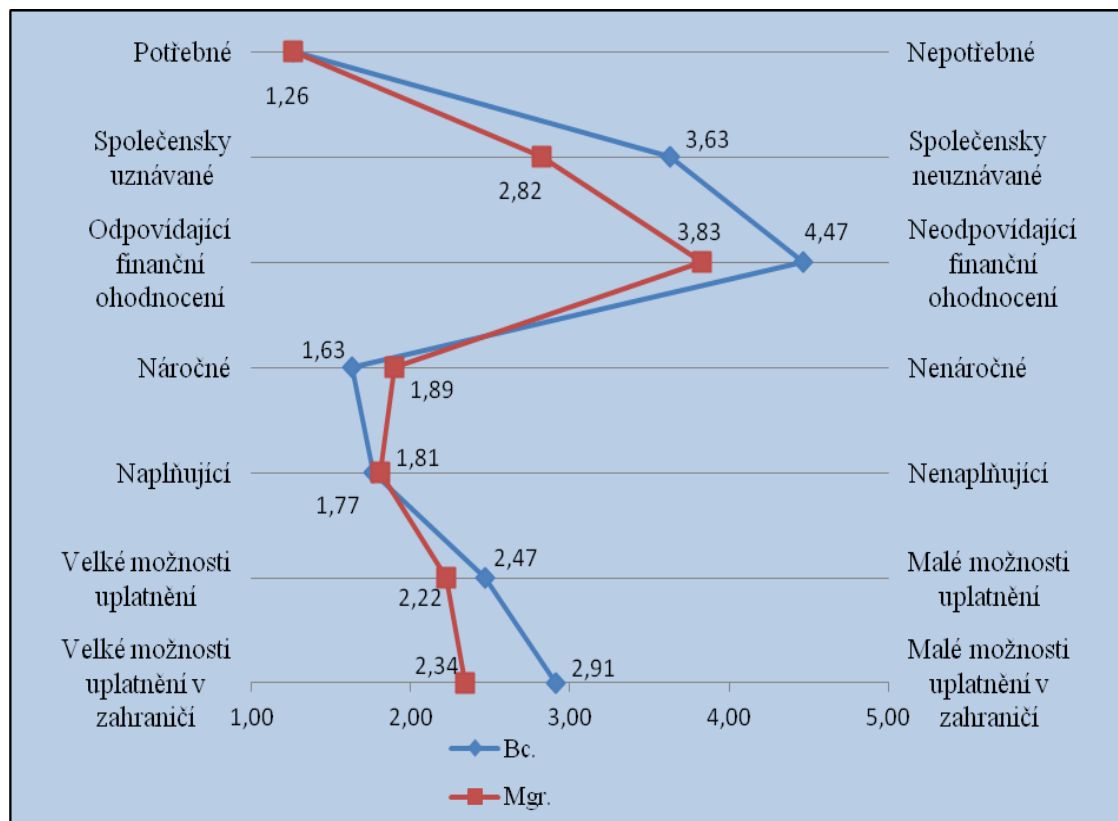

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 20 a grafy č. 17.1 a č. 17.2 zaznamenávají, jaký hrubý nástupní plat si studenti představují po absolvování studia. Je zřejmé, že studenti bakalářských oborů mají vyšší nároky, protože 133 studentů (30 %) z nich zvolilo možnost 21 000 – 30 000 Kč., ale ze studentů magisterských oborů tuto možnost nezvolil nikdo. Studenti magisterských oborů se v tomto ohledu drží více při zemi než studenti bakalářských oborů. Studenti magisterských oborů volili nejčastěji první a druhou možnost. Konkrétně 51 studentů zvolilo možnost 11 000 – 15 000 Kč., což procentuálně představuje 50 %. Další nejčastěji volenou možností z řad studentů, jež studují magisterské obory, byla možnost 16 000 – 20 000 Kč., kterou zvolilo 52 studentů, což procentuálně představuje též 50 %.

Otázka č. 8: Vaše budoucí povolání na trhu práce je/má:

Sémantický diferenciál č. 2 zaznamenává postoje studentů, které mají ke svému budoucímu povolání, z hlediska porovnání bakalářských a navazujících magisterských oborů.

Zdroj: vlastní výzkum

Sémantický diferenciál č.2 vypovídá o postojích studentů ke svému budoucímu povolání na trhu práce, z hlediska porovnávání bakalářských a navazujících magisterských oborů. Svě povolání jako potřebné shledávají zcela stejně studenti obou typů studia. K možnosti, že je jejich budoucí povolání na trhu práce společensky uznávané, se přiklání spíše studenti magisterských oborů. Naopak studenti bakalářských oborů si myslí, že jejich budoucí povolání je společensky neuznávané. Rozdíl mezi postoji týkající se společenské uznávanosti je zřejmý. Z hlediska finančního ohodnocení se obě skupiny respondentů přiklání k neodpovídajícímu finančnímu ohodnocení, z nichž více se k negativní možnosti přiklání studenti z bakalářských oborů. Z hlediska náročnosti se velký rozdíl v postojích neprojevil. Obě skupiny respondentů považují budoucí povolání za náročné. Stejně je tomu i v případě možnosti naplňující, kdy si studenti bakalářských i magisterských oborů myslí, že je jejich budoucí povolání

bude naplňovat. Z pohledu možností uplatnění na trhu práce, se studenti bakalářských oborů drží spíše ve středové úrovni, kdežto studenti magisterských oborů se přiklánějí k větším možnostem uplatnění se na trhu práce. U možnosti uplatnění se na zahraničním trhu práce se studenti bakalářských oborů opět drží ve střední hranici škály, kdežto studenti magisterských oborů už jsou na tom lépe.

Následující otázky budou zpracovány tak, aby byly znatelné celkové postoje studentů, kteří studují na Zdravotně sociální fakultě JU, jejichž budoucím povoláním na trhu práce by mělo být uplatnění v rámci pomáhajících profesí.

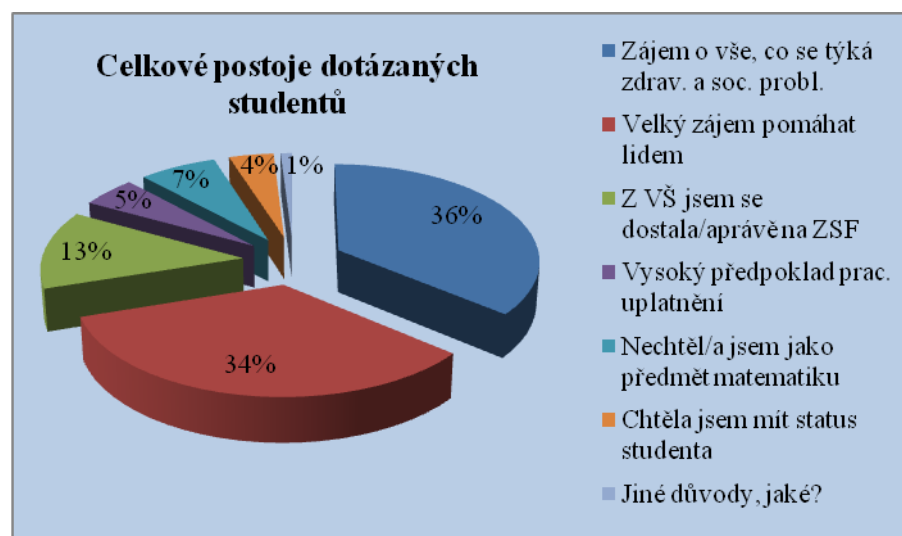
Otázka č. 3: Jaký byl hlavní důvod, že jste se rozhodl/a studovat vybraný studijní obor?

Tabulka č. 21 - proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

	Celkem	
	Počet	Procenta
Zájem o vše, co se týká zdravotní a sociální problematiky	201	36%
Velký zájem pomáhat lidem	189	34%
Z VŠ jsem se dostala/a právě na ZSF	70	13%
Vysoký předpoklad pracovního uplatnění	26	5%
Nechtěl/a jsem jako předmět matematiku	39	7%
Chtěla jsem mít status studenta	23	4%
Jiné důvody, jaké?	4	1%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 17 - proč se studenti rozhodli studovat vybraný studijní obor.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 21 a grafu č. 18 je zřejmé, že mezi hlavní důvody, kvůli kterým se studenti rozhodli studovat daný obor, patří zájem o vše, co se týká zdravotní a sociální problematiky, jež zvolilo 201 studentů, v procentuelním vyjádření je to 36 % ze všech dotázaných studentů. Druhou nejvíce volenou možností byla možnost, velký zájem pomáhat lidem, kterou zvolilo 189 studentů (34 %). Možnost, z VŠ na které jsem chtěl/a, jsem se dostal/a právě na ZSF JU, zvolilo 70 studentů, což v procentuelním vyjádření představuje 13 %. Z celkového počtu dotázaných respondentů studuje 39 studentů Zdravotně sociální fakultu z toho důvodu, že nechtějí jako předmět matematiku (7 %) a možnost, chtěl/a jsem mít status studenta, zaškrtnulo 23 studentů, což je v procentuelním vyjádření 4 %.

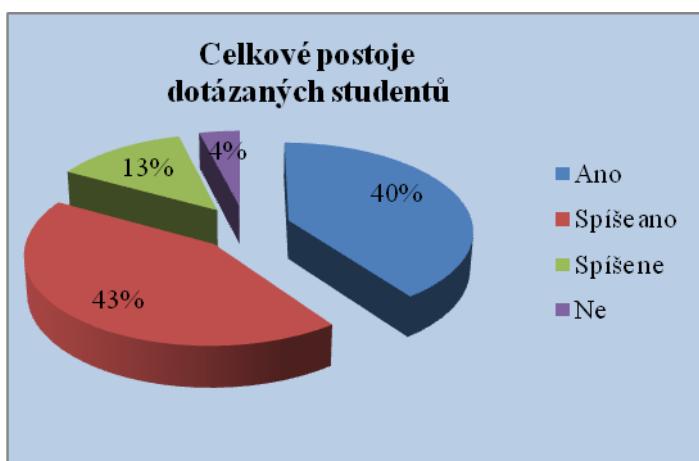
Otázka č. 4: Považujete Vaše rozhodnutí studovat ZSF JU, v současné době, za dobrý nápad?

Tabulka č. 22 – zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad.

	Celkem	
	Počet	Procenta
Ano	221	40%
Spíše ano	235	43%
Spíše ne	74	13%
Ne	22	4%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 18 - zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad.

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 22 a grafu č. 20 je možné vidět, zda si studenti myslí, studium na ZSF JU byl dobrý nápad. Rozhodnutí studovat na ZSF JU považuje 456 studentů ze všech dotázaných respondentů za dobrý nápad, což je pozitivní zjištění. Zbýlých 96 dotázaných, se svým rozhodnutím studovat ZSF JU, není spokojeno a tudíž 17 % studentů zvolilo variantu spíše ne a jasně ne.

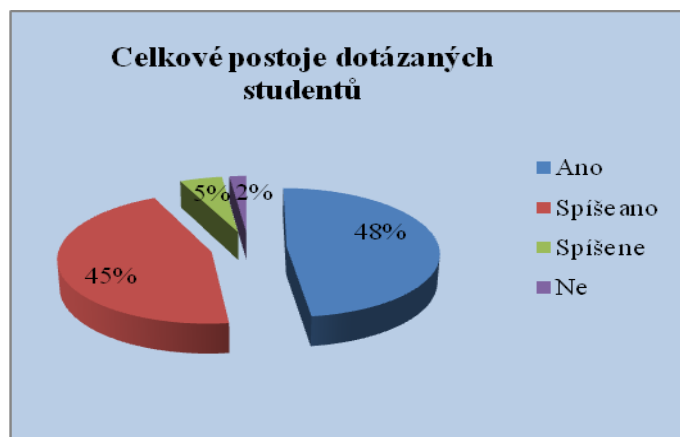
Otázka č. 5: Chtěla byste se v budoucnu uplatnit v oboru, který studujete?

Tabulka č. 23 - zda se studenti ZSF JU chtějí uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem	
	Počet	Procenta
Ano	267	48%
Spíše ano	248	45%
Spíše ne	26	5%
Ne	11	2%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 19 - zda se studenti ZSF JU chtějí uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 23 a graf č. 19 znázorňují, zda se studenti chtějí v budoucnu na trhu práce uplatnit v oboru, který studují. Pozitivním zjištěním je, že se studenti z většiny chtějí na trhu práce uplatnit ve svém studovaném oboru. Celkem 515 studentů ze všech dotázaných respondentů se chce uplatnit ve svém studovaném oboru, procentuálně je to 93 % ze všech. Zbýlých 7 % se uplatnit ve svém studovaném oboru nechce.

Otázka č. 5.1 a č. 5.2: Proč byste se chtěl/a nebo nechtěl/a uplatnit v oboru, který studujete?

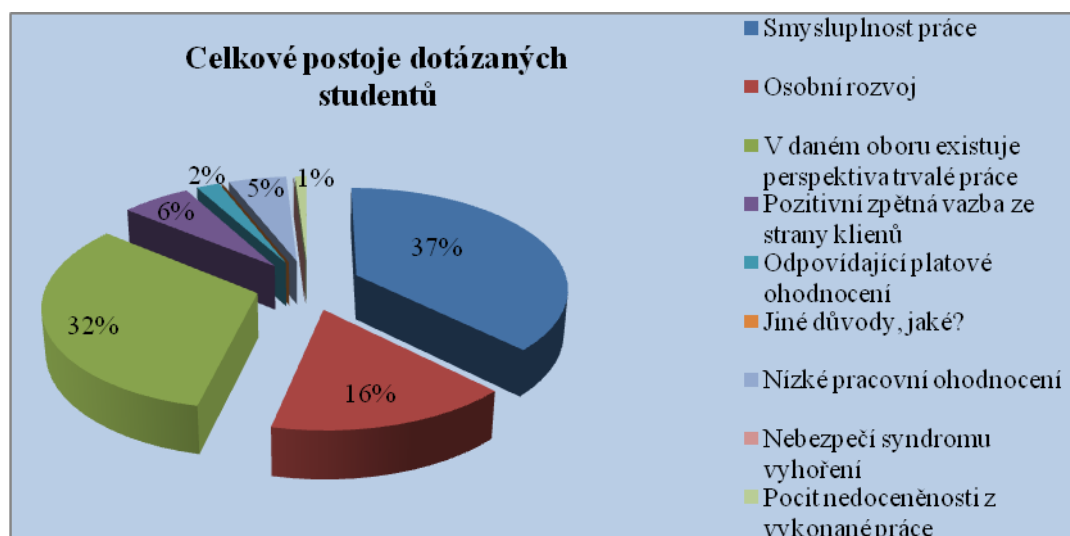
Tabulka č. 24 a č. 25 – důvod, proč se chtějí/nechtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

	Celkem	
	Počet	Procenta
Smysluplnost práce	202	37%
Osobní rozvoj	89	16%
V daném oboru existuje perspektiva trvalé práce	176	32%
Pozitivní zpětná vazba ze strany klientů	34	6%
Odpovídající platové ohodnocení	12	2%
Jiné důvody, jaké?	2	0%

	Celkem	
	Počet	Procenta
Nízké pracovní ohodnocení	27	5%
Nebezpečí syndromu vyhoření	2	0%
Pocit nedocenenosti z vykonané práce	8	1%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 20 - důvod, proč se chtějí/nechtějí studenti uplatnit v oboru, který studují.

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulky č. 24 a č. 25 společně s grafem č. 21 znázorňují důvody, proč se studenti chtějí a proč nechtějí uplatnit na trhu práce v oboru, který studují. Nejčastějším důvodem, kvůli kterému se studenti chtějí uplatnit na trhu práce v rámci svého vystudovaného oboru, je možnost, smysluplnost, kterou zvolilo celkem 202 studentů, což procentuelně představuje 39 %. Druhou nejčastěji volenou možností, díky které by

se studenti chtěli uplatnit na trhu práce v rámci svého studovaného oboru, je možnost, v daném oboru existuje perspektiva trvalé práce, kterou volilo 176 studentů ze všech dotázaných respondentů, procentuálně představují 34 %. Možnost, osobní rozvoj, jež byla zahrnuta mezi kladné odpovědi, zvolilo 89 studentů, procentuálně to je 18 %. Možnost, pozitivní zpětná vazba ze strany klientů, zvolilo 34 studentů, což procentuálně představuje 7 %. nejméně volenou možností byla možnost, odpovídající platové ohodnocení, kterou zaškrtno 12 student (2 %) ze všech dotázaných. Nejčastějším důvodem, proč se studenti na trhu práce nechtějí uplatnit v rámci svého studovaného oboru je možnost, nízké pracovní ohodnocení, kterou zvolilo 27 studentů, procentuálně představují 5 %. Pocit nedocenění z vykonané práce, studenti vnímají jako důvod, proč se na trhu práce nechtějí v rámci svého vystudovaného oboru uplatnit a tuto možnost zvolilo 8 studentů (1 %). Nejméně volenou možností, kvůli které se studenti nechtějí na trhu práce uplatnit je možnost, nebezpečí syndromu vyhoření, kterou zvolili pouze 2 studenti ze všech dotázaných. Výpočet procent jsem v tabulkách počítala pomocí počtu všech dotázaných studentů. Obě tabulky jsem spojila do jednoho grafu.

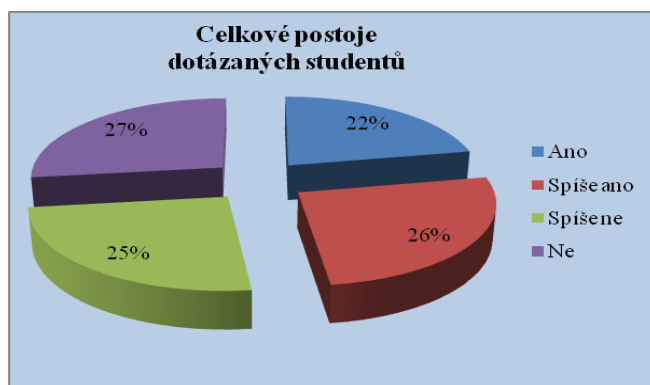
Otázka č. 6: Studujete kvůli vysokoškolskému titulu?

Tabulka č. 26 - zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu či nikoliv.

	Celkem	
	Počet	Procenta
Ano	121	22%
Spíše ano	146	26%
Spíše ne	137	25%
Ne	148	27%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 21 - zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu či nikoliv.

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 26 a graf č. 22 znázorňuje, zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu. V tomto ohledu nejsou nikterak přesvědčující výsledky, protože 267 studentů ze všech dotázaných studují kvůli vysokoškolskému titulu, což procentuálně představuje 48 %. Naopak 285 studentů pouze kvůli získání vysokoškolského titulu nestuduje, tyto studenti procentuálně představují 52 %.

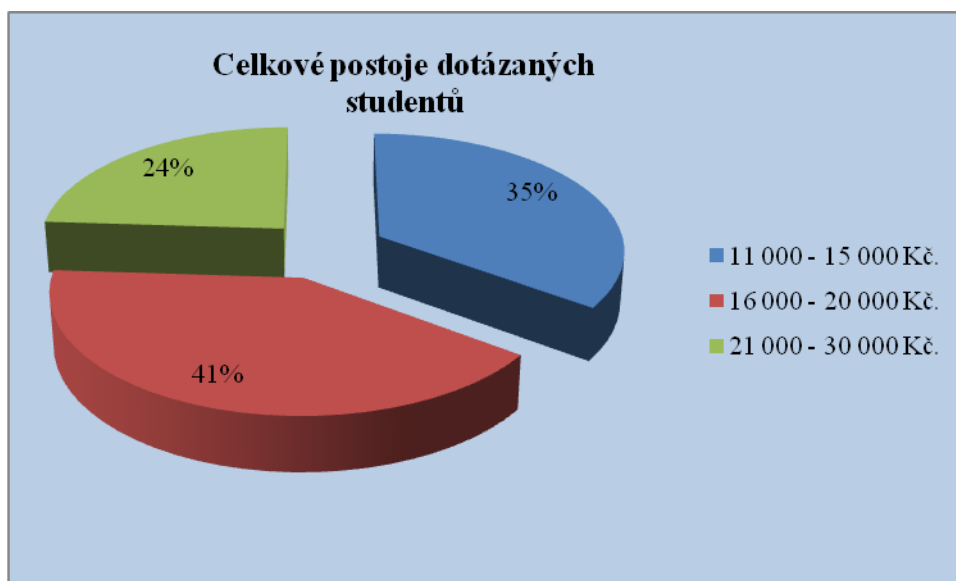
Otázka č. 7: Jaký hrubý nástupní plat očekáváte po absolvování studia?

Tabulka č. 27 – jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají po absolvování studia.

	Celkem	
	Počet	Procenta
11 000 - 15 000 Kč.	192	35%
16 000 - 20 000 Kč.	225	41%
21 000 - 30 000 Kč.	133	24%
Více než 30 000 Kč.	2	0%

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 22 - jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají po absolvování studia.

Zdroj: vlastní výzkum

V tabulce č. 27 a grafu č. 23 můžeme vidět, jaký hrubý nástupní plat studenti po absolvování svého studia, očekávají na trhu práce. Nejčastější možností, kterou zvolilo 225 studentů, procentuálně 41 %, byla možnost 16 000 – 20 000 Kč. Druhou nejčastěji volenou možností byla možnost nejnižší 11 000 – 15 000 Kč., kterou zvolilo 192

studentů, procentuálně 35 %. 133 Studentů ze všech dotázaných by po ukončení svého studia chtěli brát plat 21 000 – 30 000 Kč., což procentuálně představuje 24 % a pouze 2 studenti ze všech dotázaných očekává plat více než 30 000 Kč.

Sémantický diferenciál jsem v tomto případě nezpracovávala, protože ten slouží k porovnávání postojů několika kategorií.

4.2 Statistické vyhodnocení dat ve vztahu k hypotézám

V rámci této části dojde k vyhodnocení výzkumu ve vztahu ke stanoveným hypotézám. Data byla pro účely ověření hypotéz otestována v programu Microsoft Office Excel 2007. Hypotézy byly statisticky vyhodnoceny pomocí Testu dobré shody, nebo-li Pearsonovo chí-kvadrát testu. K vyhodnocení obou hypotéz jsem si napřed zvolila nulové hypotézy a do kontingenčních tabulek jsem zadala hodnoty o skutečných a očekávaných četnostech, se kterými jsem pracovala při vyhodnocování hypotéz. Do negativních postojů jsem zařadila odpovědi, na něž odpovídali studenti v rámci sémantického diferenciálu, hodnotou 4 a 5. Do pozitivních postojů jsem zařadila odpovědi, na něž odpovídali studenti v rámci sémantického diferenciálu, hodnotou 1 a 2. S možností 3, jsem nepočítala, protože to vykazuje neutrální postoj.

H1: Studenti sociálních oborů vykazují negativnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti zdravotních oborů.

H0₁: Studenti sociálních oborů nevykazují negativnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti zdravotních oborů.

Tabulka č. 28 - ověření H1.

	Odpověď 4	Odpověď 5	Počet všech odpovědí	Observed	Expected
Sociální	197	238	1659	435	372
Zdravotní	252	158	2205	410	494

Zdroj: vlastní výzkum

CHI2	25,07484115
p-value	5,51477E-07

Zdroj: vlastní výzkum

Ze zadaných údajů o skutečných a předpokládaných četnostech, vyšla hodnota signifikace testu $p=5,51477E-07$. V sociálních vědách je hladina významnosti určena 0,05. Protože je p-value nižší než 0,05, je dosažená hladina významnosti statisticky průkazná. Mohu tedy konstatovat, že studenti sociálních oborů vykazují negativnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti zdravotních oborů.

H2: Studenti magisterských oborů vykazují pozitivnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti bakalářských oborů.

H₀₂: Studenti magisterských oborů nevykazují pozitivnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti bakalářských oborů.

Tabulka č. 29 - ověření H2.

	Observed	Expected	Celkem
Bc.	1780	1871	449
Mgr.	450	429	103

Zdroj: vlastní výzkum

CHI2	5,42092
p-value	0,0199

Zdroj: vlastní výzkum

Ze zadaných údajů o skutečných a předpokládaných četnostech, vyšla hodnota signifikace testu $p= 0,0199$. P-value je tedy nižší než 0,05, dosažená hladina významnosti je statisticky průkazná. Mohu tedy konstatovat, že studenti magisterských oborů vykazují pozitivnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti bakalářských oborů.

5 DISKUZE

Diskuze k otázkám č. 1 a č. 2

Pomocí těchto otázek uvedených v dotazníku, jsem zjišťovala a porovnávala strukturu studentů, kteří studují sociální obory a kteří studují zdravotní obory. Dále jsem pomocí těchto otázek zjistila, kolik studentů bylo z bakalářských oborů a kteří studují navazující magisterské studium. V otázce týkající se oboru jsem zjistila, že dotazovaných studentů, kteří studují zdravotní obor je více a to 315, studentů, kteří studují sociální obory bylo méně a to 237. Tato skutečnost může korespondovat s tím, že Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity má více zdravotních oborů, než sociálních, tudíž více studentů studuje právě zdravotní obory (výroční zpráva o činnosti ZSF 2015, 2016). To, že dotazník vyplnilo více studentů ze zdravotních oborů může být i tím, že největší zájem o studium, dle výroční zprávy o činnosti ZSF 2015, 2016, je o obory fyzioterapie, všeobecná sestra a sociální práce ve veřejné správě, což jsou dva obory zdravotní a jeden obor sociální.

Pomocí druhé otázky jsem zjišťovala rozdělení studentů dle studia v bakalářských oborech a navazujících magisterských oborech. Respondentů z bakalářských oborů bylo podstatně více a to 449 z celkových 552 dotázaných, dotázaných studentů z navazujících magisterských programů bylo pak 103. Tento fakt tedy koresponduje i s tím, že Zdravotně sociální fakulta má velký výběr studia ze 13 bakalářských oborů, 4 navazujících magisterských oborů a dvou doktorských programů (ZSF JU, © 2016). Skutečnost, že dotazník vyplnilo více studentů studujících bakalářské obory potvrzuje i to, že v akademickém roce 2015/2016 bylo na ZSF JU přijato celkem 846 studentů a to 710 studentů bakalářských oborů, 125 studentů navazujících magisterských oborů a 11 studentů do doktorských oborů (výroční zpráva o činnosti ZSF 2015, 2016).

Diskuze k otázce č. 3

Pomocí otázky č. 3 jsem zjišťovala důvody, na základě čeho se studenti rozhodli, jít studovat právě na Zdravotně sociální fakultu konkrétní vybraný obor. Respondenti měli možnost vybrat si z šesti uvedených možností a jedné možnosti otevřené, kam mohli napsat konkrétní důvod, díky kterému se rozhodli studovat právě ten obor, který studují. Nejvíce respondentů zakroužkovalo možnost zájem o vše, co se týká zdravotní a sociální problematiky. Tento fakt koresponduje s tím, že Zdravotně sociální fakulta

jako jedna z mála vysokých škol, propojuje zdravotní a sociální problematiku (ZSF JU, © 2016).

Další možností, kterou respondenti nejčastěji volili, byl velký zájem pomáhat lidem. Tuto možnost zvolilo 189 studentů. Tuto skutečnost potvrzuje Špirudová (2015), která obecně charakterizuje pomáhající profese jako činnost, která je primárně zaměřena na práci s lidmi. Dále podle Špirudové (2015) k pomáhajícím profesím patří ty, které vychází z medicíny, psychologie, pedagogiky a sociální práce, tudíž z oborů, které se na Zdravotně sociální fakultě vyučují. Že se tato možnost umístila na druhém místě můžeme odůvodnit i tak, že pracovníci v pomáhajících profesích, kterými se studenti pravděpodobně stanou, jsou dle Matouška (2008) popisováni jako profese, které souvisí s upadající úlohou rodiny a jiných tradičních systémů sociální podpory, přičemž pracovníci v těchto profesích jsou vystaveny fyzickému i psychickému tlaku ze strany okolí a jejich charakteristickými vlastnostmi jsou důvěryhodnost, empatie a komunikační dovednosti. Právě tyto vlastnosti se v rámci studia snažíme posilovat a učit.

U této otázky byla zajímavá možná odpověď vysoký předpoklad pracovního uplatnění, kterou zvolilo pouze 26 ze všech oslovených. Zajímavé je, že tuto možnost zvolilo pouze 5 % studentů, což je v rozporu s tvrzením ZSF JU (© 2016), jež na svých stránkách píše, že díky propojení zdravotní a sociální problematiky mají absolventi po ukončení studia větší šanci uplatnění se na trhu práce, k čemuž přispívá i odborná praxe, kterou musí studenti v rámci studia splnit a neopomíjená je i možnost odborných stáží v zahraničí, které fakulta nabízí. Na druhou stranu ale tato skutečnost koresponduje s tvrzením Doležalové (2015), která uvádí, že ukončením studia na Zdravotně sociální fakultě může absolvent získat i profil administrativního pracovníka. V roce 2014 bylo v ČR 113 000 těchto pracovníků, jejich hrozbou na trhu práce je však elektronizace služeb a veřejné správy a dále dostatek pracovníků s vhodným profilem vzdělání, což budoucím absolventům ztěžuje najít vhodné pracovní místo.

Možnost nechtěl/a jsem jako předmět matematiku zvolilo 39 respondentů, což se dostává do rozporu s dnešní aktuální otázkou řešení povinné maturity z matematiky na středních školách (Man, 2017). V rozporu s touto možností je i fakt, že se na Zdravotně sociální fakultě vyučuje ekonomie, která je v některých oborech i součástí státní závěrečné zkoušky.

Mezi jiné důvody, které respondenti uváděli patřilo zaujetí přednáškami ze sociální práce, což koresponduje s osvětou, kterou ZSF JU vykonává (ZSF JU, © 2016). Další důvody, které studenti uvedli, byly zájem o své zdraví, pokračování v oboru a zájem o nutriční terapii. Pokračování oboru ze střední školy mohl ovlivnit fakt, že zdravotní sestry musely absolvovat vysokou školu, tato skutečnost je v dnešní době velmi aktuálním tématem (ČTK, 2016).

Diskuze k otázce č. 4

Pomocí této otázky jsem chtěla zjistit, zda jsou studenti spokojeni s tím, že se rozhodli studovat právě na ZSF JU. Pozitivní zjištění bylo, že většina respondentů studujících na ZSF JU zvolilo variantu ano a spíše ano, což ukazuje spokojenost studentů studujících na ZSF JU. Z celkového počtu dotázaných 552 studentů, odpovědělo 456 studentů kladně, procentuálně je to 83 %. Může to korespondovat s otázkou č. 3, kde bylo zjištěno, že studenti mají velký zájem pomáhat lidem a současně mají velký zájem o sociální a zdravotní problematiku. Můžeme se tedy domnívat, že náplň učiva studijních oborů koresponduje s očekáváním studentů a na stránkách ZSF JU (© 2016) vidíme propojení zdravotní a sociální sféry a příprava studentů na profese v pomáhajících profesích.

Diskuze k otázce č. 5, č. 5.1 a č. 5.2

Tato otázka sloužila ke zjištění, zda se studenti chtějí v budoucnu na trhu práce uplatnit v oboru, který studují. Z této otázky vyplynulo pozitivní zjištění, protože většina dotázaných studentů, přesněji 515 (93 %), se v budoucnu chce uplatnit v oboru, který studují.

Nejčastějším důvodem, proč se studenti chtějí uplatnit na trhu práce je smysluplnost práce, kterou mohou dle Ningerové (© 2014) spatřovat v pomoci lidem, kteří potřebují nějakého odborníka. Druhou možností, kterou respondenti nejčastěji volili byla možnost, že v daném oboru existuje perspektiva trvalé práce, což potvrzuje Úlovec (2015), který uvádí, že ve zdravotnických oborech dosahuje míra nezaměstnanosti nejnižších hodnot a dodává, že zdravotní obory patří již tradičně ke skupinám oborů, které zaměstnavatelé nejvíce poptávají. Paterová, Doležalová et al. (2015) potvrzují, že diplomovaný zdravotnický záchranář a diplomovaná všeobecná sestra patří mezi obory s velice nízkou mírou nezaměstnanosti. Důvodem, proč studenti

volili tuto možnost může být i skutečnost, která se týká terciárního vzdělání, jak potvrzuje Nývlt a Strašilová (2014), že obecně nejmenší problémy vstoupit na trh práce mají absolventi vysokých škol. Studentů, kteří zvolili možnost odpovídajícího platového ohodnocení bylo jen 12 a všichni byli ze zdravotních oborů, což potvrzuje fakt, že platové ohodnocení sociálních pracovníků není dostačující (Kolesárová, 2009). Mezi jiné důvody, které studenti uváděli, zařadili to, že se těžko uplatní v jiném oboru, než studují a to, že je samotná problematika baví.

Studentů, kteří se nechtějí uplatnit na trhu práce ve svém oboru, je 29 (5 %). Nejčastější důvod uvádějí nízké pracovní ohodnocení, což potvrzuje Kolesárová (2009), která ve svém článku píše, že za jednu z nejnáročnějších prací, dostávají pracovníci v sociálních oborech nízké platové ohodnocení (Kolesárová, 2009). Zajímavé je, že jen 2 studenti z celkem 552 dotázaných zvolili možnost nebezpečí syndromu vyhoření, který je, dle Ovchinnikov (2015), typický právě pro pracovníky v pomáhajících profesích a je charakterizován jako sociálně-psychologický jev emocionálního, motivačního a fyzického vyčerpání v důsledku chronického stresu z povolání. Další možnost, kterou studenti uváděli jako důvod, proč se nechtějí uplatnit na trhu práci ve svém vystudovaném oboru byla nedocenenost z vykonané práce, což může vyvolat stres, který dle Daniels (2017) působí nepohoda na pracovišti, která je pro zaměstnance velmi důležitá.

Diskuze k otázce č. 6

Otázka č. 6 sloužila ke zjištění, zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu. Z výzkumu příliš přesvědčující výsledky nevyplývaly, protože 267 studentů zvolilo možnost ano a spíše ano a 285 studentů zvolilo možnost ne a spíše ne. Důvodem studia kvůli vysokoškolskému titulu může být fakt, že vzdělání hraje na trhu práce velkou roli (Vojtěch, Paterová, 2016). Kleňhová (2016) též dodává, že z pohledu výtěžku hraje vzdělání velkou roli. A dalším argumentem může být dle Nývlt a Strašilové (2014) to, že obecně nejmenší problémy vstoupit na trh práce mají vysokoškoláci.

To, že respondenti nestudují kvůli vysokoškolskému titulu koresponduje s otázkou č. 3 a otázkou č. 5.1, kde uvádějí důvody, proč studují a proč se chtějí uplatnit na trhu práce v oboru, který vystudují.

Diskuze k otázce č. 7

Tato otázka sloužila ke zjištění, jaký hrubý nástupní plat očekávají po absolvování studia. Z odpovědí respondentů je evidentní, že studenti sociálních oborů se drží v otázce platového ohodnocení více „při zemi“, než studenti zdravotních oborů, což koresponduje s tvrzením Kolesárové (2009), která tvrdí, že platy se zvyšují častěji a více zdravotním sestřám. Stuchlíková (2016) dodává, že platy v nemocnicích od 1. 1. 2017 stouply o 10 %. Kolesárová (2009) argumentuje, že platové ohodnocení sociálních pracovníků není dostačující.

Diskuze k otázce č. 8

Otázka v podobě sémantického diferenciálu č. 1 zjišťovala, jak se studentům jeví jejich budoucí povolání na trhu práce. Studenti si zvolili studovat obory, jejich budoucí uplatnění na trhu práce bude v rámci pomáhajících profesí. Jak uvádí Špirudová (2015) k pomáhajícím profesím patří ty, které vychází z medicíny, psychologie, pedagogiky a sociální práce, což jsou obory, které se na ZSF JU vyučují. Jednoznačně se studenti sociálních i zdravotních oborů shodli na tom, že jejich budoucí povolání na trhu práce je velmi potřebné, i když si na druhou stranu myslí, že je velmi společensky neuznávané. Jak popisuje Zajacová (2014) soudobá společnost klade na sociální pracovníky značné nároky a požadavky, s čímž korespondují i postoje studentů, jež si myslí, že jejich budoucí povolání je náročné. Náročnost potvrzuje i fakt, že pracovníci v pomáhajících profesích mohou být ohroženi syndromem vyhoření, což je sociálně-psychologický jev emocionálního, motivačního a fyzického vyčerpání v důsledku chronického stresu z povolání (Ovchinnikov, 2015). Na druhou stranu vidí studenti sociálních oborů i zdravotních oborů své budoucí povolání jako naplňující, jež může způsobit věnování se pacientům, empatie pro pacienty trpící a rozhodování ve vztahu k životu a zdraví pacientů (Ovchinnikov, 2015). Obě kategorie studentů shledávají velké množství uplatnění na trhu práce, což potvrzuje i míra nezaměstnanosti, která je jednoznačně nejnižší ze všech oborů vzdělání a lze tedy říci, že uplatnění absolventů ze zdravotních oborů je na trhu práce takřka bezproblémové (Paterové, Doležalové et al., 2015). Studenti sociálních oborů v uplatnění na zahraničním trhu práce drží spíše na střední úrovni. Naopak studenti zdravotních oborů spatřují velké množství uplatnění na trhu práce v zahraničí, což potvrzuje Úlovec (2015), který tvrdí, že absolventi těchto oborů hledají uplatnění v zahraničí, kde jsou výhodnější platové podmínky. Nejvýraznější

rozdíl v postojích mezi studenty zdravotních a sociálních oborů je v oblasti finančního ohodnocení. Negativnější postoje vykazují studenti sociálních oborů, jež potvrzuje Kolesárové (2009), která tvrdí, že platy se zvyšují častěji a více zdravotním sestřám a dále dodává, že platové ohodnocení sociálních pracovníků není dostačující. Stuchlíková (2016) dodává, že platy v nemocnicích od 1. 1. 2017 stouply o 10 %.

Sémantický diferenciál č. 2 porovnává studenty z hlediska bakalářských a navazujících magisterských oborů. Stejně jako v prvním případě, se obě kategorie jednoznačně shodli na potřebnosti jejich budoucího povolání. Z hlediska finančního ohodnocení spatřují studenti navazujících magisterských oborů lepší vyhlídky, než ti studenti, kteří studují bakalářské studium. Z pohledu výdělku má vzdělání také své zastoupení, jak udává Kleňhová (2016), tak v případě terciárně vzdělaných lidí se výdělky liší podle toho, jaký stupeň vzdělání dosáhli. U absolventů krátkých cyklů je to o 25 % více, u bakalářů o 57 % více a u magistrů a absolventů doktorandského studia o více než dvojnásobek toho, co vydělávají lidé s vyšším sekundárním vzděláním.

V rámci výzkumu mohlo dojít k několika zkreslení. V prvé řadě se mohlo jednat o zkreslení odpovědí respondentů ze strany výzkumníka a to při distribuci dotazníku, jelikož jsem dotazníky rozdávala sama nebo vedoucí diplomové práce, tudíž přednášející oslovených. Z tohoto důvodu mohli respondenti odpovídat nepravdivě nebo neúplně, přesto že v hlavičce dotazníku respondenty ujišťuji o anonymitě dotazníku. K dalšímu zkreslení mohlo dojít díky konstrukci otázek, kterým každý mohl porozumět jinak i přesto, že jsem napřed realizovala předvýzkum. Ze strany respondenta mohlo dojít ke zkreslení díky momentálnímu rozpoložení, jelikož jsem dotazníky distribuovala ve škole, kde se nemuselo studentům v ten konkrétní den dařit. K dalšímu zkreslení mohlo dojít při vyplňování sémantického diferenciálu, který je konstruován na 5 úrovních, což může u respondentů evokovat náhled, aby se drželi při vyplnění, kolem středu. Dalším zkreslením v sémantickém diferenciálu je to, že kladné charakteristiky jsou všechny situovány na levou stranu a záporné charakteristiky na stranu pravou. V rámci popisné statistiky se, při srovnávání bakalářských a magisterských oborů, musí brát v úvahu velký rozdíl v počtu studentů v těchto kategoriích.

6 ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit, jaké jsou postoje studentů denní formy studia ZSF JU k vlastní uplatnitelnosti na trhu práce a zjistit, zda se daní studenti chtějí uplatnit na trhu práce v rámci svého vystudovaného oboru. Z mého výzkumu je patrné, že studenti, kteří studují na Zdravotně sociální fakultě vykazují celkově pozitivní postoje ke svému uplatnění se na trhu práce a jsou rádi, že si zvolili obor, který právě studují. V budoucnosti se většina oslovených studentů chce uplatnit na trhu práce v oboru, který studují. Rozdíly v postojích studentů zdravotních a studentů sociálních oborů jsou ovšem viditelné, stejně tak rozdíly mezi postoji studentů studujících bakalářské obory a studentů, jež studují navazující magisterské obory.

Ze statistik vyplývá, že nezaměstnanost se v ČR snižuje a Jihočeský kraj si v porovnání s ostatními kraji ČR vede dobře, což se projevuje i v zaměstnávání absolventů. Přesto je ovšem nezaměstnanost absolventů obecně dvakrát vyšší než celková nezaměstnanost. Uplatnění na trhu práce totiž ovlivňuje řada faktorů, mezi něž můžeme zařadit odlišnou úroveň regionálních trhů práce, uplatnitelnost zvoleného oboru, osobnostní předpoklady samotného vysokoškoláka, které jsou v pomáhajících profesích velmi důležité, nebo i získaná praxe, kterou studenti ZSF JU získávají během svých povinných praxí v rámci studia. Dalším cílem bylo ověření dvou hypotéz, které zněly následovně: „Studenti sociálních obor vykazují negativnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti zdravotních oborů“ a druhá hypotéza byla stanovena: „Studenti magisterských oborů vykazují pozitivnější postoje k uplatnění se na trhu práce, než studenti bakalářských oborů“.

Pro získání odpovědí na otázky, bylo na základě vlastně zkonstruovaného dotazníku provedeno na půdě Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity dotazníkové šetření, které ke zjištění postojů studentů ZSF JU k vlastní uplatnitelnosti na trhu práce, využilo celkem 10 otázek, z nichž byl jeden sémantický diferenciál

První hypotéza, která se týkala zdravotních a sociálních oborů se ze statistického hlediska potvrdila. Studenti sociálních i zdravotních oborů se chtějí uplatnit v budoucnu na trhu práce v rámci oboru, který studují. Postoje studentů se liší hlavně v možnosti týkající se finančního ohodnocení a ve velikosti možností uplatnit se na trhu práce i na zahraničním trhu práce. Studenti zdravotních oborů očekávají vyšší finanční

ohodnocení, než studenti sociálních oborů. Tento postoj je odůvodnitelný i z ověřených faktů, jež je zvyšování platů zdravotním pracovníkům, zatímco platy pracovníků v sociálních službách se pohybují v žebříčku na spodních místech. Z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce se studenti zdravotních oborů domnívají, že budou mít velké možnosti uplatnění a studenti ze sociálních oborů se naopak „drží více při zemi“. Stejně to je i ohledně zahraničního trhu práce. Tento postoj je odůvodnitelný faktem, že spousta zdravotníků odchází za prací do zahraničí, kdežto mezi pracovníky v sociálních službách tento fenomén moc známý není.

Druhá stanovená hypotéza porovnávající bakalářské a navazující magisterské obory, se též statisticky potvrdila. V tomto ohledu jsou největší rozdíly v postojích týkající se uznání společnosti, finančního ohodnocení a možností uplatnění na zahraničních trzích práce. Na základě výsledků byl takto výrazněji prokázán negativnější postoj studentů studujících bakalářské obory než těch, kteří studují magisterské obory. Z hlediska porovnání bakalářských a magisterských oborů ohledně společenského uznání se projevil negativnější postoj studentů magisterských oborů, jež si myslí, že společnost pomáhající profesi neuznává. Tento postoj může ovlivnit délka studia studentů v magisterských oborech, kteří absolvovali více praxí a mají více zkušeností a informací, než studenti z bakalářských oborů.

Postoje studentů, kteří studují na Zdravotně sociální fakultě a tudíž by se v budoucnu měli uplatnit v rámci pomáhajících profesích mohou být ovlivněny mnoha faktory. Mezi ty nejčastěji zmiňované patří platové ohodnocení sociálních pracovníků, kteří za velmi náročnou práci dostávají nízké platové ohodnocení. Zdravotníci sice také nejsou optimálně platově ohodnoceni, ale zvyšování platů se týká spíše jejich oborů, než oborů sociálních. Této skutečnosti si jsou studenti studující na ZSF JU vědomi a proto tento faktor velmi ovlivňuje jejich rozhodování o budoucím uplatnění na trhu práce. Dalším faktorem, který jejich postoje ovlivňuje je náročnost dané práce, kterou si studenti mohou potvrdit v rámci absolvování odborných praxí. Největší pozitivum ale studenti vidí ve smysluplnosti této práce a také v existenci trvalé práce, což potvrzuje i fakt, že studenti ze ZSF JU mají velké možnosti uplatnění se na trhu práce, protože počet zdravotních pracovníků se snižuje a množství oblastí, kterým se zdravotníci a sociální pracovníci věnují přibývá. Hlavní důvod, proč studenti své obory studují je to, že chtějí v budoucnu pomáhat lidem a mají zájem o sociální a zdravotní problematiku. Z výsledků je zřejmé, že se studenti v rámci svého studovaného oboru chtějí uplatnit na

trhu práce. Z práce je též zřejmé, že studenti se z větší části chtějí v budoucnu na trhu práce věnovat oboru, který vystudují a tudíž nestudují jen kvůli vysokoškolskému titulu, nebo kvůli statusu studenta, ačkoliv někteří studenti kvůli těmto důvodům Zdravotně sociální Fakultu Jihočeské univerzity navštěvují.

Diplomová práce by mohla být upotřebitelná na úřadech práce a pro Zdravotně sociální fakultu Jihočeské univerzity ke zjištění postojů studentů, kteří danou fakultu studují. Na základě této práce by mohla fakulta zlepšit některé postoje a získat zpětnou vazbu od svých studentů. Práce by mohla též sloužit potencionálním zájemcům o studium na Zdravotně sociální fakultě. Diplomová práce může být přínosná i pro představitele státní správy, kteří celý systém terciárního školství řídí a monitorují.

7 SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ

1. BAUM, D. a GOJOVÁ, A., 2014. *Výzkumné metody v sociální práci*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 356 s. ISBN 978-80-7464-390-3.
2. BECK, V., 2000. The Impact of Unemployment on women in the New Bundesländer. In: COOKE, P. and GRIX, J. *East Germany: Continuity and Change*. Amsterdam-Altanta: Rodopi, s. 163-174. ISBN 90-420-0579-3.
3. BROŽOVÁ, D., 2003. *Společenské souvislosti na trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 140 s. ISBN 80-86429-16-4.
4. BUCHTOVÁ, B. et al., 2002. *Nezaměstnanost: Psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada Publishing a. s., 236 s. ISBN 80-247-9006-8.
5. BUCHTOVÁ, B. et al., 2013. *Nezaměstnanost*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 192 s. ISBN 978-80-247-4282-3.
6. BUCHTOVÁ, B., 2000. *Psychologické a medicínské aspekty nezaměstnanosti*. Brno: Masarykova univerzita, 79 s. ISBN 80-210-2425-9.
7. BURDOVÁ, J., CHAMOUTOVÁ, D., © 2008. Nejlépe se na trhu práce uplatňují absolventi zdravotnických oborů. *nuov.cz* [online]. © 2008 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: www.nuov.cz › Kariérové poradenství › Publicita
8. BURNETT, J., 2002. *Idle hands: The Experience of Unemployment, 1790-1990*. 2. ed. London: Taylor & Francis e-Library, 384 p. ISBN 0-203-16199-8.
9. COLLINS, N., 2010. Up to one in four graduates faces unemployment. *Telegraph.co.uk* [online]. 16. 7. 2010 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/education/universityeducation/7892235/Up-to-one-in-fourgraduates-faces-unemployment.html>.
10. CSEH-PAPP, I. et al., 2017. The appearance of a new generation on the labour market. *ebsco.com* [databáze]. 2002 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=9&sid=96ee1b91-52dd-41a9-b2f2-34a2163a10ef%40sessionmgr4009&hid=4104>
11. ČSÚ, 2015. Nezaměstnanost v Jihočeském kraji je třetí nejvyšší v ČR. *Czso.cz* [online]. 10. 11. 2015 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/nezam_2015_10
12. ČSÚ, 2016. Podíl nezaměstnaných osob v krajích k 31. 12. 2016. *Czso.cz* [online]. 31. 12. 2016 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje>

13. ČSÚ, 2017a. Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity – listopad 2016. *Czso.cz* [online]. 9. 1. 2017 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/miry-zamestnanosti-nezamestnanosti-a-ekonomicke-aktivity-listopad-2016>
14. ČSÚ, 2017b. Podíl nezaměstnaných osob v okresech Jihočeského kraje k 31. 12. 2016. *Czso.cz* [online]. 10.01.2017 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/podil-okr-2016>
15. ČTK, 2016. Zdravotní sestry už nebudou muset mít vysokou školu, stačit budou čtyři roky střední a rok studia. *aktuálně.cz* [online]. 27. 6. 2016 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zdravotnim-sestry-uz-nebudou-muset-mit-vysokou-skolubudeji/r~1cae1a263c4411e6abfa0025900f6ea04/?redirected=1491296911>
16. DANIELS, K. et al., 2017. Job Design, Employment Practices and Well-being: a Systematic Review of Intervention Studies. *nih.gov/pubmed* [databáze]. 2017 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28271962>
17. DISMAN, M., 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. 4. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 374 s. ISBN 978-80-246-1966-8.
18. DOČKAL, J., 2008. *Člověk v současném světě*. Vimperk: Akcent, 158 s. ISBN 978-80-86057-53-8.
19. DOHNALOVÁ, M. et al., 2015. *Lidské zdroje v sociálních podnicích*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 188 s. ISBN 978-80-7552-061-6.
20. DOLEŽALOVÁ, G., 2015. *Analýza profesní struktury pracovních sil a struktury absolventů z pohledu sféry vzdělávání – 2014* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-127&NazevSeo=Analyza-profesni-struktury-pracovnich-sil-a->
21. DUPRE, M. et al., 2012. The Cumulative Effect of Unemployment on Risk for Acute Myocardial Infarction. *Internal Medicine* [online]. 2012, vol. 172, no. 22. [cit. 2016-04-21]. ISSN 1731-1737. Dostupné z: <http://archinte.jametwork.com/article.aspx?articleid=1392492>
22. DUŠKOVÁ, I., 2016. Práce není všude stejně. *Statistika a my*. 6(9), 19-20. ISSN 1804-7149.

23. DVOŘÁKOVÁ, Z. et al., 2007. *Management lidských zdrojů*. Praha: C. B. Beck, 73 s. ISBN 978-80-7179-893-4.
24. DVOŘÁKOVÁ, Z. et al., 2012. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: C. H. Beck, 68 s. ISBN 978-80-7400-347-9.
25. DVOŘÁKOVÁ, Z., SMRČKA, L. et al., 2011. *Finanční vzdělávání pro střední školy. Se sbírkou řešených příkladů na CD*. Praha: C. H. Beck, 91 s. ISBN 978-80-7400-008-9.
26. GITTERMAN, Alex. 2001. *Handbook of social work practice with vulnerable and resilient populations*. 2nd ed. New York: Columbia University Press, xviii, 910 p. ISBN 02-311-1396-X.
27. GULOVÁ, L., 2011. *Sociální práce pro pedagogické obory*. Praha: Grada, 54 s. ISBN 978-80-247-3379-1.
28. HOLMAN, R., 2007. *Mikroekonomie. Středně pokročilý kurz*. C. H. Beck, 442 s. ISBN 978-80-7179-862-0
29. HOLMAN, R., 2008. *Základy ekonomie pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 152 s. ISBN 80-7179-890-8.
30. HOLMAN, R., 2011. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 245 s. ISBN 978-80-7400-006-5.
31. HOLÝ, D., 2014. Problém pracující chudoby se v Česku zhoršuje. *Czso.cz* [online]. 20. 12. 2014 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/2d004943ca>
32. HOLÝ, D., 2016. 2015: Mnoho pozitiv a sociální jistoty. *Statistika a my*. 6(4), 18 - 19. ISSN 1804-7149.
33. HORKÝ, P., 2016. Jak se žije na hranici pracující chudoby. *respekt.cz* [online]. 31. 5. 2016 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/spolecnost/jak-se-zije-na-hranici-pracujici-chudoby>
34. HUDEČKOVÁ, H. et al., 2001. *Metodologie sociologického výzkumu pro nesociology*. Praha: Provozně ekonomická fakulta ČZU – CREDIT Praha, 122 s. ISBN 80-213-0791-9.
35. CHRÁSKA, M., 2016. *Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu*. 2. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

36. CHYTIL, O. In: Adams, S., Erath, P. a Shardlow, S. *Fundamentals of Social Work in Selected European Countries – Historical and Political Context, Present Theory, Practice, Perspectives*. GB, Dorset: Russel House Publishing. ISBN 1-898924-68-6.
37. ILO, 2012. About the ILO. *ilo.org* [online]. 2012 [cit. 2017-02-18.]. Dostupné z: <http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/lang—en/index.htm>.
38. IMANISHI, Y. et al., 2017. Associations of employment status and educational levels with mortality and hospitalization in the dialysis outcomes and practice patterns study in Japan. *nih.gov/pubmed* [databáze]. 2017 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28264035>
39. JÁČ, R., 2017. ČR - průměrná nezaměstnanost v r. 2016 nejnižší od r. 2008. *kurzy.cz* [online]. 9. 1. 2017 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz / makroekonomika/nezamestnanost/>
40. JAHODA, M. et al., 2013. *Marienthal: Sociografie komunity nezaměstnaných*. Brno: Masarykova univerzita, 182 s. ISBN 978-80-210-6226-9.
41. JUREČKA, V. et al., 2010. *Mikroekonomie*. Praha: Grada Publishing a. s., 360 s. ISBN 978-80-247-3259-6.
42. JUREČKA, V. et al., 2013. *Makroekonomie*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 352 s. ISBN 978-80-247-4386-8.
43. KELLER, J., © 2005–2015. Nová chudoba?. *advojka.cz* [online]. © 2005–2015 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2010/11/nova-chudoba>
44. KEPALAITÈ, A. 2012. The specific attachments styles of social pedagogues and social workers. *ebSCO.com* [databáze]. 2012 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=16&sid=96ee1b91-52dd-41a9-b2f2-34a2163a10ef%40sessionmgr4009&hid=4104>
45. KEŘKOVSKÝ, M., 2004. *Ekonomie pro strategické řízení: teorie pro praxi / Miloslav Keřkovský*. 1. vyd. Praha: C. B. Beck, s. ISBN 80-7179-885-1.
46. KLEŇHOVÁ, M., 2016. Mladí lidé. Souběh studia a práce. *Statistika a my*. 6(4), 24. ISSN 1804-7149.
47. KODYMOVÁ, P. a KOLÁČKOVÁ, J., 2005. Sociální práce s nezaměstnanými. In: MATOUŠEK, O. et al., *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, s 299-314. ISBN 80-7367-002-X.

48. KOLESÁROVÁ, V., 2009. Plat sociálního pracovníka? Nespravedlnost! *denik.cz* [online]. 23. 7. 2009 [cit. 2017-01-26.]. Dostupné z: http://olomoucky.denik.cz/zpravy_region/plat-socialniho-pracovnika-nespravedlnost-20090722.html
49. KOLIBOVÁ, H., KUBICOVÁ, A., 2005. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Karviná: Slezská univerzita (Opava), 31-33 s. ISBN 80-7248-321-8.
50. KOPŘIVA, K., 2006. *Lidský vztah jako součást profese*. 5. vyd. Praha: Portál, 15 s. ISBN 80-7367-181-6.
51. KREBS, V. et al., 2007. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: ASPI a. s., 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1.
52. KUBÁTOVÁ, H., 2010. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada Publishing a. s., 272 s. ISBN 978-80-247-2456-0.
53. KUZNÍKOVÁ, I. et al., 2011. *Sociální práce ve zdravotnictví*. Praha: Grada, 209 s. ISBN 978-80-247-3676-1.
54. LIŠKA, V. et al, 2002. *Makroekonomie*. Praha: Professional Publishing, 554 s. ISBN 80-86419-27-4.
55. LUKÁČOVÁ, A et al., 2007. *Program Nová Šance – Jak pracovat s nezaměstnanými, zkušenosti, metodika*. Brno: Motiv P s. r. o., 139 s. ISBN 978-80-239-9305-9.
56. MALAQUIN, S. et al., 2016. Burnout syndrome in critical care team members: A monocentric cross sectional survey. *nih.gov/pubmed* [databáze]. 2017 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27671976>
57. MALINDOVÁ, K., 2011. Zdravotní aspekty nezaměstnanosti. *E-psychologie* [online]. roč. 5, č. 2-3. [cit. 2017-02-07]. ISSN 1802-8853. Dostupné z: <http://e-psycholog.eu/pdf/malindova.pdf>
58. MAN, L., 2017. Slovo k povinné maturitě z matematiky na gymnáziích. *novarepublika.cz* [online]. 22. 2. 2017 [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.novarepublika.cz/2017/02/slovo-k-povinne-maturite-zmatematiky>
59. MAREŠ, P., 2006. *Faktory sociálního vyloučení*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 46 s. ISBN 80-87007-15-8.

60. MAŠATOVÁ, K., 2012. Nezaměstnanost. In: *Šance.dětem.cz* [online]. 13. 4. 2012 [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/cs/hledam-pomoc/rodina-v-problemovye-situaci/tiziva-socialni-situace/nezamestnanost.html>
61. MAŠEK, F., 2016. *Co způsobuje nezaměstnanost mladých a jak ji bude Evropa řešit?*. [online]. Praha. [cit. 2016-04-21]. Dostupné z: frantisek/masek.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=504868
62. MATULAYOVA, T. a MUSIL, L., 2013. *Social work, education and postmodernity: theory and studies in selected Czech, Slovak and Polish issues..* Liberec: Technická univerzita v Liberci, 144 s. ISBN 978-807-4940-323.
63. MATOUŠEK, O., 2008. *Slovník sociální práce*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-368-0.
64. MAYEROVÁ, M. a RŮŽIČKA, J., 2001. *Sociologie v ekonomické praxi*. 4. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 143 s. ISBN 80-7082-834-X.
65. MPSV ČR, (2013). Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti. *Portal.mpsv.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky
66. MPSV ČR, ©2016 – 2017. Pomáhající profese. *Portal.mpsv.cz* [online]. ©2016 – 2017 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: slovník.mpsv.cz/pomahajici-profese.html
67. MPSV ČR, 2017a. Nabídka a poptávka na trhu práce. *Portal.mpsv.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-02-18.]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh>
68. MPSV ČR, 2017b. Informace o nezaměstnanosti v České republice k 31. 01. 2017. *Portal.mpsv.cz* [online]. 8. 2. 2017 [cit. 2017-02-20.]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/download>
69. MPSV ČR, 2017c. Absolventi v evidenci ÚP ČR podle škol a oborů k 30. 9. 2016. *Portal.mpsv.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-02-20.]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs/polo>
70. MPSV ČR, 2017d. Nezaměstnanost v krajích ČR v lednu 2017. *Portal.mpsv.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-02-20.]. Dostupné z: https://www.google.cz/search?q=nezam%C4%9Bstnanost+v+kraj%C3%ADch+%C4%8Dr+v+lednu+2017+mapa+mpsv&client=firefox-bab&biw=1366&bih=657&source=lnms&tbnm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjs8bGLtKbSAhWMWBQKHAYNA-wQ_AUIB_igB#imgrc=1oTSY07_3BKXCM:

71. NINGEROVÁ, Z., © 2014. Sociální práce je neměřitelná, je neviditelná. *socialniprace.cz* [online]. © 2014 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: <http://www.socialniprace.cz/zpravy.php?oblast=1&clanek=720>
72. NOVÁ, A., 2013. *Nezaměstnanost mládeže v Evropě*. [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/nezamestnanost-mladeze-v-evrope>
73. NOVÝ, I. a SURYNEK, A., 2006. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 2. vyd. Praha: Grada, 256 s. ISBN 80-247-1705-0
74. NÝVLT, O., 2013. *Mladí lidé na trhu práce* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická [cit. 2013-12-9.-10.]. Dostupné z: kdem.vse.cz/resources/relik13/sbornik/.../128-Nyvlt-Ondrej-paper.pdf
75. NÝVLT, O. a STRAŠILOVÁ, G., 2014. *Mladí lidé po ukončení studia na trhu práce* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/...docx/dae280ea-3ab6-44f5-8bd0-bc679522d67a>
76. OLECKÁ, I. a IVANOVÁ, K., 2010. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc o. p. s., 44 s. ISBN 978-80-87240-33-5.
77. OVCHINNIKOV, YV. et al., 2015. Burnout syndrome: diagnosis, principles of treatment, prophylaxis. *nih.gov/pubmed* [databáze]. 2017 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26821457>
78. PATEROVÁ, P., DOLEŽALOVÁ, G., et al., 2015. *Absolventi středních škol a trh práce, odvětví: zdravotnictví* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: www.infoabsolvent.cz/Temata/Download
79. PETRÁŇOVÁ, M., 2016a. V ČR přibývá pracujících seniorů. *Statistika a my*. 6(9), 30-31. ISSN 1804-7149.
80. PETRÁŇOVÁ, M., 2016b. Zaměstnanost mladých do dvaceti let je minimální. *Statistika a my*. 6(3), 32-33. ISSN 1804-7149.
81. PLESNÍK, V. et al., 2006. *Problém dlouhodobé nezaměstnanosti: Praxe a východiska*. Krnov: Reintegra, 99 s. ISBN 80-239-7140-9.
82. PODRÁSKÁ, J., 2016. Statistika volných míst. *Statistika a my*. 6(5), 34. ISSN 1804-7149.
83. PRŮCHA, J., 2014. *Andragogický výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5232-7.

84. RASHID, M., RUTKOWSKI, J., a FRETWELL, D. 2005. Labor markets. In BARR, N., *Labor markets and Social Policy in Central and Eastern Europe: The Accession and Beyond*. Washington, D. C.: The World Bank, s. 59 – 88. ISBN: 0-8213-6119-8.
85. REICHEL, J., 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.
86. RIS, © 2012 – 2016. Okresy Jihočeského kraje. *risy.cz* [online]. © 2012 – 2016 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/okresy/>
87. ROBERTS, KENNETH. 2002. Podnikanie a nezamestnanost' mládeže v štátoch Európskej únie a v asociovaných krajinách. *ebSCO.com* [databáze]. 2002 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/detail/detail?vid=4&sid=96ee1b91-52dd-41a9-b2f234a2163a10ef%40sessionmgr4009&hid=4104&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZI#AN=16571474&db=e5h>
88. ŘEHOŘ, P., 2010. *Metody hodnocení potenciálu regionů se zaměřením na trh práce*. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 13-14 s. ISBN 978-80-7204-735-2.
89. SEDLÁKOVÁ, R., 2014. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 107 s. ISBN 978-80-247-3568-9.
90. SERŠIČ, M., et al., 2005. Unemployment and dimensions of subjective health: exploring moderating effects of age. *ebSCO.com* [databáze]. 2005 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/detail/detail?vid=5&sid=96ee1b91-52dd-41a9-b2f2-34a2163a10ef%40sessionmgr4009&hid=4104&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZI#AN=19325088&db=a9h>
91. SCHRAGGEOVÁ, M., 2011. *Nezamestnanost' v psychologických súvislostiach*. Nové Zámky: PSYCHOPROF, 115 s. ISBN 987-80-89322-08-4.
92. SMART, D. et al., 2017. Consequences of childhood reading difficulties and behaviour problems for educational achievement and employment in early adulthood. *nih.gov/pubmed* [databáze]. 2017 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28266030>

93. SOLHEIM, K., 2007. *Multidisciplinary teamwork in US primary health care. Social science and medicine*. Elsevier: Vol. 65, p. 622 – 634. ISSN: 0277-9536.
94. STREJČKOVÁ, A., 2007. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví*. Praha: Fortuna. ISBN 978-80-7168-943-0.
95. STONE, CLARE. 2016. The role of practice educators in initial and post qualifying social worker education. *ebSCO.com* [databáze]. 2016 [cit. 2017-03-30.]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.arl.cbvk.cz:8080/ehost/detail/detail?vid=12&sid=96ee1b91-52dd-41a9-b2f2-34a2163a10ef%40sessionmgr4009&hid=4104&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#AN=117484859&db=a9h>
96. STUHLÍKOVÁ, L., 2016. Lékaři a sestry se dočkají zvýšení platů, od příštího ledna dostanou přidáno 10 procent. *aktualne.cz* [online]. 3. 5. 2016 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zdravotnici-se-dockali-zvyseni-platu-od-pristiho-roku-jim-st/r~75c2f360110711e6a4100025900fea04/>
97. SURYNEK, A. et al., 1999. *Metody sociologického a sociálně psychologického výzkumu*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 119 s. ISBN 80-7079-203-5.
98. ŠPATENKOVÁ, N. et al., 2011. *Krizová intervence pro praxi*. Praha: Grada, 88 s. ISBN 978-80-247-2624-3.
99. ŠUSTROVÁ, Š., 2013. Pracují a přesto jsou chudí? *Statistika a my*. 3(07-08), 38-39. ISSN 1804-7149.
100. TOMEŠ, I. et al., 2009. *Sociální správa: Úvod do teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Portál, 204 - 206 s. ISBN 978-80-7367-483-0.
101. ÚLOVEC, M., 2015. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015*. [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi
102. VÁGNEROVÁ, M., 2008. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 4. vyd. Praha: Portál, 872 s. ISBN 978-80-7367-414-4.
103. VOJTĚCH, J., 2015. Nezaměstnanost ekonomicky aktivního obyvatelstva a mladých lidí z hlediska vzdělání. In: ÚLOVEC, M. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015*. [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/0-0-06

104. VOJTĚCH, J., PATEROVÁ, P., 2016. *Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii – 2015/16*. [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání [cit. 2016-04-20].
Dostupné z: www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/0-0-06
105. *Výroční zpráva Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*, 2016. [online]. JCU. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://www.jcu.cz/o-univerzite/dokumenty/annual_report/folder.2004-07-15.1863871332/vyrocnizprava-o-cinnosti-ju-za-rok-2015.pdf/view
106. *Výroční zpráva ZSF JU o činnosti 2015, 2016*. [online]. JCU. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.zsf.jcu.cz/cs/dok/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-o-cinnosti-2015/view>
107. WALKER, I., 2013. *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada, 224. ISBN 978-80-247-3920-5.
108. WARR, P., 2011. *Work, Happiness, and Unhappiness*. 2. ed. London: Taylor & Francis e-Library. 548 s. ISBN 0-203-93685-X.
109. ZAHRADNÍKOVÁ, A., URBANOVÁ, J., 2015. Jihočeský kraj má třetí nejvyšší nezaměstnanost. Těžko se ale práce hledá na Krumlovsku. *rozhlas.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/cb/publicistika/_zprava/jihocesky-kraj-ma-treti-nejvysi-nezamestnanost-tezko-se-ale-prace-hleda-na-krumlovsku--1500952
110. ZAJACOVÁ, M., 2014. Profesionální sociální pracovník v současné společnosti. *Sociální práce*. 3(14), 8 – 10. ISSN 1213-6204.
111. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění, 2004. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 143.
112. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, 2006. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 84, s. 778-152.
113. ZSF JU, © 2016. Profil fakulty. *zsf.jcu.cz* [online]. © 2016 [cit. 2017-02-07.]. Dostupné z: <http://www.zsf.jcu.cz/cs/o-fakulte/o-fakulte>

8 SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Rozdělení studentů dle studijních oborů.....	35
--	----

Grafy týkající se rozdělení studentů na zdravotní a sociální obory

Graf č. 2.1: Rozdělení studentů na Bc. a Mgr. obory (zdrav. o.)	36
Graf č. 2.2: Rozdělení studentů na Bc. a Mgr. obory (soc. o.)	36
Graf č. 3.1: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor (zdrav. o.)	37
Graf č. 3.2: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor (soc. o.).....	38
Graf č. 4.1: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad (zdrav. o.)	39
Graf č. 4.2: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad (soc. o.)	39
Graf č. 5.1: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (zdrav. o.)	40
Graf č. 5.2: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (soc. o.).....	40
Graf č. 6.1: Důvod, proč se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují(zdrav.o.)	41
Graf č. 6.2: Důvod, proč se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (soc. o.).....	42
Graf č. 7.1: Důvod, proč se studenti nechtějí uplatnit v oboru, který studují (soc. o.)	43
Graf č. 8.1: Zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu (zdrav. o)	44
Graf č. 8.2: Zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu (soc. o)	44
Graf č. 9.1: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají (zdrav. o.)	45
Graf č. 9.2: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají (soc. o.)	45

Grafy týkající se rozdělení studentů na bakalářské a magisterské obory

Graf č. 10.1: Rozdělení studentů dle studijních oborů (Bc.)	47
Graf č. 10.2: Rozdělení studentů dle studijních oborů (Mgr)	47
Graf č. 11.1: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor (Bc.)	49
Graf č. 11.2: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor (Mgr)	49
Graf č. 12.1: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad (Bc.)	50

Graf č. 12.2: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad (Mgr)	50
Graf č. 13.1: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (Bc)	51
Graf č. 13.2: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (Mgr)	51
Graf č. 14.1: Důvod, proč se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (Bc.)	52
Graf č. 14.2: Důvod, proč se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují(Mgr)	53
Graf č. 15.1: Zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu (Bc.)	55
Graf č. 15.2: Zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu (Mgr).....	55
Graf č. 16.1: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají (Bc.)	56
Graf č. 16.2: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají (Mgr)	56
 Grafy týkající se celkových postojů všech dotázaných studentů	
Graf č. 17: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor (celkem)	58
Graf č. 18: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad (celkem)	59
Graf č. 19: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují (celkem)	60
Graf č. 20: Důvod, proč se studenti chtějí/nechtějí uplatnit v oboru, který studují (celkem)	61
Graf č. 21: Zda studenti studují pouze kvůli vysokoškolskému titulu (celkem).	63
Graf č. 22: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají (celkem)	64
 Sémantický diferenciál č. 1: Postoje studentů z hlediska zdravotních a sociálních oborů	
	46
 Sémantický diferenciál č. 2: Postoje studentů z hlediska bakalářských a magisterských oborů	
	57

9 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Obor zdravotní sestra	27
Tabulka č. 2: Obor sociální pracovník	28
Tabulka č. 3: Absolventi ZSF dle oborů	29

Tabulky týkající se rozdělení studentů na zdravotní a sociální obory

Tabulka č. 4: Rozdělení studentů dle studijních oborů	35
Tabulka č. 5: Rozdělení studentů na Bc. a Mgr	36
Tabulka č. 6: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor	37
Tabulka č. 7: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad	39
Tabulka č. 8: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují	40
Tabulka č. 9: Důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují	41
Tabulka č. 10: Důvod, proč se studenti nechtějí uplatnit v oboru, který studují	43
Tabulka č. 11: Zda studenti studují kvůli vysokoškolskému titulu	44
Tabulka č. 12: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají	45

Tabulky týkající se rozdělení studentů na bakalářské a magisterské obory

Tabulka č. 13: Rozdělení studentů na sociální a zdravotní obory	47
Tabulka č. 14: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor	48
Tabulka č. 15: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad	50
Tabulka č. 16: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují	51
Tabulka č. 17: Důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují	52
Tabulka č. 18: Důvod, proč se studenti nechtějí uplatnit v oboru, který studují	54
Tabulka č. 19: Zda studenti studují kvůli vysokoškolskému titulu	54
Tabulka č. 20: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají	55

Tabulky týkající se celkových postojů všech dotázaných studentů

Tabulka č. 21: Důvod, proč se studenti rozhodli studovat daný obor	58
Tabulka č. 22: Zda studenti považují své rozhodnutí za dobrý nápad	59
Tabulka č. 23: Zda se studenti chtějí uplatnit v oboru, který studují	60
Tabulka č. 24: Důvod, proč se chtějí studenti uplatnit v oboru, který studují	61
Tabulka č. 25: Důvod, proč se nechtějí studenti uplatnit v oboru, který studují	61

Tabulka č. 26: Zda studenti studují kvůli vysokoškolskému titulu	62
Tabulka č. 27: Jaký hrubý nástupní plat studenti očekávají	63
Tabulka č. 28: Ověření H1	65
Tabulka č. 29: Ověření H2	66

10 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Podíl nezaměstnaných osob na počtu obyvatel v okresech ČR k 31. 1. 2017

Příloha č. 3: Nezaměstnanost v krajích ČR v lednu 2017

Příloha č. 4: Okresy Jihočeského kraje

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Lenka Koišová a jsem studentkou Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Pro vypracování své diplomové práce jsem si zvolila téma „Postoje studentů denní formy studia Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity k vlastní uplatnitelnosti na trhu práce“. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku.

Prosím, zakroužkujte vždy jen jednu odpověď. Případně uveďte k dané odpovědi svůj názor. Předem velmi děkuji za čas, který strávíte vyplněním tohoto dotazníku. Vaše údaje budou anonymně zpracovány a použity pouze do praktické části mé diplomové práce.

1. Jaký obor studujete?

- a) Zdravotní
- b) Sociální (včetně RPB, RPN)

2. Který studijní program studujete?

- a) Bakalářský
- b) Magisterský

3. Jaký byl hlavní důvod, že jste se rozhodl/a studovat vybraný studijní obor?

- a) Zájem o vše, co se týká zdravotní, sociální problematiky
- b) Velký zájem pomáhat lidem
- c) Z vysokých škol, které jsem chtěl/a studovat jsem se dostal/a právě na ZSF
- d) Vysoký předpoklad nalezení pracovního uplatnění
- e) Nechtěl/a jsem jako předmět matematiku
- f) Chtěl/a jsem mít status studenta
- g) Jiné důvody, jaké?

4. Považujete Vaše rozhodnutí studovat ZSF JU, v současné době, za dobrý nápad?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

5. Chtěl/a byste se v budoucnu uplatnit v oboru, který studujete?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Pokud jste v otázce č. 5 zakroužkoval/a variantu a) či b) pokračujete, prosím, k otázce č. 5.1, pokud jste zakroužkoval/a variantu c) či d) pokračujete, prosím, k otázce č. 5.2.

5.1 Proč byste se chtěl/a uplatnit v oboru, který studujete? (Uveďte stěžejní důvod zájmu.)

- a) Smysluplnost práce
- b) Osobní rozvoj
- c) V daném oboru existuje perspektiva trvalé práce
- d) Pozitivní zpětná vazba ze strany klientů
- e) Odpovídající platové ohodnocení
- f) Jiné důvody, jaké?

5.2 Proč byste se nechtěl/a uplatnit v oboru, který studujete? (Uveďte stěžejní důvod nezájmu.)

- g) Nízké pracovní ohodnocení
- h) Nebezpečí syndromu vyhoření
- i) Pocit nedocenění z vykonané práce
- j) Jiné důvody, jaké?

6. Studujete pouze kvůli vysokoškolskému titulu?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

7. Jaký hrubý nástupní plat očekáváte po absolvování studia?

- a) 11 000 – 15 000 Kč.
- b) 16 000 – 20 000 Kč.
- c) 21 000 – 30 000 Kč.
- d) Více než 30 000 Kč.

V následující otázce posuďte na škále od 1 do 5, do jaké míry podle Vás charakterizují uvedená přídavná jména Vaše budoucí uplatnění na trhu práce. Pokud např. vnímáte své uplatnění jako jednoznačně potřebné, zaškrtněte 1. Pokud jej naopak vnímáte např. jako spíše nepotřebné, zaškrtněte kolonku č. 4 v příslušném řádku.

8. Vaše budoucí povolání na trhu práce je/má:

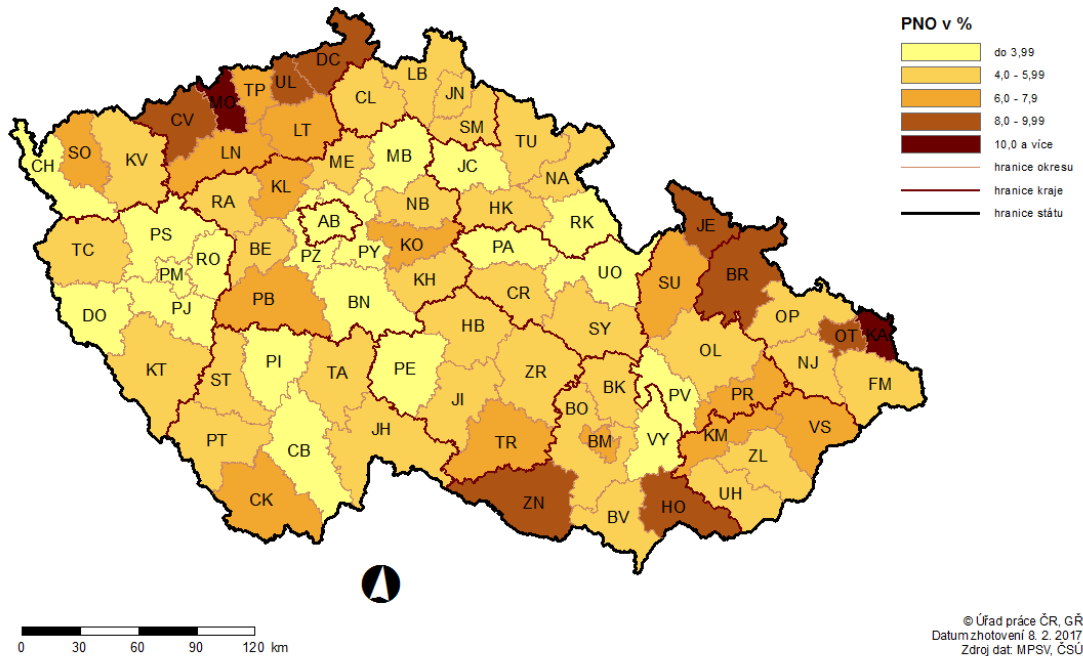
	1	2	3	4	5	
Potřebné						Nepotřebné
Společensky uznávané						Společensky neuznávané
Odpovídající finanční ohodnocení						Neodpovídající finanční ohodnocení
Náročné						Nenáročné
Naplňující						Nenaplňující
Velké možnosti uplatnění						Malé možnosti uplatnění
Velké možnosti uplatnění v zahraničí						Malé možnosti uplatnění v zahraničí

Ještě jednou Vám moc děkuji za čas, který jste strávili nad vyplněním dotazníku. Vaše údaje budou anonymně zpracovány. Pokud byste měl/a zájem znát výsledky výzkumu, můžete mi napsat Váš email, na který Vám výsledky výzkumu zašlu.

.....

Příloha č. 2: Podíl nezaměstnaných osob na počtu obyvatel v okresech ČR k 31. 1. 2017

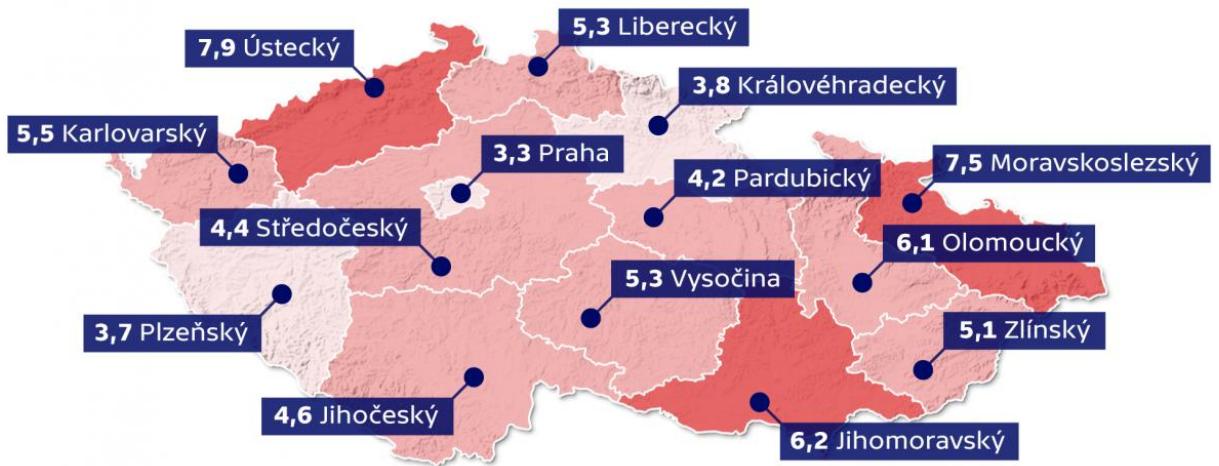
PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH OSOB (PNO) NA POČTU OBYVATEL
v okresech České republiky k 31. 1. 2017

Zdroj: ČSÚ (2017b)

Příloha č. 3: Nezaměstnanost v krajích ČR v lednu 2017

Nezaměstnanost v krajích ČR v lednu 2017 (v %)

Zdroj: MPSV

Zdroj: MPSV (2017d)

Příloha č. 4: Okresy Jihočeského kraje

Zdroj: risy.cz (© 2012 – 2016)

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

č. – číslo

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

ESF ČR – Evropský sociální fond České republiky

EU – Evropská unie

EUROSTAT - Statistický úřad Evropské unie

ILO - International Labour Organization

JU – Jihočeská univerzita

MOP – Mezinárodní organizace práce

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

NAPŘ. – Například

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OSN – Organizace spojených národů

Př. – příklad

Soc. o. – sociální obory

tj. – to je

tzv. tak zvaný/á/é

ÚP ČR – Úřad práce České republiky

VOŠ – Vyšší odborná škola

Zdrav. o. – zdravotní obory

ZSF JU – Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity